

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales,
Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas
Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares:
Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Index Copiosissimus eorum omnium, quæ in hoc Secundo Volumine
Quæstionum Civilium continentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

INDEX

Copiosissimus eorum omnium, quæ in hoc
Secundo Volumine Quæstionum
Civilium continentur.

A

Absurdum.

ARGUMENTUM ab absurdo vitando potens est in interpretatione ultimarum voluntatum, cap. 61. num. 7. pag. 139

Acceptans.

Acceptans simpliciter legatum, tenetur acceptare onus, cap. 109. num. 29. p. 24

Ampliatur ut procedat etiam si onus esset maius legato, num. 30. ibid.

Idem locum habet in donatione causa mortis, num. 31. p. 25

Acquisitum.

Quomodo differant donatio lucrorum, & donatio acquisitum, cap. 147. n. 19. p. 114

Donatio acquisitum non regulatur eodem modo, quo societas inita inter coniuges super acquisitionibus & conquestibus, n. 20. ibid.

Acquisitum nomine solum comprehenduntur quæ proveniunt ex industria, non autem quæ ex liberalitate fortunæ, cap. 168. n. 11. p. 150

Acquisitum intelliguntur deducto ære alieno, n. 12. ibid.

Acquirens potest quidem disponere de suis acquisitionibus, sed si ius quæsitum fuerit liberis, non potest illis præiudicare, n. 19. ibid.

Acquisitio.

Stantibus verbis citatis donationis, acquisitiones factæ per filium donatarium debent esse immunes ab omnibus debitis, & expensis, cap. 147. num. 22. p. 114

Acquisitiones factæ per filium, in dubio præsumuntur provenisse ex propria illius industria, n. 24. ibid.

Acta.

Si acta criminalia dicantur deperdita, duo probanda sunt, primo illorum amissio, secundo tenor ipsorum, cap. 170. n. 8. p. 154

Acta etiam inter easdem partes facta non probant, nisi in iudicio producantur formiter, cap. 178. num. 5. p. 169

Iudex bene facit iudicando super solis actis productis, & non super iis quæ sunt extra processum, num. 6. ibid.

Actiones.

Actiones personales sequuntur hæredes pro ea parte, qua defunctum repræsentant, c. 160. n. 3. p. 136

Adire.

Pater nomine filii censetur adivisse maternam hæreditatem per retentionem dotis maternæ, c. 103. n. 6. Sed vide ibid. n. 11. p. 5. & 6

Quod procedit, si filius sit in infantia constitutus, quia tunc pater sine filio potest adire hæreditatem illi delatam; secus si sit major infante, c. 103. n. 7. p. 6

Maximè quando dos consistit in bonis stabilibus, quia multo minus censetur per patrem adita hæreditas matris per retentionem dotis factam à patre, num. 8. ibid.

Retentio dotis maternæ censetur facta per patrem potius propter usufructum sibi competentem quam animo adeundi illius hæreditatem nomine filiorum, num. 9. ibid.

Quoties potest desumi alia coniectura, pater præsumitur potius dotem maternam alio animo retinuisse, quam adeundi matris hæreditatem nomine filiorum, num. 10. ibid.

Verius est, quod per retentionem dotis maternæ non censetur pater adire hæreditatem matris nomine filiorum, num. 11. ibid.

Nisi aliunde probetur patrem adivisse hæreditatem uxoris nomine liberorum, non habebit medietatem usufructus dotis maternæ delatæ ante emancipationem, & post eam aditæ, n. 12. ibid.

Ex eo quod quis se nominat hæredem alicuius, censetur illius hæreditatem adire, cap. 109. n. 24. p. 24

Administratio.

Administratio bonorum fratrum absentium discernenda est præsentibus, sub onere redditionis rationum post aliorum aduentum, c. 131. n. 15. p. 181

Administrator.

Administrator liberari potest à redditione rationum administrationis præteritæ, sed non futuræ, cap. 102. n. 7. p. 3

Adventitia.

Usufructus adventitiorum per patrem repudiat, est adventitius, & non profectivus, cap. 113. num. 13. p. 40

Quando filius negotiatur sub nomine paterno, patri acquirit, deducta rata portione æstimationis industriæ ipsius, quæ est adventitia, n. 14. ibid.

Edificium.

Edificium cedit solo, quatenus plus valet quam solum, c. 156. n. 7. p. 132

Ægidiana.

Ægidiana constitutio prohibet appellationem in remediis possessorii, quando in sententia non adest nullitas, cap. 188. n. 2. p. 184

S 2

Con

Index Rerum,

Constitutio Aegidiana locum habet in ciuitate Auenionensi, num.2. ibid.

Aegidiana constitutio locum non habet, quando inter bona quæ petuntur, adfunt aliqua quæ subfunt dominio directo Ecclesiæ, c.188.n.12. p.185.

Hoc locum habet quando ista exceptio fuit opposita ante sententiam, & non post ipsam, num.13. ibid.

Constitutio Aegidiana locum etiam habet in secunda instantia, num.16. ibid.

Aegidiana constitutio reiciens appellationem suspensiuam, locum sibi vendicat, quotiescunque sententia lata in iudicio possessorio est valida, c.190.n.2. p.188

Æqualitas.

Æqualitas inter liberos est causa finalis collationis, c.164.n.6. p.143

Testamentum, in quo filii reducuntur ad æqualitatem, difficilius reuocatur, cap. 173. num.6. p.160

Æqualitas inter fratres seruanda, & pro ea interpretatio sumenda est, c.197.n.21. p.200

Æstimatio.

Æstimatio in iudicio familiæ eriscundæ fieri debet in cumulo, & non per partes, c.107.n.1. p.15

Bona pluri æstimantur vnita quàm separatim, num.2. ibid.

Dum agitur de rescissione ex capite læsionis, bona æstimanda sunt tanquam vnita, num.3. ibid.

Alia est æstimatio dimidia respectu dimidiæ, quàm totius respectu totius, n.5. ibid.

Proponitur regula in contrarium, quod scilicet singula corpora singulariter æstimanda sunt, num.5. ibid.

Prima regula locum habet, quando agitur de rebus quæ non patiuntur commodam separationem à suo toto, tunc æstimari debent bona tanquam vnita, n.6. ibid.

Idem dicendum quando agitur de aliquo iure vniuersali, veluti de hereditate, tunc enim æstimatio in vniuersum fieri debet, n.7. ibid.

Similiter æstimatio in vniuersum fieri debet, si agatur de vnicò feudo indiuisibili, seu si de diuersis prædiis sitis in diuersis locis, n.8. ibid.

Quamuis bona æstimantur tanquam vnita, hoc tamen non impedit quominus alia corporum particularium fiat æstimatio, n.9. ibid.

Quando agitur de restitutione fundi dotalis, admittitur æstimatio bonorum in particulari, propter interesse mariti, c.107.n.12. p.16

Quando res aliqua particularis ex tota vniuersali emineatur, fieri debet æstimatio illius rei particularis, n.13. ibid.

Quoties partium interest, æstimatio particularis rerum fieri debet, n.14. ibid.

Vbi plures sunt venditiones, plures fieri debent æstimaciones, n.15. ibid.

Plures sunt venditiones, si habitus fuerit respectus ad fructus singulorum prædiorum, ideo plures fieri debent æstimaciones, cap.107.n.17. p.17

Quando plura corpora æstimantur, periti tenentur facere æstimacionem respectu singulorum corporum, cap.108.n.1. p.18

Quando quid vniuersale venditur, non vti quid iuris, sed vti quid facti, & vti in pluribus distinctis corporibus consistens, bona debent æstimari tanquam singula, n.2. ibid.

Quæ sit ratio differentie inter æstimacionem bonorum in casu imputationis, & in casu restitutionis fideicommissi, c.193.n.11. p.19

Æstimatio quæ præstatur pro legato euidet, restitui debet ad valorem temporis testamenti, c.194. num.4. p.19

Æstimatores.

Æstimatores non possunt cognoscere de pretio vniuersali, quando de eo facta fuit conuentio specialis inter partes, cap.107.n.11. p.18

Agnatio.

Contemplatio familiæ, & agnationis, potest esse locum habere in testamento femina, cap.102. num.25. p.17

Agnationis coniectura contraria est bonorum conuersioni in plures successores, cap.120.n.4. p.17

Ratio agnationis conseruandæ cessat, quotieslibet agnatis, bona possunt transire ad extraneos, cap.121.n.18. p.18

Substitutio vulgaris non conuenit conseruationi agnationis, n.19. ibid.

Non est inconueniens quod testator in certis personis duntaxat agnationem contemplatus sit, non in aliis, cap.127.n.10. p.19

Agnationis contemplatio facit, ut masculi remouere excludant feminas proximiores, n.19. ibid.

Eadem est vis tacite, & expresse contemplationis agnationis, num.12. ibid.

Per feminas fit conseruatio fidei agnationis, quæ fit per masculos descendentes ex feminis, deferentes nomen, & arma familiæ, n.13. p.19

Verba perpetuitatis inferentia multum proficiunt ad præsumendam conseruationem agnationis, num.14. ibid.

Quando testator feminas in aliqua parte testamenti vocauit, cessat contemplatio agnationis, num.15. ibid.

Coniectura agnationis ex delatione Nominis, & Amorum, reprobatur à multis Doctoribus, n.16. ibid.

Maximè quando contemplatio agnationis non est expressa, sed tacita, n.17. ibid.

Verba perpetuitatis non sufficiunt quando agnationis contemplatio non fuit expressa, sed tacita, num.18. ibid.

Agnationis consideratio potest restringi ad gradus, & personas, c.130.n.4. p.20

Agnatio ficta, & artificialis considerari potest in aliis quàm descendentes, cap.152. num.123. p.20

Quando testator habuit intentionem conseruari agnationem, femina ex masculino descendente dicitur de linea masculina, c.183.n.3. p.20

Hospitale non est capax conseruandi agnationem testatoris, n.4. ibid.

Alluio.

Quod accrescit per alluionem bonis fideicommissi, spectat ad fideicommissarios, c.199.n.1. p.193

Alienatio.

Alienaciones factæ per grauatum sunt valide, quæ ad concurrentiam detractorum, c.100.n.1. p.7

Hoc procedit, si agatur de alienationibus inter vivos, non autem si per viam ultimæ voluntatis, num.10. ibid.

Alienaciones factæ per unum ex cohæredibus pro indiviso, non reuocantur, sed portionem eius imputatur in eius portionem, vel diuisionem inter cohæredes, num.26. ibid.

& Verborum.

Limita, nisi alienatio facta fuisset minus legitimo pretio, n. 17. p. 8
 Hæres grauatus impurat alienata in suas detractiones, cap. 139. n. 1. p. 98
 Ampliatur, ut procedat etiam si grauatus non fecerit inuentarium, n. 2. ibid.
 Ex quibus coniecturis probetur alienationem bonorum fideicommissi esse exemptam ab omni fraude, n. 9. p. 99
 In alienationibus bonorum Minorum ex iusta causa factis, si palam, & publice fiant, non est de necessitate adhibenda subhastatio: num. 11. ibid.
 Quælibet alienatio bonorum fideicommissi est valida, quando conditio est in suspensio; & si fideicommissarius præmoriatur, ex eo confirmatur, n. 18. p. 100
 Quando grauatus bona alienauit in præiudicium expressæ prohibitionis alienationis, substitutus statim agere potest ad aperturam fideicommissi, quamuis casus substitutionis nondum aduenit, c. 143. n. 13. p. 107
 Alienatio bonorum fideicommissi fieri potest etiam ex causa dotis spiritualis, cap. 180. num. 7. p. 173
 Bona supposita fideicommissio alienari possunt, quamuis filia sint nata post obitum instituentis fideicommissum, n. 8. ibid.
 Difficilius conceditur alienatio bonorum fideicommissi pro dote, quando tempore constituti fideicommissi nec auus, nec pater filia nati vel concepti erant, n. 9. ibid.
 Difficilius quoque admittitur alienatio bonorum fideicommissi procedentis ex linea materna, n. 10. ibid.
 Fideicommissarius potest vendicare bona fideicommissi pro dote alienata, quando adierant bona libera sufficientia, n. 12. ibid.
 Mulier quæ est iussurata super bonis mariti, non potest illa alienare in præiudicium familiae, etiam cum iuramento, c. 187. n. 7. p. 183
 Filius hæres patris non potest impugnare alienationem à patre factam bonorum, quæ pater grauatus est sibi restituere, cap. 109. num. 26. pag. 24
 Idem est dicendum, si pater bona diuideret inter filios, n. 27. ibid.
 Facultas alienandi potest stare cum fideicommissio, quatenus illa non fuerit reducta ad actum, c. 121. n. 17. p. 60

Alimenta.

Si alimenta ex prædiis relinquuntur, sola alimenta, & non prædia debentur, secus est, si prædia pro alimentis sint relicta, tunc enim prædia ipsa debentur, c. 111. n. 2. p. 33
 Fructus, seu alimenta vxori legata, & non soluta, peti possunt per illius hæreses pro tempore præterito, c. 115. n. 2. p. 43
 In materia alimentorum non debet fieri differentia inter legitimos, & illegitimos, cap. 146. n. 3. p. 111
 Ampliatur, ut procedat etiam si ageretur de filio vnus monialis, n. 4. ibid.
 Non solum pater, sed etiam illius hæreses & successores tenentur alimenta præstare spurio, vsque ad concurrentiam bonorum titulo lucratiuo habitorum, n. 5. ibid.
 Industria, cuius utilitas pender ex arbitrio alterius, veluti in Doctore, & similibus, non est considerabilis in taxatione alimentorum pro-

pter incertitudinem, n. 8. ibid.
 Expensæ pro familia, famulis, & aliis necessariis, veluti Medicis, & similibus, considerari debent in taxatione alimentorum, n. 9. p. 111
 In eo qui non attingit annum vigesimum, considerantur alimenta 30. annorum iuxta l. hereditarium, ff. ad leg. falcid. n. 12. ibid.
 In taxatione alimentorum debet haberi ratio omnium ad humanam vitam necessariorum, n. 13. ibid.
 Alimenta relicta alicui quando cum hærede morabitur, durant etiam post mortem hæredis, c. 149. n. 2. p. 116
 Sententia super alimentis mandatur executioni, non obstante appellatione, quamuis incidenter cognitum fuerit de filiatione, cap. 172. num. 14. p. 158
 In taxandis alimentis filia naturalis, habenda est ratio mariti, liberorum, & totius familiae, c. 187. n. 4. p. 182
 Filia naturalis non potest alimenta sibi per patrem promissa vel constituta, accepto pretio anticipatè ad triennium, aut aliud tempus alienare, n. 5. ibid.
 Filia non potest alienare alimenta, etiam cum iuramento, in præiudicium mariti, & liberorum, n. 8. p. 183
 Commoditas alimentorum potest quidem alienari, sed interueniente iudicis decreto cum causæ cognitione, n. 8. ibid.
 Quæ requirantur ad hoc ut validum sit decretum, quod interponi debet in alienatione alimentorum, n. 9. ibid.
 Alimentis iure sanguinis debitis renunciari non potest etiam cum iuramento, n. 10. ibid.
 Alimenta dicuntur futura quæcunque post litis contestationem debita, n. 11. ibid.
 Qui præendit mulierem ex anticipata alimentorum solutione fuisse factam locupletiore, tenetur hoc probare, c. 187. n. 12. p. 183
 Etiam si postea constet alienantem non indiguisset alimentis, tamen illorum præmatura alienatio non sustinetur, n. 16. ibid.
 Quando receditur à forma alimentorum, contractus est nullus, etiam si alimentarius velit illum approbare, n. 17. ibid.

Alternatiua.

Alternatiua posita inter personas æqualis gradus, resoluitur in coniunctam, & omnes æqualiter admittuntur, c. 192. n. 1. p. 191
 Maxime quando personæ vocatæ, sunt omnes gradu & successione pares, n. 2. ibid.
 Quando in eadem dispositione feminae vocantur per dictionem alternatiuam cum masculis, præferuntur masculi feminis, n. 4. ibid.
 Alternatiua non habet vim admitti faciendi omnes vocatos, quando quoad aliquos considerari potest maior affectio testatoris, n. 11. ibid.
 Alternatiuæ dictionis natura est, ut vnus non censetur vocatus nisi post alterum in subsidium, n. 13. ibid.
 Ampliatur ut procedat, etiam si nullus considerari posset inter vocatos ordo affectionis, num. 24. p. 192
 Explicatur Andreol. *controvers.* 237. numero 15. ibid.
 Vide *Legatum.*
 In debito alternatiuo interdum electio est creditoris, interdum debitoris, cap. 397. num. 11. p. 199

Index Rerum,

Quando electio pertinet ad creditorem, si res vna
pereat absque culpa, & mora debitoris, extin-
guitur electio: n. 12. *ibid.*
Quid si debitor fuerit morosus. *ibid.*

Antecedens.
In testamentis qui vult consequens, vult etiam an-
tecedens, etiam ad inducendum fideicommissum
reciprocum de linea ad lineam. c. 152. n. 6.
p. 123

Anterioritas.
Exceptio anterioritatis repellit omnes alios in
iudiciis possessorii, c. 172. n. 15. p. 158

Appellatio.
Appellatio debet interponi coram iudice à quo,
si ejus copia haberi possit, cap. 133. num. 19.
p. 85

Quando citatio ad sententiam non fuit facta in
personam, validè interponitur appellatio à die
notitiæ, cap. 189. n. 6. p. 187

Approbatio.
Pretium alienationis recipiens alienationem appro-
bare censetur, c. 109. n. 10. p. 22

Idem est in recipiente partem pretii, numer. 11.
ibid.

Arbiter.
Arbiter non potest cogi ad testificandum, nisi
utraque pars consentiat, c. 106. n. 24. p. 13
Fallit hoc, si agatur de arbitro communiter ele-
cto, n. 25. *ibid.*

Præsertim si prius arbiter fuit requisitus, & de eo
illi facta protestatio, n. 26. *ibid.*
Et si agatur de materia quæ aliis non potest esse
nota, n. 27. *ibid.*

Maximè cum arbiter interrogatur ad instantiam
illius contra quem lata est sententia, num. 28.
ibid.

Item quando per talem declarationem nulli fit
præiudicium, n. 29. *ibid.*

Item fallit quando iudex cogit peritum ex officio
ad faciendam declarationem, n. 30. *ibid.*

Arbiter ad duo nominatus nulliter procedit, si su-
per vno duntaxat processerit, & aliud dereli-
querit, cap. 107. n. 16. p. 17

Archivium.
Archivium Romanum non potest legitimare, nisi
adhibita clausula, sine præiudicio venientium ab
intestato, c. 124. n. 14. p. 66

Argumentum.
Argumentum à contrario sensu locum etiam ha-
bet in contractibus, cap. 165. n. 5. p. 144

Argumentum à contrario sensu debile est, & non
procedit quando concluderet contra dispositio-
nem juris communis, n. 9. *ibid.*

Arma.
Per delationem Nominis, & Armorum, & præla-
tionem masculorum, oritur aliqua præsumptio
contemplatæ agnationis, cap. 110. num. 43.
p. 31

In Gallia fuit sæpius declaratum, fœminas No-
minis, & Armorum deferendum esse capaces.
Idemque iudicatur in Hispania, cap. 127. n. 6.
p. 73

Onus delationis Armorum de jure communi ar-
guit conseruationem agnationis, n. 7. *ibid.*

Arguit etiam exclusionem fœminarum, n. 8. *ibid.*

Onus ferendi Nomen, & Arma operatur quoad
gradum, in quo fuit adjectum, n. 9. *ibid.*

Articuli.
Articuli non sunt admittendi contra juramentum
decisorium producti, c. 177. n. 15. p. 168

Attestatio.
Attestatio facta lite pendente, & parte non citata,
non probat, cap. 134. num. 3. *ibid.*

Attestatio Ducis, vel Cardinalis nihil probat, nisi
facta fuerit formiter, & citata parte, cap. 137. n. 4.
p. 92

Attestatio simplex viri, quantumvis insignis, fides
non facit in præiudicium Terti, cap. 170. n. 3.
p. 154

Attentata.
Non dicuntur attentata quando sententia non
exequibilis, quamvis causa esset commissa cum
clausula, quatenus locum sit & gaudiana, cap. 111.
n. 17. *ibid.*

Augmentum dotis.
In augmento dotis, quod donationem propter no-
ptias vocant, liberi succedunt æquis portio-
nibus, etiam si ad secunda vota non conueni-
erint, quoad partem illius augmenti, quam ipse
consequitur titulo lucratio, si mater de ea
expressè non disponat, cap. 115. n. 1. *ibid.*
Explicatur dicta n. 1. adhibita distinctione inter
nuptialium, & non nuptialium, de quibus
n. 4. & 7. *ibid.*

Augmentum hodiernum succedit in locum do-
nationis propter nuptias, c. 115. n. 8. *ibid.*
Defenditur ab impugnacionibus D. Bellus, cap. 110.
n. 7. n. 9. *ibid.*

Aviamentum.
Concurfus hominum ad certam personam, vel of-
ficium, quod Itali aviamentum vocant, est confi-
derabile, & pecunia æstimabilis, c. 199. n. 8. p. 23
Quamvis officium Secretarii Vniuersitatis perti-
neat ad Vniuersitatem, tamen officio, & con-
curfus voluntatum erga personam ipsius, ad il-
lum pertinet, & est pecunia æstimabilis, n. 9. *ibid.*
Sive concursus hominum procedat à persona,
sive ab ipsa re, semper est considerabilis, & præ-
bet iustam promissionis causam, n. 10. *ibid.*

Auxiliator.
Causa auxiliatorum tractanda est coram eo, qui
habet cognitionem delicti principalis, c. 135.
num. 16. *ibid.*

Ampliat, etiam si in rescripto non adesse clau-
sula, cum toto negotio principali, n. 17. *ibid.*

Sententia lata in fauorem principalis delinquentis
est præiudicialis causæ auxiliatoris, n. 18. *ibid.*

B

Barones.

Barones habentes iurisdictionem cum molini-
is & furnis bannariis, habent ius exigendi
furnagium pro pane manducando per ser-
vos propria prædia excolentes, c. 150. n. 13. p. 114
Quod locum habet in Dominis iurisdictionibus
bus, non autem in iis quibus ius molitorie
petit ex contractu, n. 14. *ibid.*

Major est præsumptio pro Baronibus, quam pro
extraneis emptoribus, n. 16. *ibid.*

Bona.

Bonorum suorum appellatione continentur ea
quæ per testatorem possidentur, c. 110. n. 40. p. 14

C

Caducatio.

Si grauatus præmoriatur testatoris iudicium
substitutiones fideicommissarie subsequen-
tes caducantur, & corrumpuntur, c. 173. n. 1. *ibid.*

& Verborum.

Caucato primo gradu substitutionis, deficit quidem substitutio passiva in ejus persona, sed activa remanet in persona heredis gravati, cap. 161. num. 9. p. 139

Calculus.

In calculo generali non comprehenditur debitum quod fuit jam extinctum, cap. 198. numero 3. p. 201

Expressio certarum summarum in calculatione, arguit alias summas non designatas non esse in calculo comprehensas, num. 7. ibid.

Cambium.

Cambium dicitur sicum, si debitor singat se habere pecunias restituendas Lugduni v. g. quas tamen non habebat; nihilominus solvit cambium in eodem loco, in quo littera scripta fuit, c. 167. num. 5. p. 147

Cambia nundinaria non sunt uniformia, sed debentur secundum cursum nundinarum: c. 179. num. 11. p. 171

Cambium dicitur illicitum si non sit secundum cursum nundinarum, n. 12. ibid.

Partium confessiones super cambiis non sufficiunt ad justificandum contractum, n. 13. ibid.

Existente dubio super cambiis, debet procedi ad nominationem peritorum, n. 14. ibid.

Captatoria.

Captatoria non est dispositio in contractibus, quando donator reservavit facultatem substituendi pro persona incerta, & nominanda, c. 110. n. 16. pag. 28

Captatoria dicitur dispositio, quando donator sibi non reservavit, sed alicui Tertio dedit facultatem nominandi incertum de incertis, n. 18. ibid.

Contractus & dispositiones inter vivos uti captatorie vitari non debent, n. 20. ibid.

Castrum.

Qualitas castri jurisdictionalis non attenditur, si advenit post tempus testamenti: cap. 121. n. 6. pag. 59

Et etiam si adesset tempore testamenti, non sufficit ad arguendam vocationem, n. 7. ibid.

Casus.

Casus omissus in contractibus decidendus est secundum jus commune, c. 165. n. 4. p. 44

Sed regula illa, quod casus omissus remanet in dispositione juris, praevallet argumento à contrario sensu, n. 6. ibid.

Stipulatio facta in uno casu, habetur pro non facta in alio casu diverso, n. 7. ibid.

Explicatur textus in l. inter socerum, §. fin. ff. de pact. dotalib. num. 8. ibid.

Catastrum.

Descriptio in catastro non praepjudicat, nisi possessor fuerit citatus, nec sufficit simplex scientia, c. 151. n. 8. p. 122

Causa.

Promissio facta scienter sine causa, vel ex falsa causa, sortitur naturam donationis, cap. 199. num. 1. p. 202

Obligatio non dicitur facta sine causa, quamvis facta fuerit ex causa sola antidotalis obligationis, ad quam promittens de jure cogi non poterat, num. 2. ibid.

Obligatio dicitur facta ex causa, licet is ad cujus favorem fit, nullum ex illa causa lucrum consequatur, n. 3. ibid.

Causam justam sufficit fuisse expressam, licet adfuisset alia causa injusta non expressa, num. 4. ibid.

Defectus causae impulsivae non vitiat contractum, sed solum defectus causae finalis, cap. 199. n. 5. p. 203

Causa finalis ad hoc ut talis sit, necesse est ut probetur sine ea partes non fuisse contracturas, n. 6. ibid.

Ut dicatur obligationem factam fuisse cum causa, sufficit causa de praeterito, etiam si nullum afferat damnum vel lucrum, n. 7. ibid.

Cautio.

Natura Mutianae cautionis est, ut promittatur restitutio rei cum fructibus, casu quo conditio legato vel heredibus institutioni adjecta, non impleatur, c. 157. n. 1. p. 132

In materia cautionis Mutianae praestanda, nihil differt modus à conditione, n. 3. p. 133

Quomodo differant inter se cautio Mutiana pro legatis, & ea quae praestatur ratione hereditatis, num. 4. ibid.

Et quomodo judicandum sit quoad fructus in legatis annuis ratione cautionis non praestitae, vel non adimplementi, ibid.

Cautio Mutiana succedit in locum adimplementi, & contraveniens privatur emolumento, num. 5. p. 133

Etiam si agatur de conditione affirmativa, quae usque ad ultimum vitae spiritum praestari potest, cautio Mutiana praestanda est, n. 6. ibid.

Cautio quasi Mutiana praestanda est in conditionibus affirmativis, quae usque ad ultimum vitae spiritum impleri possunt, n. 7. ibid.

Exceptio non praestitae cautionis Mutianae expellit legatarium agentem à limine judicii, num. 10. ibid.

Census.

Verbum retrovenditionis censu, amittit vires suas statim ubi in eodem instrumento adest cessio actionum in favorem solventis, cap. 128. num. 9. pag. 75

Non est inconveniens extinctionem census induci quoad aliquos, translationem vero quoad alios, num. 10. ibid.

Cessio.

Quando census fuit remissus alteri per viam translationis, cessionario consequitur pensiones, seu census decursos à die cessionis; secus est, si cessio facta fuerit extinctivè, c. 128. n. 2. p. 75

Solvens cum cessione actionum non facit census extinctionem, sed acquirit translativè, num. 6. ibid.

Pactum cessionis jurius est potentius pacto solutionis, & extinctionis, n. 7. ibid.

Ampliatur etiam si cessio actionum facta fuerit ex intervallo solventi fidejussori, n. 8. ibid.

Jus fideicommissi conditionalis nec est cessibile, nec transmissibile, c. 139. n. 14. p. 99

Quod non est cessibile, non est transmissibile, n. 15. ibid.

Quando cessio facta fuit cum clausulis amplissimis, omnia jura, tam directa, quam utilia, transeunt in cessionarium, & nihil remanet apud cedentem, nec ullas habet actiones efficaces, c. 198. num. 1. p. 201

Quod praesertim locum habet, quando cum dictis clausulis fuit adhibitum jamentum, num. 2. ibid.

Cessionarius.

Cessionarius subintrat in gradum & hypothecam cedentis, c. 123. n. 7. p. 64

Creditoribus, & legatariis debent actiones suas dirigere

Index Rerum,

gere contra verum heredem, non autem contra
cessionarium, vel emptorem hereditatis, c. 145.
num. 10. p. 109

Citatio.

Citatio generalis per proclama non sufficit, sed
heres debet nominatim ad instantiam fideicom-
missarii citari, c. 136. n. 20. p. 91
Heres citari faciens aliquem, approbat illum in le-
gitimum contradicteorem, n. 21. ibid.
Quando reus aufugit, nec se citari permittit, habe-
tur pro legitime citato, c. 170. n. 6. p. 154

Clausula.

Clausula, *Et si omnes decedant*, refertur ad illos so-
los de quibus testator antea loquutus est, c. 112.
num. 16. p. 37
Clausula, *Ad omnimodam voluntatem*, continet fa-
cultatem plenissimam disponendi de bonis do-
natis, c. 121. n. 14. p. 60
Clausula, *bene vult & intelligit*, debet explicari re-
tento eodem themate præcedenti, n. 16. ibid.
Clausula, *sine prejudicio venientium ab intestato*, non
excludit à successione testamento relicta, c. 124.
num. 12. p. 66
Excludit tamen à successione fideicommissaria,
num. 13. ibid.
Clausula restrictiva quantum operentur in testa-
mento, c. 125. n. 11. p. 69
Clausula, *Et deficientibus*, potest ex certis conjectu-
ris explicari de casu mortis substituti vivo testa-
tore, n. 17. ibid.
Clausula, *Ditto casu*, restringit substitutionem ad
casum expressum, c. 129. n. 5. p. 77
Clausula prædicta non operaretur restrictionem ad
casum mortis liberorum expressum, nisi concu-
reret favor prædilectionis, n. 6. ibid.
Clausula codicillaris nihil operatur, quando deficit
voluntas testatoris, c. 130. n. 8. p. 79
Clausula codicillaris subintelligitur in testamento
inter liberos, quamvis in eo non fuerit apposta,
c. 131. n. 2. p. 80
Clausula, *qui erit*, importat conditionem, cap. 138.
num. 18. p. 97
Clausula, *Casu quo*, dispositionem conditionalem
reddat, c. 157. n. 2. p. 132
Quando adest clausula codicillaris per verba futuri
temporis, substitutio caduca sustinetur in fa-
vorem secundi gradus, c. 161. n. 6. p. 139
Clausula codicillaris ut plenè operetur, debet esse
concepta per verba futuri temporis, c. 163. n. 11.
p. 142
Clausula in fine posita, & verbis generalibus con-
cepta, refertur ad omnia præcedentia, cap. 168.
num. 13. p. 150
Si in testamento adsit clausula codicillaris, illud
sustinetur, quamvis heres institutus prædecesse-
rit, c. 173. n. 2. p. 159

Collatio.

Filia patri succedens solam actionem ad dotem con-
ferre tenetur, c. 104. n. 3. p. 7
Filia non tenetur aliud conferre in successione præ-
ter actionem solam dotis, quamvis inefficacem,
quando agitur de casu, in quo pater non tenetur
filiam redotare, c. 164. n. 2. p. 142
Imò generaliter loquendo, filia non tenetur aliud
conferre præter solam dotis actionem, etiam in-
efficacem, n. 2. ibid.
Ampliatur ut procedat, si maritus qui solvendo
non est vivat, si mortuus fuerit, n. 3. ibid.
Si testator mandaverit filiae ut dotem conferat, de-
bet fieri interpretatio secundum dispositionem

juris, ut liberetur conferendo solam actionem
ad dotis repetitionem, si maritus sit solvendo,
si non, n. 4. ibid.

Collatio sic fieri debet, ut inter liberos servetur
æqualitas, n. 5. ibid.

Si filia cogereetur conferre dotem, quam exigeret
non potuit propter mariti inopiam, oritur tunc
qualitas inter liberos, n. 7. p. 143

Multò magis censetur testator voluisse ut filia do-
tam actionem conferat, si in alia testamenti
parte locutus sit de summis per eam solutis pro
dote filiae, & in præcepto quo collationem
mandavit, solum de collatione dotis in genere
locutus sit, n. 8. ibid.

Expenduntur verba testamenti, ex quibus constat
filiam non teneri aliud conferre quam solam
dotis actionem, quæ erat inutilis ex defectu
bonorum mariti, n. 9. ibid.

Collecta.

Qui Senatoriam obtinent dignitatem, sunt à col-
lectis immunes, c. 116. n. 2. p. 141

Senatores & Consilarii Parliamentorum non po-
tunt solvere collectas. Quod ampliatur in quibus-
cunque Judicibus, etiam si bona sua reperi-
antur registrata, n. 3. ibid.

Domini Jurisdictionales sunt exempti à collectis
quoad bona feudalia, c. 195. n. 1. p. 196

Emptor bonorum feudalium amittit immunitatem
à collectis, quæ Domino jurisdictionali venditori
competebat, n. 2. ibid.

Collectæ sunt onera variabilia, & imponuntur
personæ pro rebus, n. 3. ibid.

In materia collectarum exemptio regulatur juxta
tempus impositionis, n. 4. ibid.

Distinguntur tres casus circa solutionem collecta-
rum faciendas per emptores acquirentes à perso-
nis privilegiatis, n. 6. ibid.

Quando collecta nondum erat imposita tempore
indictæ collectæ, successor titulo particulari non
gaudet exemptione, n. 7. ibid.

Pro bonis quæ sunt extra territorium communitatis,
habitatores tenentur solvere collectas in
loco suæ habitationis, si in loco ubi bona sua
sunt, nullas solvant, n. 8. p. 198

Collegia.

Collegia studentium Civitatis Avenionensis po-
tunt privilegiis Ecclesiæ: cap. 181. n. 1.
p. 174

Columba.

Judex potest limitare excessivum numerum colum-
barum vicini, si magnum detrimentum pati
proximis inferant, cap. 140. n. 7. p. 141

Columbæ dicuntur animalia innoxia, & ideo non
impediuntur; sed tamen magnus illarum numero
coërcetur, n. 8. ibid.

Communitas.

Ad probandam malam fidem Communitatis pro-
banda est scientia per cives legitime congrega-
tos, c. 117. n. 14. p. 4

Probata scientia Universitatis congregatae præ-
ceptio non incipit favore Communitatis, nisi post
mortem omnium qui interfuerunt in illa congrega-
tione, n. 15. ibid.

Compendiosa.

Quando substitutio compendiosa est relata ad pro-
sonam filii, tunc mater excluditur à legatione,
c. 132. n. 7. p. 141

Substitutio non definit esse compendiosa, quando
in ea non adsit dictio *quandocunque*, c. 135. n. 1.
pag. 89

Substitutio

& Verborum.

Substitutio compendiosa ad certa bona restricta, omni tempore est fideicommissaria, numero 5. ibid.

Quod maximè procedit quando substitutio facta fuit sine dinumeratione ætatum, n. 6. ibid.

Et hoc locum etiam habet licet extraneus sit substitutus, ita ut hoc casu non sit considerandus transitus ad secunda vota, vel quod substituta sit persona valde dilecta, n. 7. ibid.

Compensatio.

Compensatio debiti voluntarii cum legato sit ex conjecturis, c. 155. n. 17. p. 131

Ex quibus conjecturis fiat compensatio cum debito voluntario, n. 18. 19. 20. & 21. ibid.

Compensatio fieri non potest in præjudicium creditorum anteriorum, ex opinione quam amplectitur Rota Romana, c. 178. n. 20. p. 150

Compensatio fieri non potest, quando pretium extat in manibus illius, qui simul est emptor & creditor, nec ante adventum temporis solutionis, cap. 175. n. 4. p. 162

Compensatio & datio in solutum à sciente facta, non potest esse valida in præjudicium anteriorum creditorum, sed illis datur actio ad pretium nondum consumptum, n. 10. p. 163

Complicatio.

Quando dubitatur utrum sententia contineat complicationem, ad effectum admittendi appellationem suspensivam, attendenda sunt solum verba sententiæ, c. 172. n. 2. p. 157

Complicatio non desumitur ex verbis narrativis sententiæ, sed solum attendenda sunt dispositiva, n. 3. ibid.

Compromissum.

Juramentum in compromisso appositum habet tacitam conditionem, dummodo laudum fuerit iustum, c. 106. n. 33. p. 14

Concessio.

Concessio facta respectu certæ & determinatæ rei, est realis, & non personalis, cap. 148. num. 6. pag. 115

Conditio.

Utrum attendendæ sint conditiones adjectæ gradu caducato? remissivè, c. 110. n. 46. p. 31

Deficiente conditione primo gradui adjecta, corrumpunt omnes substitutiones sequentes, juxta consilium Oldradi 21. c. 125. n. 1. p. 67

Conditio, si decedat sine liberis, referenda est ad tempus mortis, n. 2. p. 68

Conditio verificari debet in omnibus vocatis, quando adest in medio persona prædilecta, & tunc pluralitas non resolvitur in singularitates, c. 129. n. 1. p. 77

Conditio, si sine liberis decesserit, non verificatur in eo qui natus non est, n. 2. ibid.

Hoc saltem locum habet, quando agitur de substitutione fideicommissaria, quæ est odiosa, n. 3. ibid.

Verba illa, sub conditione, sæpè important modum potius quam conditionem, cap. 141. num. 3. p. 102

Ampliat ut procedat, etiam adjecta esset clausula, Et non aliter, n. 4. ibid.

Sola conditio relata ad filium emancipandum, nullam reddit emancipationem, n. 6. ibid.

Conditio quæ est de natura actus, non reddit invalidum actum legitimacionis, n. 6. ibid.

Deficiente conditione, sequentes substitutiones expirant, juxta consilium 21. Oldradi, à quo tamen receditur, quando constat testatorem voluisse

instituire fideicommissum graduale, & perpetuum, c. 143. n. 1. p. 105

Deficiente conditione non corrumpunt substitutiones sequentes, quando testator voluit facere fideicommissum perpetuum, ibid. n. 11. p. 106

Deficiente conditione secundi vel tertii gradus substitutionis, non corrumpunt substitutiones subordinatæ, sed tantum ob defectum substitutionis adjectæ primo gradui, n. 12. ibid.

Conditio censetur repetita in secundo legato conexo per dictionem ultra, cap. 147. num. 8. pag. 113

Etiamsi agatur de conditione mixta, quæ in parte pendeat ex facto Tertii, si Tertio pro parte sua satisfaciende conditioni, legatarius non adimpleat, est in culpa, & privandus est emolumento, c. 157. n. 8. p. 133

Legatarius non adimplens conditionem, cogendus est actione ex testamento, vel per amissionem legati, etiamsi illud jam fuisset consecutus, n. 9. ibid.

Fideicommissum injunctum sub duplici conditione, quarum una est de facto impossibilis, sustinetur ex altera tantum conditione, cap. 176. num. 8. pag. 163

Fideicommissum hæredi sub duplici conditione impositum, non extenditur regulariter ad posteriores gradus, n. 11. ibid.

Quæ sit natura, & quæ differentia conditionis suspensivæ, & resolutivæ, cap. 198. num. 12. pag. 202

Confessio.

Ex stylo mercatorum confessio valoris recepti probat veram numerationem, cap. 167. num. 3. pag. 147

Instrumenta quæ continent confessionem, si sine anteriora præferuntur continentibus realem numerationem, n. 4. ibid.

Confessio dotis receptæ facta per maritum constante matrimonio, nulla dotis constitutione præcedente, utrum censetur facta animo donandi, vel sub spe futuræ numerationis, pendet ex conjecturis, c. 185. n. 1. p. 179

Regulariter confessio mariti de dote recepta constante matrimonio, censetur facta animo donandi, secundum veriores opinionem, num. 2. ibid.

Confessio facta in absentia uxoris, majorem arguit fraudem legis, n. 3. ibid.

Confessio dotis incongruæ præsumitur fraudulenta, & animo donandi facta, n. 4. ibid.

Confessio dotis receptæ in argento, auro, & jocalibus, præbet fraudis conjecturam, n. 5. ibid.

Confessio per maritum uxoris favore facta animo donandi, non firmatur juramento, n. 6. ibid.

Confessio dotis receptæ facta animo donandi, non valet non insinuata, non obstante juramento, ibid. n. 12. p. 180

Confessio simulata dotis receptæ non præjudicat marito, nec illius heredibus, cap. 188. num. 7. pag. 185

Conjuncta.

Quando fideicommissum est injunctum sub duplici conditione, sæpè conjuncta propositio resolvitur in disjunctam, ex præsumpta mente testatoris, juxta sententiam Peregrini, cap. 176. num. 7. pag. 166

Consensus.

Consensus præstitus tutorio nomine, non præjudicat tutori agenti nomine proprio, c. 109. n. 8. p. 22

Consentens

Index Rerum,

D

Datio in solutum.

Datio in solutum non fit, nisi hoc expresse dicatur, c. 128. n. 17.

Debita.

Fideicommissarius particularis non tenetur ad debita, sed ea debent solvi per heredem universalem, c. 143. n. 14.

Assumens in se debitum alterius, efficitur debitor illius in cujus favorem se obligavit, c. 198. n. 14. pag. 201

Debitor.

Creditorum possunt experiri via executiva contra debitorem sui debitoris, obligatum per adimplementum executivum, c. 175. n. 14.

Declaratio.

Quando res non est integra, non potest declarari id quod factum est, cap. 106. numer. 11. pag. 12

Fallit, nisi præcesserit protestatio partis habentis interesse, n. 14.

Fallit secundò, ut verum quidem sit in actibus judicialibus, secus in extrajudicialibus, quales sunt relationes peritorum nominatorum vigore contractus emptionis, n. 15.

Fallit tertio, nisi declaratio fiat iudice cogente, num. 16.

Judex inferior cogi potest à superiori ad declarandum, n. 17.

Defensio.

Quando agitur de defensione Rei, qualibet semiplena probatio habetur pro pfecta, cap. 171. num. 24.

Delegatio.

Tria concurrere debent ad hoc ut fiat vera delegatio, c. 128. n. 15.

Delegatio non inducitur, quando creditor expressè fuit protestatus se nolle sibi præjudicare quoad prioritatem hypothecarum, n. 16.

Delegationis natura est, ut per eam primus debitor eximatur ab obligatione, n. 18.

Per delegationem veram extinguuntur obligationes delegantem. Et quæ ad veram delegationem requirantur, c. 198. n. 8.

Per delegationem extinguuntur etiam obligationes delegantis erga suum creditorem, n. 9.

Promissio bonitatis nominis delegati non recipit naturam veræ delegationis, n. 10.

Delictum.

Qualibet causa etiam bestialis excusat à delicto, c. 126. n. 3.

Deposum.

Deposum si non sit integrum, non suffragatur deponenti, c. 159. n. 3.

Deposum potest degenerare in naturam mutui, c. 167. n. 7.

Deposum ut sit integrum, debet fieri tam de sorte principali, quam de fructibus, n. 11.

Quando ille qui fecit depositum retrahit pecuniam, perinde est ac si nullum depositum factum haberet, n. 12.

Deposum ab initio præsumitur fuisse fidei commissum quando deponens suas pecunias reccabat, n. 13.

Deposum judiciale habet vim solutionis, c. 170. num. 6.

Derogatio.

Princeps supremus de plenitudine potestatis quæ

Consentiens aliquem solvere pretium rei venditæ proprio suo creditori, sibi præjudicat, perinde ac si ipsi fieret solutio, n. 9.

Consentiens alienationi per actus positivos, sibi præjudicat, salvo jure agendi quoad pretium contra venditorem, n. 12.

Consentiens alienationi rei suppositæ fideicommissio, sibi præjudicat quoad rem citra quam consentit; secus quoad alias, si agatur de fideicommissio plurium rerum, seu universali, n. 13. pag. 23

Constitutio.

Reformatio dispositionis seu constitutionis, intelligitur retentis semper terminis primæ ordinationis, c. 105. n. 13. p. 9

Constitutum.

Si possessio capta vigore Constituti, continuata fuerit spatio decem annorum inter præsentem, & 20. inter absentes, & possessio deinde restitueretur, Domino solvendum esset laudimium, c. 169. n. 22. p. 153

Donatarius cum clausula Constituti, præferendus est heredi, qui non dicitur habere parem titulum, ad effectum possessionis, cap. 172. num. 4. pag. 157

Quando constitutum appositum est in donatione, donatarius adversus omnes posteriora jura habentes manutenendus est, ibid. n. 16. p. 158

Consuetudo.

Consuetudo probari debet præcisè in casu de quo agitur, c. 150. n. 15. p. 120

Contractus.

Omnia verba contractus censentur apposita in instrumento de consensu, & voluntate partium, c. 108. n. 10. p. 19

Tertio non nocent contractus inter alios gesti, c. 124. n. 9. p. 86

Ex pretio cognoscitur quid in contractu contineatur, n. 10. ibid.

Contractus talis esse præsumitur, qualem partes cum nominantur, c. 142. n. 9. p. 104

Contraventio.

Quando agitur de facto negativo, poena contraventionis locum habet absque ulla interpellatione præcedente, c. 142. n. 2. p. 104

Contraventio in casum molestationis prohibita, incurritur per molestias juris, vel facti, num. 3. ibid.

Hereditas à contraveniente ablata, applicanda est illi, quem testator nominavit, numero 4. ibid.

Recurrens pro obtinenda justitia, non dicitur contravenire voluntati testatoris, cap. 149. num. 17. pag. 118

Correctio.

Legum correctio per subauditos intellectus non est admittenda, c. 115. n. 15. p. 45

Creditorum.

Creditorum mariti sunt præferendi creditoribus uxoris, & è contra, per remedium separationis bonorum, c. 180. n. 6. p. 172

Curator.

Curator potest palam, & bona fide sibi minorem suum obligare, c. 196. n. 6. p. 197

Authoritas Judicis supplet defectum curatoris, num. 9. ibid.

Substitutio apposita in donatione alteri facta, non indiget authoritate curatoris respectu substitutionis in ea adhibita, n. 10. ibid.

& Verborum.

modo deroget fideicommissis testamento relicto, & quæ in huiusmodi derogatione requirantur, c. 124. n. 15. p. 66
 Princeps supremus facilius derogat de plenitudine potestatis fideicommissis nondum apertis, & sic in iure querendo, n. 16. p. 67
Detractionis.
 Ad quem spectet onus probandi nullas esse faciendas detractiones, c. 104. n. 8. p. 7
 Fideicommissarius utrum possit offerre gravato suas detractiones in pecunia? Varie sunt opiniones, sed verior est negativa, n. 11. ibid.
 Emptor facere potest omnes detractiones ex bonis fideicommissis suppositis, quas illius venditor facere potest, c. 109. n. 2. p. 22
 Tertius possessor qui acquisivit à gravato, potest ex illius persona opponere exceptionem detractionum adversus fideicommissarium agentem, c. 139. n. 3. p. 98
 Alienationes debent imputari in detractiones, si id petatur, c. 154. n. 9. p. 128
 Interesse deteriorationum non debetur per tutricem, sed solus valor ipsarum, cap. 156. num. 9. p. 132
 Quando faciendæ sunt detractiones, non debet concedi immixtio substituto ante factas detractiones, quas sufficit esse possibiles ad effectum retardandæ executionis, cap. 189. num. 1. p. 186
 Exceptio detractionum competit heredi, & creditoribus, aliisque tertiis interesse habentibus, num. 2. ibid.
Dictionis.
 Pactum manutentionis corporum venditorum cum dictione *cujuslibet*, significat singula corpora fuisse considerata, c. 102. n. 3. p. 18
 Dictio Gallica *Enfans*, intelligi debet de filiis primi gradus, non autem de liberis, & descendentibus, cap. 112. n. 21. p. 38. Sed vide c. 119. n. 17. & 20. p. 55. & 56
 Dictio *les siens*, quid importet secundum communem usum loquendi in Gallia, ibid. num. 26. p. 39
 Dictio *superstites*, excludit representationem: Fallit si adjecta esset dictio, & *suos*, cap. 118. n. 14. p. 51
 Decisio Roræ Avenionensis 37. est reprobata, & contra communem opinionem, n. 15. ibid. Sed vide n. 17. p. 51
 Dictio collectiva *Enfans*, comprehendit plures gradus, & secundum aliquorum sententiam arguit liberos esse dispositivè vocatos, cap. 119. n. 17. & 20. p. 55. & 56
 Sed hæc conjectura rejicitur, maxime si non adsint verba tractum temporis successivum importantia, n. 18. p. 55
 Sub nomine *des enfans*, utrum soli liberi primi gradus contineantur, secundum sermonem Gallicum, n. 20. p. 56
 Quando agitur de dictione quæ plures habet interpretationes, illa debet prevalere sub qua testator illa dictione usus est in alia testamenti parte, c. 124. n. 3. p. 66
 Dictio *alioquin*, est adversativa, & continet contrariam dispositionem, c. 125. n. 9. p. 68
 Idem de dictione *sin autem*, n. 8. ibid.
 Dictio *modo prædicto*, efficit ut dispositio censetur facta cum repetitione omnium conditionum præcedentium, n. 10. ibid.
 Dictiones *semper*, *in infinitum*, & similes, non ope-

rantur ultra à testatore expressum, c. 130. n. 9. pag. 79
 Dictio *chascum*, potest intelligi collectivè pro *omnes*, vel distributivè pro *quolibet*, cap. 141. n. 12. p. 102
 Dictio *quolibet*, adjecta conditioni, non verificatur in uno, sed in omnibus, c. 141. n. 16. p. 103
 Verius est, dictionem *chascum*, æquivalere dictioni *quolibet*, n. 17. ibid.
 Dictio *quolibet*, refertur ad singulos separatim, num. 18. ibid.
 De differentia inter dictionem *omnes*, & dictionem *quolibet*, remissivè, n. 19. ibid.
 Dictio *ultra*, appositæ in secunda donatione nihil addit contentis in prima, nec censetur illis adjicere aliquod gravamen, c. 147. n. 1. p. 112
 Dictio *ultra*, operatur augmentum, non diminutionem, n. 2. ibid.
 Dictio *ultra*, est ampliativa, & cumulativa, n. 4. ibid.
 Dictio *etiam*, non restringit, sed ampliat dispositionem, necnon verbum *omnia*, quod nihil excludit, n. 10. p. 113
 Dictio *extra*, quid operetur, & quod sit contraria dictioni *ultra*, n. 11. ibid.
 Dictio *ultra*, relata ad residuum hereditatis, quid operetur, n. 12. ibid.
 Explicatur decisio Merlini 548. n. 39. & 40. n. 13. ibid.
 Legata relicta cum dictione *ultra*, ad omnes nominatos referenda sunt, n. 6. ibid.
 Si secunda dispositio sit facta sine gravamine, censetur revocatum gravamen primæ, ob dictionem repetitivam appositam in secunda, n. 9. ibid.
 Dictio *ultra*, appositæ gravamini in secunda donatione, corrigit primam dispositionem, n. 14. ibid.
 Dictio *ultra*, quando in se contineat legatum dotis uxori à marito factum, c. 155. n. 3. p. 129
Digressio.
 Sola digressio ad plures gradus non potest inferre fideicommissum agnatum, & perpetuum, cap. 125. n. 24. p. 70. Quando facta intelligatur, c. 121. n. 11. p. 60
Discretiva.
 Quando testator discretivè loquutus est de filiis, & nepotibus, filiorum appellatione nepotes non continentur, c. 112. n. 15. p. 37
 Si testator discretivè locutus fuerit de liberis, & liberorum liberis, tunc appellatione liberorum continentur liberi primi gradus tantum, c. 119. num. 19. p. 55
 Quando agitur de viro perito, aut de testamento facto cum consilio Jurisconsultorum, valde attendenda est locutio discretiva in testamento, c. 121. n. 10. p. 61
 Ex diversâ loquendi formula colligitur quænam fuerit intentio testatoris, c. 152. n. 10. p. 124
Disjunctiva.
 Disjunctiva propositio sæpe resolvitur in conjunctionem, c. 192. n. 3. p. 191
Dispositio.
 In dubio dispositio censetur facta de bonis propriis, non de alienis, aut alteri restituendis, c. 109. num. 15. p. 23
 Voluntas testatoris disponendi de bonis alienis, probari potest per conjecturas, n. 16. ibid.
 Facilius testatores disponunt de bonis heredom, quàm de bonis alterius tertii, n. 17. ibid.
 Dispositio censetur facta in favorem illorum quibus ex ipsa commodum resultat, c. 149. n. 1. p. 116
Divisio.

Index Rerum,

Divisio.

Divisio per parentes facta inter liberos, vim habet prælegatorum, c. 109. n. 32. p. 25

Si parentes bona inter liberos dividerint, inter quæ sint bona fideicommissaria, qui hæc possidet, si non actionem, saltem exceptionem habet ut se tueatur adversus fratrem bona libera possidentem, n. 33. ibid.

Hoc maximè procedit quando aliqua magna inter liberos confurgeret inæqualitas, n. 34. ibid.

Dominium.

Dominium directum non probatur ex unica recognitione, c. 181. n. 1. p. 174

Dominus jurisdictionalis habet magnam præsumptionem pro se, quando agitur de probando dominio directo, & adest recognitio, n. 4. ibid.

Dominium directum probatur per unicam recognitionem contra eum qui recognovit & illius hæredem, si cum recognitione juncta sit confessio domini directi, n. 5. ibid.

Similiter probatur per illam confessionem adversus tertium possessorem, si constiterit illum habere jus ab ipso recognoscente, n. 6. ibid.

Per solutiones canonum ultra tempus triginta annorum continuatas, juncta recognitione, dominium directum probatur, etiam contra tertium, num. 13. ibid.

In antiquis probatio domini directi coadjuvatur ex fama publica, n. 14. p. 175

Si in uno instrumento fuerint recognita multa prædia, & illa subiaceant eidem domino directo, veritas recognitionis aliorum præbet adminiculum veritatis recognitioni unius contentiosæ, num. 15. ibid.

Dominus.

Dominus jurisdictionalis potest facere edicta pœnalialia, dummodò sine excessu, cap. 169. n. 10. p. 152

Donatarius.

Si primus donatarius agat, & sit manutentus in possessione, comparentibus aliis donatariis, ex actore sit reus, & alii debent intentare judicium petitorium, c. 172. n. 7. p. 158

Postiores donatarii non possunt intentare remedia possessoria contra primum, quia illorum author cecidit à possessione facto suo, n. 11. ibid.

Donatarius universitatis, vel quoræ, tenetur pro rata ad solutionem debitorum existentium tempore donationis, c. 174. n. 1. p. 160

Donatarius quoræ cum suis oneribus tenetur ad debita post donationem contracta, quando donator fecit acquisitiones æquivalentes, n. 2. ibid.

Si in donatione dictum sit, donatarium succedere debere cum omnibus debitis, tam activis quàm passivis, præsentibus & futuris, tenetur ad debita post donationem creata, n. 3. p. 161

Debita etiam chirographaria debent solvi per donatarium quoræ, etiam futura, & post donationem creata, si donatarius sit de eo oneratus in donatione, n. 10. ibid.

Donatis acquæstibus, creditores donatarii habent jus super illis, c. 147. n. 17. p. 113

Donatio.

Reservatio omnium fructuum bonorum donatorum, arguit omnia in donatione contineri, c. 109. num. 18. p. 23

Quando omnia bona mariti & uxoris sunt confusa, præsumendum est omnia in donatione comprehendendi, si fuerint per ambos facta de omnibus bonis, num. 19. ibid.

Quando bona designata sunt in donatione certis confinibus, bona fideicommissa supposita continentur in donatione, si intra confines designatos repetantur, n. 22. p. 21

Bona fideicommissa supposita continentur in donatione bonorum facta per parentes per viam adoptionis, si ad unum obvenierint bona cuncta libera, & ad alium fideicommissaria, ratione æqualitatis servandæ, n. 23. ibid.

Donatio facta per patrem filio contemplatione æternæ & determinati matrimonii cum certa pecunia contrahendi, dicitur donatio ob causam, & computatur in legitimam filii, c. 110. n. 4. p. 177

Quando agitur de donatione facta per patrem filio, multo magis matrimonium dicitur causa finalis donationis, n. 5. ibid.

Clausula, *donationis pura, simplicis, & irrevocabilis*, tanquam adjuncta ex stylo Notariorum, non impedit quin donatio dicatur ob causam, si talis sit ex sua natura, n. 5. ibid.

Sed vide c. 142. n. 10. p. 174

Bona donata per patrem filio contemplatione matrimonii, ex stylo Curie Tolosane imputantur in legitimam, c. 110. n. 7. p. 177

Donationes per patrem liberis factæ, censentur factæ in anticipationem future successione, et stylo Parlamenti Tolosani, n. 8. ibid.

Reservans sibi facultatem nominandi ad bona donata personam incertam de incertis, unum tribuat jus nominato ex primo donationis contractu, an ex contractu nominationis, num. 17. pag. 28

Quando donator sibi reservavit facultatem subdituendi super bonis donatis, dicitur potius retinere, quàm alienare; ideo valida est reservatio, num. 19. ibid.

In generali hæredis institutione, tam bona donata quàm non donata continentur, n. 27. p. 159

Titulus donationis quandoque convertitur in titulum institutionis, n. 28. ibid.

Donationis titulus cum institutione hæredum concurrere non possunt, quia dox causa hereditivæ simul non concurrunt, n. 29. ibid.

Si bona donata contineantur in institutione, continentur etiam in substitutione, n. 31. ibid.

Quando pars quotitativa fructuum donata debet capi de manu donatoris, c. 111. n. 2. pag. 33

Donatarius tenetur acceptare donationem omnibus suis qualitatibus, c. 114. n. 7. p. 161

Verba generaliter prolata, referuntur ad eundem donator prohibuit donatario ne quicquam peteret super bonis suis, n. 8. ibid.

Multò magis si prohibitio loquatur de jure tam cogitatis quàm incogitatis, n. 9. ibid.

Clausula, *pura, simplicis, & irrevocabilis donationis*, facit ut contractus donationis censetur conclusivus in eo adesse pacta liberalitatem excludentia, c. 142. n. 10. p. 174

Clausula donationis accessorie non mutat naturam contractus lucrativi, n. 11. ibid.

Donatio revocatur per atroces injurias illatas donatori, n. 14. ibid.

Qui credens se nullos probabiliter susceperum liberos, donavit, & renunciavit legi si non haberet, *Cod. de revocand. donat.* si postea susceperit liberos, non obstat illi renunciatio quominus retinere possit revocationem donationis, n. 15. ibid.

Donatio

& Verborum.

Donatio in tempus certum, vel incertum, suspendi potest, n. 12. p. 28

Per donationem factam à patre contemplatione matrimonii, videtur jus quæsitum liberis illius matrimonii, c. 144. n. 4. p. 108

Verius est, jus quæsitum fuisse liberis tanquam hæredibus, per donationem factam contemplatione matrimonii, n. 5. ibid.

Jus quæsitum non est liberis tanquam liberis, nisi illorum mentio facta fuerit in parte dispositiva, num. 6. ibid.

Explicatur decisio Rotæ 127. part. 6. recent. num. 7. ibid.

Donatio per patrem facta filio contemplatione matrimonii, regulariter est transitoria ad quoscunque hæredes, n. 8. ibid.

Qui donavit bona *francs de toutes charges héréditaires*, censetur illa eximere voluisse à præstatione legitimarum, c. 145. n. 12. p. 110

Donatio perfecta non potest gravari fideicommissio sine consensu donatarii, cap. 147. numero 3. pag. 112

Per gravamen appositum in secunda donatione, censetur etiam facta repetitio gravaminis, ut in eo comprehendatur bona primæ donationis, si repetitio ad primam referatur, n. 5. ibid.

Donatio totius utilitatis, verbis amplissimis concepta, omne genus acquisitionis comprehendit, num. 21. p. 114

Quando donatio facta fuit contemplatione certi & determinati matrimonii, tunc matrimonium dicitur causa finalis donationis, cap. 168. n. 5. pag. 149

Et hoc casu evidens est conjectura, quod filii acquirant tanquam filii, non tanquam hæredes patris, n. 6. ibid.

In donatione facta patri & filiis uti filiis, tot censentur donationes quot sunt personæ; & pater nullo modo præjudicare potest filiis suis quoad bona donata, n. 7. ibid.

Donatio facta alicui, cum clausula *ultra jam donata*, renovat præcedentes donationes, & omnes in hac ultima includit, n. 8. ibid.

Quando in donatione fuit contemplata persona uxoris & liberorum, non potest ab eis auferri jus ex tali donatione proveniens, n. 15. p. 150

Donatio facta in contractu matrimonii certæ summæ, pro illam convertendo ad utilitatem liberorum, acquirit jus liberis; & verba illa ostendunt causam finalem donationis, num. 16. ibid.

Differunt inter se donationem fuisse factam patri stipulanti pro se, & suis; & factam esse patri, & liberis, n. 17. ibid.

Donatione facta patri & filiis, jus quidem acquiritur patri, sed cum onere restituendi filiis, n. 18. ibid.

Donatio per maritum facta uxori, confirmatur morte mariti, intelligendo dummodo maritus donator uxori præmortuus fuerit, cap. 185. n. 14. pag. 180

Donatio causa mortis facta per filiumfamilias sine patris consensu interveniente in ipso actu, nulla est, c. 186. n. 1. p. 181

In donatione dotis profecticiæ facta per filiamfamilias, requiritur consensus patris, si filia non sit sui juris, n. 2. ibid.

Semper consensus patris requiritur in donatione facta de dote profecticia filia, propter mulieris fragilitatem, n. 3. ibid.

Sanlegerii quest. & resol. civil. T. II. P. II.

Donatio inter virum & uxorem juramento confirmatur, c. 189. n. 10. p. 187

Multò magis si donator præmoriatur donatario, num. 11. ibid.

Donatio non potest dici simulata, quando verè & realiter constat quod donans voluit donare, & hoc expressit, n. 12. ibid.

Donatio conditionalis, non est propriè donatio: Intellige, ut hoc locum habeat, quando conditio respicit affectionem donatoris, cap. 196. n. 5. pag. 197

Donatio facta curatori, non uti tali, sed tanquam extraneo, est valida, n. 7. ibid.

Donatio facta per minorem suo curatori, non est ipso jure nulla, n. 8. ibid.

Donator.

Donator potest sibi reservare facultatem disponendi de bonis donatis, & hoc casu tenetur restituere donatario bona quæ supersunt, c. 102. n. 4. pag. 3

Contrarium tamen judicatur in Tribunalibus Gallia, & dispositio per donatorem reservata, intelligitur de moderata dispositione, numero 5. ibid.

Donator potest sibi reservare facultatem apponendi substitutiones sibi beneficis super bonis per eum donatis, c. 110. n. 11. p. 28

Pater donator potest super bonis donatis substitutiones facere, dummodò in favorem aliorum liberorum suorum, etiamsi hoc sibi in donatione non reservaverit, secundum præjudicia Senatus Tolosani, n. 13. ibid.

Intellige ut procedat, quatenus donatarius sine liberis decesserit, n. 14. ibid.

Intellige secundò, ut locum habeat quando pater in substitutione expressam fecit mentionem bonorum donatorum, n. 15. ibid.

Donator potest gravare donatarium in bonis propriis, si tantumdem illi de suo reliquerit, c. 147. num. 16. p. 113

Pensionem, & redditus extantes, & non reservari, spectant ad donatarium universalem: cap. 58. n. 8. & 9. p. 134

Donator potest sibi reservare facultatem disponendi de bonis donatis, etiam in donatione inter vivos, c. 174. n. 6. p. 161

Donator post perfectam donationem, licet illam revocare nequeat, tamen potest illam declarare, num. 7. ibid.

Dos.

Dos reddit ad patrem soluto matrimonio per mortem mariti, c. 104. n. 1. p. 7

Dos ad patrem reversa dividitur æqualiter inter liberos, patre ab intestato mortuo, num. 2. ibid.

Licentia alienandi certa quædam bona pro dote unius foemina, excludit perpetuum fideicommissum, c. 121. n. 10. p. 60

Solutio & restitutio dotis facta constante matrimonio, non liberat maritum, cap. 122. num. 1. pag. 62

Fallit si solutio fiat mulieri non perdituræ, & in causam justam, n. 2. ibid.

Si dos consistat in pecunia, potest solvi uxori de consensu mariti, n. 3. ibid.

Quando fructus fuerunt constituti in dotem, & faciunt partem dotis, tunc maritus solam habet commoditatem fructuum, n. 4. ibid.

Fructus dotis non debentur soluto matrimonio, quia cessant onera matrimonii, c. 145. n. 1. p. 109

T Si

Index Rerum,

Si supersint liberi, fructus dotis debentur marito, num. 2. *ibid.*
 In hac questione contraria dantur Rotæ Romanæ decisiones: sed verior videtur sententia Domini Senatoris Leotardi, n. 3. p. 109
 Fructus dotis debentur uxori, soluto matrimonio, quando ipsa fuit impedita dotem exigere, n. 4. *ibid.*
 In materia interesse dotis non solutæ debet fieri differentia inter hæredes mariti, & illum qui dotem promisit, n. 5. *ibid.*
 Quando agitur de dote quæ succedit in locum legitimæ, fructus illius etiam soluto matrimonio uxori debentur, n. 8. *ibid.*
 Si in pecunia consistens, non est restituenda nisi post annum à die soluti matrimonii, c. 155. n. 1. pag. 129
 Dos statim restituenda est, si maritus eam uxori legaverit, n. 2. *ibid.*
 Hæres statim non expectato anno luctus dotem restituere potest, n. 6. p. 130
 Si maritus certam summam dotis nomine recognoverit, dos soluto matrimonio in eadem pecuniæ quantitate restituenda est, quamvis illi officium datum fuerit in solutum, cap. 165. num. 1. pag. 144
 Bona patris, vel avunculi, non sunt obnoxia constitutioni, vel restitutioni dotis neptum ex fratre, c. 180. n. 1. p. 172
 Quando agitur de restitutione dotis ex fideicommissio, non gravati, sed gravantis persona inspicienda est, n. 2. *ibid.*
 Dum agitur de dote subsidaria, primum subsidium est patris, & avi, secundum est matris, num. 3. *ibid.*
 Quando mater habet bona libera, dos filiarum potius capitur ex bonis maternis, quam ex bonis fideicommissi avi, n. 11. p. 173
 Præsumptio veræ solutionis dotis, petita ex eo quod maritus uxori alimenta præstiterit, est valde levis, c. 185. n. 13. p. 180
 Si ex contractu matrimonii constet, patrem voluisse quod actio dotis propria esset filiae, ipsa sola agere potest, & non pater, cap. 186. num. 9. pag. 181
 Si promissio dotis facta fuerit impersonaliter, & persona filiae solum adjecta verbo executivo, dos mortuæ filiæ imputanda est in legitimam avi, num. 10. *ibid.*
 Maritus accipiens res æstimatas in dotem nomine suo proprio, sit dominus bonorum, & uxor est tantum creditrix pecuniæ: si verò tam nomine suo, quam nomine uxoris, fundus remanet dotalis, ut probatum est *suprà*, cap. 52. num. 6. & 7. ex Oldrad. *conf.* 245. num. 6. & *ided* *ibid.* num. 7.
 delenda est dictio *non*, ut patet ex serie ipsius discursus: qui error irrepit etiam in *summarium*: ubi pro *nisi*, debet poni *si*. Et hæc explicanda sunt juxta notata per Rot. *decis.* 52. n. 12. *versic.* *non obstat*: *par.* 6. *recent.* ut notatur *ad d.* cap. 52. in Additionib. *harum quest. civil.* huic Volumini annexis.

Dotatio.

Quando testator mandavit feminas dotari in certo casu, ex eo oritur conjectura exclusionis fideicommissi in alio casu, c. 120. n. 10. p. 57
 Si testator jussit filias dotari in quibusdam gradibus, non sequitur vocatio masculorum in aliis; imò ex eo excluditur, cap. 121. num. 9. pag. 60.

Onus dotandi filias impositum in certo gradu, non operatur conjecturam fideicommissi quoad alios gradus, c. 125. n. 28.

E

Ecclesia.

IN Ecclesiam possessio transfertur ex sola institutione, c. 181. n. 12.
Ecclesia.
 Per generalem hæredis institutionem censetur electio in bonis, super quibus testator operatur jus eligendi, c. 110. n. 24.
 Per generalem substitutionem substitutus censetur electus vigore juris eligendi, quod testator operatur, n. 25.
 Ad hoc ut testator censetur aliquem elegisse, in vim juris eligendi sibi competentis, sufficit illius voluntas ex certis conjecturis deprehenditur, n. 26.
 Facultas eligendi unum ex liberis, apposta in primo gradu, censetur repetita in secundo, quando viget eadem ratio, c. 119. n. 5.
 Electio censetur facta per eum qui habet facultatem eligendi, per donationem, aut hæredis institutionem, c. 120. n. 13.
 Quamvis testator dederit hæredi facultatem eligendi unum ex substitutis, facta electione non operatur substitutio per plures gradus postea subordinata, c. 143. n. 3.
 Electioni satisfactum dicitur per generalem hæredis institutionem, c. 173. n. 5.
 Nulla facta electione, omnes eligibiles admittuntur ad successionem, n. 4. *ibid.*
 Donando bona sua, in quibus erant commixta alia, quæ electioni erant supposita, censetur donatorius elegisse, c. 173. n. 8.
 Quod procedit, si donatio sit universalis, siue quoad, n. 9. *ibid.*
 Per generalem hæredum institutionem videtur quis elegisse, c. 184. n. 9.

Emancipatio.

Liberi nati post filii emancipationem, sunt eam potestatem avi emancipantis eorum patris, c. 103. n. 1.
 Pater emancipans filium habet de jure medietatem usufructus bonorum spectantium ad filium tempore emancipationis, etiam matrem non addit conventio in contrarium, n. 1.
 Ampliatur hoc procedere, etiam si pater emancipaverit nihil sibi reservaverit, n. 3.
 Pater filium emancipans potest sibi retinere totum & integrum usufructum bonorum adventurorum, quæ filius habet tempore emancipationis, num. 4.
 Pater filium emancipans non habet medietatem usufructus bonorum filio tempore emancipationis delatorum, sed nondum agnitorum, n. 5. *ibid.*
 Bona acquisita à filio post emancipationem pertinent ad filium, tam quoad proprium, quam quoad usumfructum, quamvis pater emancipaverit sibi illum usumfructum expresse reservatum, num. 13.
 Usufructus medietatis bonorum, quæ filius tempore suæ emancipationis habebat, datur etiam post mortem filii emancipati, quamvis ille non querit liberos superstites, n. 14.
 Emancipatio facit ut donatio facta filio, non sit supposita imputationi, c. 144. n. 9.
Amplius.

& Verborum.

Ampliat ut procedat, etiam si emancipatio super-
venit post donationem, n. 10. ibid.
Emancipatio non potest fieri sub conditione, c. 141.
n. 1. & seqq. p. 102

Emphyteusis.

Concessiones omnes emphyteuticæ, vel feudales,
dependent à prima, & juxta illam regulantur,
c. 148. n. 2. p. 115

Emptor.

Emptor qui promisit certo tempore extinguere cen-
sum annuum venditoris, adveniente tempore
designato efficitur verus debitor census, c. 159.
num. 2. p. 135

Enunciatio.

Verba enunciativa alicujus, dicentis se instituisse
aliquem suum heredem, nihil probant, c. 173.
num. 5. p. 160

Exceptio.

Exceptio rationum titularium non redditatum, non
retardat executionem obligationis habentis pa-
ratam executionem; sed hoc casu debet esse cau-
tum creditoribus, c. 156. n. 4. p. 132

Exceptio dotis non numeratæ locum non habet,
nisi quando confessio dotis recepta facta fuit sub
spe futuræ numerationis; non autem quando
animo donandi, c. 185. n. 8. p. 179

Terminus à lege præfixus ad proponendam excep-
tionem dotis non numeratæ, locum non habet
quando confessio facta est de speciebus receptis
ante confessionem, n. 9. p. 180

Excessus.

Excessus bonorum debitoris non est necessaria,
quando debitor notoriè non est solvendo, c. 175.
num. 7. p. 163

Executio.

Venditio facta in fraudem paratæ executionis non
subsistit, c. 175. n. 1. p. 162

Tertius qui se opponit executionibus creditorum,
debet docere de sua iusta possessione, num. 2.
ibid.

Suspendenda est executio sententiæ, ex noviter
productis, si de ejus injustitia appareat, c. 189.
num. 5. p. 187

Executio quæ cepit ab immobilibus, est nulla,
quando adsunt mobilia, vel fructus, nisi aliter
forma executionis in literis executionis data
fuerit: si tamen à perversione ordinis non fuerit
appellatum, executio remanet valida, c. 195. n. 9.
pag. 196

Executio sententiæ retardanda est, quando ex juri-
bus deductis post eam apparet de ejus injustitia,
c. 190. n. 6. p. 188

Exemplaris.

Exemplaris substitutio locum habere non potest,
quando institutus tempore testamenti, simul &
mortis testatoris, erat sanæ mentis, vel ejus fa-
cultas non erat detecta, c. 127. n. 1. p. 73

Quis sit effectus, utrum substitutio sit exemplaris,
vel fideicommissaria, n. 3. ibid.

Substitutus exemplariter gravari non potest in om-
nibus bonis, quæ habuit à testatore ex illa sub-
stitutione, præter quam in legitima, quia alia
bona habet à lege, n. 4. ibid.

Expensa.

Expensa clausuræ vitidarii per muros, numeratur
inter voluptuaria, c. 154. n. 16. p. 129

Ædificium si per matrimonium factum fuerit, datur illi
solutio matrimonio repetitio expensarum, qua-
tenus solum mulieris fuerit melioratum, c. 156.
num. 5. p. 132

Sanlegerii quæst. & res. civil. T. II. P. II.

Expensæ excessivæ, quæ facerent ut dominus soli
mallet solum amittere, quàm expensas reficere,
non repetuntur, n. 6. ibid.

Expromissor.

Expromissor solus obligatur, & solus debitor re-
manet, c. 162. n. 7. p. 140

Inter expromissorem, & fidejussorem quæ sit dif-
ferentia, n. 8. ibid.

Ut quis sit expromissor, oportet principalem debi-
torem esse liberatum ab obligatione, & quod
promissio fiat animo novandi præcedentem obli-
gationem alterius, n. 9. ibid.

Evictio.

Stipulatio duplæ in evictione, refertur ad quanti-
tatem pretii, non ad valorem rei evictæ, c. 106.
num. 10. p. 12

Emptor, cui ob evictionem plures competunt actio-
nes, potest eligere unam ex pluribus sibi bene-
visam, n. 11. ibid.

Stipulatio duplæ in evictione refertur ad pretium,
non autem ad valorem rei solutæ, c. 108. n. 11.
pag. 19

Evictio quæ provenit ex natura rei, non debetur,
c. 122. n. 12. p. 63

Donator tenetur indistinctè de evictione, sive do-
natio incepta à promissione, sive à traditione,
quando facta fuit ex causa onerosa, c. 154. n. 5.
pag. 128

Potest quis agere pro bonis donatis ad evictionem,
si una causa sit lucrativa, & alia onerosa; &
hoc casu donatarius à se ipso evincit, c. 191. n. 7.
pag. 190

Pro legato facto conjunctæ personæ hæres tenetur
de evictione quoad æstimationem, cap. 197. n. 1.
pag. 198

Pro legato, quod tenet locum legitimæ filii, debe-
tur evictio, n. 2. ibid.

Evictio quæ debetur pro legato est impropria, quæ
ad rei æstimationem terminatur, n. 3. ibid.

Evictio non debetur de iis quæ testamento relin-
quuntur, quia testator censetur tantum relinquere
jus quod habet; sed debetur æstimatio loco evi-
ctionis, c. 197. n. 7. p. 199

Pro legato legitimæ loco facto, debetur evictio,
sed tantum usque ad concurrentiam legitimæ,
num. 8. ibid.

Quando agitur de filio, non idem statuendum est
quod in extraneo legatario; in filio enim, vel
alia conjuncta persona, cui legatum relictum est,
locus est evictioni ad pretium, cap. 197. num. 9.
p. 199

Fallit in legato rei litigiosæ, de ejus evictione hæ-
res regulariter non tenetur, n. 16. ibid.

Fallit quoque si res legata perierit casu fortuito
absque culpa, & mora hæredis, n. 18. p. 200

Ut sciatur an locus sit evictioni rei legatæ peremp-
tæ, voluntas testatoris attendenda est, num. 20.
ibid.

Evictionarius.

Evictionarius tenetur comparere coram Judice Rei,
post litem contestatam, ut probavimus in tra-
ctatu de Præventionibus, parte prima, capite 20. n. 19.
& parte secunda, capite 55. n. 6. Quod verum est
sub distinctione, de qua parte 2. ejusdem tracta-
tus, cap. 125. num. 5. Et ita intelligenda sunt quæ
dicta sunt eodem cap. 12. n. 41. secundum ea quæ
docet Ludovif. decis. 303. n. 3.

Index Rerum,

F

Facultas.

Libera facultas alicui concessa, debet intelligi dummodo bona fides interveniat, cap. 149. num. 5. p. 117
 Multiplicitas actuum excludit presumptionem juris facultativi, c. 169. n. 9. p. 152
 Actus ministrandi tubas Præconi subhastationes facienti, est merè facultativus, & ideo non manutentibilis, n. 11. ibid.
 In facultativis unus actus non tribuit manutentionem, n. 16. ibid.

Familia.

Familia, seu Domus appellatione, utrùm contineantur qui sunt de familia effectiva duntaxat, an etiam qui de contentiva. Et quod sit discrimen inter familiam effectivam, & contentivam, c. 138. n. 8. p. 96
 Distinctio familiae effectivæ, & contentivæ, locum etiam habet in familia hæredum, si testator illam consideraverit, n. 9. ibid.
 In dubio testator censetur potius vocasse familiam effectivam, quàm contentivam, tam respectu sui, quàm suorum hæredum, n. 10. ibid.
 Prohibitio alienationis potius in dubio referri debet ad familiam effectivam, n. 11. ibid.
 Vocata familia effectiva, non admittuntur illi qui sunt de contentiva, n. 12. ibid.
 Familia contentiva comprehensa censetur, quando prohibitio alienationis facta fuit favore agnationis, n. 13. ibid.
 Limitatur ut non procedat quando prohibitio est consecutiva, & declaratoria præcedentis substitutionis, n. 14. ibid.
 Quando testator in prohibitione se restrinxit ad familiam sui hæredis, censetur considerasse solam illius familiam effectivam, n. 15. ibid.
 Vocata familia, non censetur vocati illi, qui sunt de alio colonello, seu de alia derivatione, n. 16. ibid.
 Quando in una familia sunt plures, qui habent diversas denominationes, testator censetur intellexisse de illis, qui sunt ejusdem denominationis cum testatore, & respectivè cum illius hærede, dicto c. 138. n. 17. p. 97

Feudalia.

Ex quibus probetur bona aliqua esse feudalialia, c. 151. num. 3. p. 121
 Qualitas bonorum feudalium probatur per leviores probationes, quando agitur de investituris antiquis, n. 4. p. 122
 Bona esse feudalialia probatur, si verificatum fuerit illa fuisse recognita tanquam talia, saltem conjecturaliter, n. 5. ibid.
 Idem si probetur bona illa longo tempore fuisse possessa tanquam feudalialia, n. 6. ibid.

Feudatarii.

Feudatarii Episcoporum in Comitatu Venaissino, gaudent iuribus competentibus feudatariis summi Pontificis quoad collectas, ratione servitii personalis quod tenentur præstare eidem Pontifici, c. 151. n. 2. p. 121

Fideicommissarius.

Fideicommissarius asserens in hereditate adfuisse pecunias, tenetur illud probare, cap. 104. n. 13. pag. 7

Fideicommissum.

Prohibitio disponendi de bonis donatis, præterquam in favorem certæ personæ, imponit fideicommissum in favorem illius, cap. 110. num. 1. pag. 28
 Si prohibitio disponendi simpliciter facta fuerit, censetur impositum fideicommissum favore succedentium ab intestato: numero 11. pag. 29
 Fideicommissum inunctum favore agnationis, est favorabile, n. 44.
 Fideicommissum ad certas personas restrictum contra illas operari non debet, cap. 121. num. 1. pag. 59
 Fideicommissum relatum ad rem, si fuerit substitutum ad certas personas, ex reali efficitur pectus, c. 121. n. 22.
 In materia conjecturali, in dubio judicandum non adesse fideicommissum, numero 137. pagina 61.
 Verba perpetuitatem inducentia non operantur fideicommissum perpetuum, quando testator aliter est pluribus verbis & clausulis restrictivis, c. 123. num. 12. p. 69
 Ad hoc ut mentio certorum bonorum reddat substitutionem fideicommissariam, quando illa fuit facta communibus verbis, non sufficit certorum bonorum mentionem factam esse in institutione; sed oportet ut illa repetita sit in substitutione, c. 112. n. 11. p. 63
 Agenti ad fideicommissum opponi potest exceptio, *Tu non es vocatus*, c. 138. n. 1. p. 95
 Præmatura fideicommissi restitutio non dicitur facta ex SC. Trebelliano, c. 139. n. 16. p. 99
 Restitutio fideicommissi anticipata, est vera donatio, & indiget insinuatione, n. 17. ibid.
 Anticipata restitutio fideicommissi non præjudicat creditoribus hæredis gravati, numero 139. pag. 100
 Ex primogenitura masculina perpetua, & præcepto quod descendentes masculi ex feminis, in substitutum vocati, teneantur deferre Nomen & Arma familiae, & aliis conjecturis relatis, oritur probatio fideicommissi agnatiui perpetui, cap. 140. num. 2. p. 101
 Quando agitur de substitutione fideicommissi subordinata per plures gradus, si primus substitutus deficiat, sequens admittitur, cap. 141. n. 138 p. 138
 Ampliatur ut procedat, si ve ambe substitutiones sint fideicommissariæ, si ve prima compendiosa & secunda fideicommissaria, n. 2.
 Fideicommissum quantumvis reale, restringitur ad personas, & casus expressos, c. 120. n. 4. p. 57
 Fideiussor.
 Fideiussor actione mandati repetit à suo principali debitore sortem, & usuras per eum solutas, etiam si nihil de indemnitate conventionem fecerit, maxime si sibi cessæ fuerint actiones, c. 123. n. 1. pag. 64
 Fideiussor, cui promissa est indemnitas, non potest damna & interesse per eum passa, etiam si contractiva, n. 2.
 Intellige de usuris legitimis; nam illegitimæ non debentur de jure Canonico: quod servandum est, n. 3.
 Fideiussor qui coactus fuit viliori pretio vendere bona sua, ut solveret id, pro quo fideiussor sit, potest damnum illud repetere, numero 139. pag. 100

& Verborum.

Neque hoc casu opus est quod fidejussor protestatus fuerit, aut damnum illud suo principali intinaverit, quamvis consultus fuerit hoc facere, num. 5. ibid.

Fidejussor super bonis principalis debitoris graduandus est, juxta hypothecam à die promissionis indemnitaris, tam pro sorte principali, quam pro damnis & interesse, n. 6. ibid.

Quando agitur de duobus reis, licet quoad creditorem sint in solidum obligati, tamen inter se, is ad quem negotium principaliter non spectat, habetur tanquam fidejussor, cap. 228. num. 1. pag. 75.

Si fidejussor solvat, non censetur solvere animo dissolvendi obligationem principalis debitoris, sed animo emendi nomen ipsius debitoris, n. 3. ibid.

Fidejussor solvens non extinguit actiones principalis debitoris, n. 5. ibid.

Qui fecit debitum proprium, casu quo alius non solvat, non est correat, sed fidejussor, cap. 162. num. 5. p. 140

Qui ea ratione promittit, non est expromissor, sed verus fidejussor, n. 6. ibid.

Fiduciaria.

Fiduciaria hereditatis probatio resultat ex confessione heredis, c. 142. n. 7. p. 104

Qui fiduciariam hereditatem ex testatoris precepto restituit, non dicitur liberalitatem exercere, num. 8. ibid.

Filius, Filii.

Filius ex persona matris non potest admitti ad fideicommissum, quando mater vivit: cap. 112. n. 4. pag. 36.

Filii nati & cogniti testatori, non natis præferendi sunt, n. 11. ibid.

Quando filius negotiatur sub nomine paterno, in dubio medietas lucrorum filio adjudicanda est, tanquam adventitia; alia verò medietas patri, & sic æstimanda est industria, cap. 113. num. 15. pag. 40.

Si aliud non probetur, filius non præsumitur negotiationem exercuisse nomine proprio, n. 16. ibid.

Quando substituti fuerunt filii superstitibus, & eorum liberi, tunc isti subingrediantur locum patris prædefuncti, c. 118. n. 12. p. 51

Præsumendum est, quod testator potius vocare voluerit filios præmortuorum, quam filios superstitum, n. 13. ibid.

Si primi donatarii filii excludantur, multò magis filii secundi donatarii censentur exclusi, cap. 119. num. 7. p. 54

Patris autoritas est necessaria pro forma in contrahendis filiorum familias, stante Statuto Avenionensi continente clausulas irritantes, c. 186. num. 4. p. 181

Si filii habeant dotem maternam tanquam heredes matris, possunt de illa ad libitum disponere, num. 6. ibid.

Utrum jus fuerit quæsitum filiis ex constitutione dotis maternæ tanquam liberis, vel tanquam heredibus, verba stipulationis præcipue consideranda sunt, n. 7. ibid.

Expenditur consilium 206. Surdi, n. 8. ibid.

Fiscus.

Fisco nulla competit hypotheca in bonis delinquentis, nisi à die sententiæ condemnatoriæ, c. 153. n. 11. p. 126

Sanlegerii quæst. & resol. civil. T. II. P. II.

Fiscus in bonis banniti, etiam post laram sententiæ bannimenti, nullam habet hypothecam, num. 13. ibid.

Repudiatio subsistit in præjudicium fisci, si fiat ante sententiæ condemnatoriæ, & definitivam; & non in contumaciam ante annum, n. 14. ibid.

Quod etiam locum habet in repudiatione legitimæ, quæ si nondum accepta fuerit, potest repudiari in præjudicium fisci, n. 15. ibid.

Fiscus est minus favorabilis quam verus hæres; idè non potest petere quod onus removeatur à legitimis, c. 166. n. 6. p. 145

Fœmina.

Ex eo quod testator fecit prælegatum favore masculorum descendendum, & illis deficientebus vocavit masculos descendentes ex fœmina, colligitur exclusio fœminarum ex prælegato, c. 112. num. 1. p. 35

Exclusa una fœmina, & vocatis masculis ex alia, masculi descendentes ex fœmina exclusi non possunt admitti in præjudicium masculorum descendendum ex fœmina vocata, dum & isti expressè substituti fuerunt, n. 2. ibid.

Fœmina semel exclusa semper remanet exclusa, licet masculus propter quem exclusa est, defecerit, n. 18. p. 38

In testamento fœminæ regulariter non consideratur contemplatio agnationis, n. 22. ibid.

Limitatur, ut locum non habeat quando qualitas masculinitatis sæpius est repetita, num. 23. ibid.

Quod maxime procedit, quando etiam fuit contemplata prærogativa ætatis, n. 24. ibid.

Descendentes ex fœminis possunt aliquando excludere masculos alterius lineæ, cap. 138. num. 20. pag. 97.

Sub nomine *cognitionis*, comprehenduntur descendentes ex fœminis, n. 21. ibid.

Idem dicendum est de nomine *parentela*, vel de nomine *affinitatis*, n. 22. ibid.

Perpetua fœminarum exclusio favore masculorum, & quando masculi extant, præbet conjecturam fideicommissi reciproci inter masculos, c. 152. n. 1. p. 123

Si testator vocaverit piam causam, deficientibus descendentes ex linea masculina, admittitur fœmina descendens ex masculo: sed si pia causa sit substituta, deficiente linea masculina, admittitur pia causa, c. 183. n. 10. p. 177

Fraus.

Ex decreto Senatus tollitur fraudis suspicio, c. 139. num. 23. p. 100

Tertius qui emit in fraudem paratæ executionis, conveniri potest recta via, si debitor non sit solvendo, c. 175. n. 3. p. 162

Fructus.

Quando in donatione fructuum mentio facta fuit accessorie, tunc dubitari potest utrum proprietatis donata censeatur: secus est, si dispositio loquatur principaliter de fructibus, cap. 111. n. 1. pag. 33.

Fructuum appellatione nec res ipsa, nec pretium continetur, n. 3. ibid.

Relictum fructuum ex certis fundis percipiendum, solos fructus, non autem proprietatem comprehendit, n. 11. ibid.

Illud certum dicitur, quod certum est ratione loci, & quotæ, n. 12. ibid.

Index Rerum,

Explicatur textus in l. si quis argentum, §. si verò certum reditum, Cod. de donationib. n. 13. ibid.

Magna est differentia inter dispositionem factam de certis fructibus, & eam quæ fit super jure usufructus: Et in quo consistat illa differentia, & in quibus conveniant, n. 14. p. 34

Quid dicendum sit de promissa utilitate fundi, num. 15. ibid.

Sive fructus, sive jura usufructus relinquuntur, utrumque finitur morte illius cui promissio, vel legatum factum est, n. 16. ibid.

Augmentum fructuum non potest probari, nisi constiterit de eorum valore de tempore gratiæ, c. 154. n. 2. p. 128

Immissus in possessionem vigore contractus, aut Salviani interdicti, non facit fructus suos, c. 169. num. 21. p. 153

Perceptio fructuum post mortem mariti reddit creditum dotis illiquidum, cap. 188. n. 9. p. 185. & c. 189. n. 13. p. 187

Intellige, si per plures annos fructus percepti fuerint, non per paucos, ex quibus creditum dotis non fuerit multum diminutum, cap. 189. n. 14. p. 187

Sententiæ in possessorio latæ executio suspenditur quoad caput fructuum, n. 15. ibid.

Creditor qui fructus percepit, habet jus retinendi illos, n. 16. ibid.

Frumentum.

Utrum frumenti appellatione contineatur farina, vel panis, c. 150. n. 4. p. 119

Creditor qui potior est in frumento, potior est in farina, sed non in pane, qui non continetur appellatione frumenti, n. 5. ibid.

Statutum prohibens extractionem frumenti, comprehendit etiam farinam, & panes, numero 6. ibid.

Intellige ut hoc non procedat, quando extractio panis non fit in notabili quantitate, & animo fraudandi edictum, vel statutum, numero 7. ibid.

Quamvis in statutis, & edictis, appellatione frumenti veniat farina, & quandoque panis; tamen in contractibus & ultimis voluntatibus panis non continetur appellatione frumenti, n. 8. ibid.

Pactum circa triturationem frumenti est contrarium dispositioni super pane, quia supponit triturationem antecedentem, n. 10. ibid.

G

Gallinae.

Gallinarum dominus tenetur refarcire quodcumque damnum per eas illatum, cap. 140. num. 9. p. 101

Dominus cogi potest ad recludendum gallinas, & cuniculos, si nimium vicinis damnum inferant, num. 10. ibid.

Generalitas.

Generalitas adjecta speciali designationi in contractu, censetur tantum apposita majoris declarationis gratia, c. 107. n. 18. p. 17

Gradus.

Potest aliquis esse vocatus, aut in conditione positus in primo gradu, & iterum omnibus substitutis extinctis, vocatus in ultimo, c. 112. n. 27. p. 39

Contrarium tamen deciditur, n. 28. ibid.

Multiplicatio graduum substitutionis de conditione nominationis eorum, qui sunt in testamentis nominati, c. 161. n. 8. p. 13

Gravamen.

Potest quis gravari in bonis donatis, vel fideicommissis in favorem donatarii suppositis, si donator ei relinquat compensationem in totidem bonis propriis, c. 109. n. 14. p. 23

Quando subsistat gravamen super bonis antiqui fideicommissi, n. 28. p. 24

Si testator gravaverit heredem in bonis donatis, censetur etiam gravasse omnes substitutos, c. 110. num. 41. p. 21

Qui non sunt vocati, gravari non possunt, c. 119. num. 11. p. 13

Verba illa, dicto filio suo substituit, faciunt gravamen non extendatur ad sequentes gradus, c. 121. num. 6. p. 28

Præsertim quando expressum est nomen proprium hæredis, n. 7. ibid.

Quando gravamen fuit nominatim injunctum secundo gradui, ipso deficiente caducatur substitutio, c. 161. n. 3. p. 139

Gravamen intelligitur nominatim injunctum, licet post nominatam personam, dicat; ei substitui, num. 4. ibid.

Gravamen.

Si in hereditate adsint mobilia, & pecunie, inducitur ficta solutio crediti hæredis gravati, c. 104. num. 12. p. 7

Licetum est hæredi gravato bona sumptuosa minoris redditus, & fere sterilia, retentis utilioribus alienare, c. 139. n. 4. p. 99

Ampliat ut procedat, etiam si considerari possit in bonis alienatis interesse affectionis, num. 5. ibid.

Hæres gravatus alienare potest bona fideicommissi, etiam pro suis propriis creditis, n. 6. ibid.

Quod procedit etiam si testator prohibuisset alienationem, etiam ex causa æris alieni, n. 7. ibid.

Etiam si valor alienatorum excedat valorem debitorum, dummodo residuum pretii convertatur ad utilitatem fideicommissariorum, n. 8. ibid.

Hæres gravatus alienans bona fideicommissi ex justa causa, non tenetur adhibere solennitatem substitutionum, n. 10. ibid.

H

Habitatio.

Nemo privandus est commodo legati facti sub conditione habitandi, si orta fuerit necessitas cum eo, cum quo debet habitare, c. 46. num. 10. p. 17

Hæres.

Contractus non comprehendit hæreses, nec illos transit, nisi expresse sic conveniat, licet, quando agitur de usufructu, vel alia re non consumptoria ad hæreses, c. 111. n. 17. p. 14

Hæres, etiam cum beneficio inventari, tenetur approbare factum defuncti, cui successit, ut ad concurrentiam valoris bonorum substitutorum, c. 176. n. 14. p. 143

Homicidium.

Homicidium in rixa commissum, non potest puniri poena ordinaria, c. 171. n. 1. p. 17

Ampliat ut procedat, quamvis non constet quod ex duobus fuerit aggressor, n. 2. ibid.

Homicidium

& Verborum.

Homicidium in rixa commissum, non dicitur factum appensare, n.3. ibid.

Ex qualitate loci publici excluditur animus praemeditatus occidendi, n.8. ibid.

Si nulla praecesserit inimicitia, homicidium non praesumitur animo deliberato factum, num.9. ibid.

Brevitas temporis animi deliberationem excludit in homicidio, num.11. ibid.

Ampliat, ut homicidium dicatur in rixa commissum, etiam si iracondia aliunde proveniret quam ex facto illius, qui occisus est, numero 12. ibid.

Si occisus occidentem fugientem prosequutus fuit, praesumptio est exclusiva animi occidendi, num.13. ibid.

Quando alius fuit aggressor, etiam si occidens excesserit modum inculpatae tutelae, non est locus poenae mortis, num.14. p.155

Etiam si aliquando praesumatur animus occidendi, non tamen ex eo sequitur, quod ille animus fuerit deliberatus, n.15. ibid.

Ut sit locus poenae ordinatae adversus homicidas, debet probari praecedens animi deliberatio, num.16. ibid.

Hypotheca.

Ex sententia non oritur hypotheca, nisi à die coepta executionis, c.123.n.8. p.64

Ex mandatis judicialibus, & condemnationibus voluntariis nulla oritur de jure hypotheca, nec etiam à die executionis, n.9. ibid.

Creditor non sibi praedjudicat quoad hypothecas per adiectionem obligationis novae personae, si illas sibi expresse referuaverit, cap.128. num.14. p.76

I

Immemorialis.

Immemorialis non potest probari per instrumenta, sed tantum per testes excedentes aetatem 54. annorum, c.117.n.13. pag.48

Immissio.

Deneganda est immissio fideicommissario, quando ultra Legitimam, & Trebellanicam faciendae sunt aliae detractiones, cap. 204. numero 5. pag.7

Immissio, si concessa fuerit fideicommissatio, ante factas per gravatum detractiones, reuocatur, ad hoc vi gravatus illas de propriis manibus capere possit, c.109. n.6. p.22

Et ad hunc effectum sufficit detractiones esse possibiles, n.7. ibid.

Qui facto proprio cecidit à possessione, non potest petere immisionem in possessionem, cap. 118. num.26. p.52

Quando duo praetendunt jus ab eodem fonte, non est locus immissioni, n.27. ibid.

Immissio datur heredi scripto, quamvis testamentum non fuerit productum, nec exhibitum, si de eo constet per confessionem partis, c.188. n.4. p.184

Immissio non debet denegari, constituto de fideicommissio, & de bonorum identitate, n.5. ibid.

Immissio in bonis hereditariis debetur heredi scripto, juxta dispositionem l. fin. C. de edict. divi Adrian. tollend. c.190.n.1. p.188

Immunitas.

Immunitas à collectis praescribitur spatio 30. vel 40. annorum, c.15. l. n.7. p.122

Impersonalitas.

Impersonalitas in obligatoris vitiat obligationem, secus si sit in executivis, c.186. num.11. p.181

Imputatio.

Filii non tenentur imputare dotem matrem in legitimam avi, quando illam habent uti haeredes matris, secus si tanquam filii, cap.186. num.5. p.181

Incantus.

Exactio juris incantus poenalis est, & odiosa, c.134. num.15. & 17. p.87

Iniuria.

Iniuria illata uxori donatoris praebet justam causam revocandi donationem factam per maritum, c.142.n.15. p.104

Injustitia.

Injustitia allegata ad impediendam executionem sententiae, non potest probari ex noviter productis, c.188.n.10. p.185

Executio tamen sententiae est suspendenda, si de illius injustitia appareat evidenter ex novis productionibus, num.11. ibid.

Insinuatio.

In Comitatu Venetissimo donationes cujuscunque generis debent insinuari, alias sunt nullae, quatenus excedunt 25. scuta, cap. 113. numero 1. p.39

Ampliat, etiam, ut procedat in bonorum assignatione facta per patrem filiis irrevocabiliter, n.2. p.40

Item ampliat, etiam si donatio facta fuisset in alio contractu diverso ab assignatione bonorum, cum sufficiat animus donandi, n.3. ibid.

Donatio ususfructus est nulla, si non fuerit insinuata, n.5. ibid.

Contra, n.7. & 11. p.50

Defectus insinuationis secundum aliquos non potest opponi per ipsum donatorem, numero 6. ibid.

Donatio fructuum dotis filiarum facta per patrem, non indiget insinuatione, n.8. ibid.

Repudiatio ususfructus querendi facta per patrem non indiget insinuatione, n.9. ibid.

Dam pater consensit ut filii quoscunque contractus inire possint, non requiritur insinuatio, num.10. ibid.

Quando donans non efficitur pauperior, nec accipiens ditior, non requiritur insinuatio, num.11. ibid.

Confessio debet insinuari, sicut & donatio, c.142. num.12. p.104

Si in donatione aliquid exprimitur, ex quo insinuationis necessitas tollatur, de eo aliter constare debet quam per confessionem donantis, n.13. ibid.

Momentanea acceptatio ad effectum repudiationis, non facit ut opus sit insinuatione repudiationis, c.153.n.6. p.126

Insinuatio requiritur secundum leges loci, in quo contractus fit, c.185.n.11. p.180

Insinuationis defectum opponere non potest ille, qui fuit in culpa non insinuando in fraudem substituti in donatione: cap. 196. numero 1. p.197

Donatarius qui fuit praesens, & consentiens donationi, & substitutioni in ea appositae, non potest opponere de defectu insinuationis, n.2. ibid.

Instrumentum.

Instrumentum carens substantialibus, non probat, c.134.n.2. p.86

T 4 Interesse

Index Rerum,

Interesse.

Interesse augmenti dotalis amissi per occisum, qui uxori suæ supervivere poterat, quamvis illud vidua lucrata sit, non debetur, cap. 171. num. 27. p. 156

Interesse extrinsecum debetur hæredibus occisi, num. 28. ibid.

Intellige, ut locum habeat in interesse delato, & radicato; non autem incerto, & eventuali, num. 29. ibid.

Promissio solvendi certum interesse, non interuenientibus requisitis, est inualida, cap. 179. n. 10. p. 171.

Interruptio.

Interruptio in delictis non nocet, si post illam lapsi fuerint 20. anni à die interruptionis computandi, c. 170. n. 7. p. 154

Intimatio.

Intimatio extrajudicialis decreti fieri debet cum expeditione copiarum decreti, judicialis non item, c. 178. n. 3. p. 169

Inventarium.

Quæ requirantur ad confectionem legalis inventarii, c. 109. n. 25. p. 24

Tempus conficiendi inventarii est dumtaxat tri-mestre, etiam si aliqua adessent bona defuncti in aliena monarchia, non enim datur annus, nisi major pars bonorum sit in diuersa monarchia, c. 110. n. 1. p. 27

Petitio fideicommissi non impeditur pendente tempore confectionis inventarii. ibid.

Fallit nisi lis fuisset contestata cum defuncto, quia tunc heres non potest conueniri pendente tempore inventarii, c. 110. n. 2. p. 27

Hæres non conficiens inventarium, tenetur adimplere onus adiectum super bonis sibi à testatore donatis, c. 110. n. 23. p. 29

Auus virum teneatur facere inventarium, quamvis de hoc non requiratur, aut saltem descriptionem bonorum ad nepotes suos spectantium, quorum habet administrationem, c. 113. n. 17. p. 40

Quando bona sunt certa, in quibus fraus interuenire non potest, Auus non tenetur facere inventarium, nec descriptionem respectu suæ administrationis; secus si fraus adesse possit, n. 18. ibid.

Inuestitura.

Simplex inuestitura non præiudicat Tertio, qui non succedit in ius inuestiti, cap. 181. num. 9. p. 174

Iunctis tamen adminiculis probat etiam contra Tertium, n. 10. ibid.

Localia.

Iudicis arbitrio quæ sint jocalia festiua, & quæ quotidiana, remittitur, cap. 155. numero 13. p. 130

Jocalium appellatione vestes de jure continentur, c. 158. n. 15. p. 134

Qui vult appellatione jocalium vestes non comprehendendi, debet probare super hoc communem usum loquendi, tunc enim vestes non continentur sub reservatione jocalium facta per donantem, n. 16. ibid.

Index.

Index requisitus potest si velit cognoscere de injustitia sententiæ iudicis requirentis, nec pars requirens executionem, potest ex eo pretendere sibi illatum fuisse gravamen, cap. 170. num. 10. p. 154.

Iura.

In acquisitione jurium incorporalium, probandi est scientia aduersarii, cap. 169. numero 17. p. 152

Jurium appellatione venit facultas aliquid facienti, c. 184. n. 10. p. 171

Iuramentum.

Statutum faciens mentionem de iuramento, continens annulationem actus, reddit illum omnino inualidum, maxime si sit per Legatum confirmatum, c. 113. n. 4. p. 49

Iuramentum Inquisiti, quod non habuerit antea occidendi, coadiuuat alias probationes, cap. 171. num. 20. p. 156

Maximè concurrente bona fama illius, numero 21. ibid.

Post præstitum iuramentum litis decisorium, potest à Iudice ut se ex officio informet de veritate facti, & probationes recipiat, cap. 171. num. 1. p. 169

In causa restitutionis in integrum aduersus actionem iuramenti, licitum est antiquas probationes nouis coadiuuare, ad dergendum perjurium, num. 2. ibid.

Quod non solum locum habet quoad productionem instrumentorum, sed etiam testium, num. 3. ibid.

Et maximè si attestaciones non fuerint publicæ, num. 4. ibid.

Exceptio iuris iurandi, est exceptio litis finitæ, & impedit litis ingressum, n. 6. ibid.

Iuramentum decisorium postquam est præstitum, non potest retardari sub prætextu perjurii, n. 7. p. 168

Post præstitum iuramentum decisorium, nemo admittitur, etiam si noua instrumenta producere velit, num. 11. ibid.

Limitatur, nisi per huiusmodi instrumenta detegeretur partis perjurium, num. 12. ibid.

Nunquam debent admitti testes aduersus iuramentum decisorium jam præstitum, numero 13. ibid.

Admittitur probatio per confessionem partis etiam, non quidem ante, sed post iuramentum præstitum, num. 14. ibid.

Etiā in iuramento necessario non sunt audiendi testes, postquam producere volens conclusus à suis dilationibus, n. 15. ibid.

Ne quidem minor restituitur in integrum aduersus iuramentum decisorium, quando ante dilationem fecit exactas diligencias ad habendas probationes, n. 17. ibid.

Iuramentum assertorium non reddit contrarium validum, sed requiritur promissorium, cap. 171. num. 7. p. 171

Mulier quæ est assicurata super bonis mariti, potest illa alienare in præiudicium famæ, etiam cum iuramento, c. 187. n. 7. p. 168

Ius accrescendi.

Ius accrescendi potentius est substitutione vulgaris quando agitur de filio testatoris contra patrem minus dilectos, cap. 129. n. 7. p. 177

Jus accrescendi quod competit liberis, num. 10. p. 178

Jus accrescendi imperfecto instituta, non est proprium, sed improprie sumptum, cap. 131. num. 1. pag. 81

Institutio liberorum facta in legitima, si maior testamento imperfecto capere nequeat, non ad se universam hæreditatem jure quodammodo actionis, sed cum suis oneribus, n. 9. p. 178

& Verborum.

Quando mater privatur facultate eligendi ob imperfectam testatoris dispositionem, lex eligit, & omnes admittit, n. 10. ibid.

L

Laudemium.

Cessante pacto in contrarium, solutio dimidii laudemii fieri debet secundum valorem bonorum tempore novennii, seu renovationis, c. 117. num. 1. p. 48

Si conventum fuerit, solutionem dimidii laudemii fieri debere juxta valorem temporis renovationis, conventio illa servanda est, n. 2. ibid.
Laudemium non debetur ex simplici adeptione possessionis vigore Constituti, cap. 169. num. 20. p. 153.

Legatarius.

Quando legatarius non potest exigere suum creditum, potest convenire de certo interesse, cap. 145. num. 6. p. 109

Quando legatarius prohibetur exigere sortem principalem, & interim illi legatur summa annua, dicitur constitutus annuus redditus, qui testamento legari potest, n. 7. ibid.

Creditorum, quando hereditas non est solvendo, agunt in subsidium contra legatarios, c. 160. n. 7. p. 137

Legatum.

Pro legato annuo datur actio contra eos, qui fructus percipiunt hereditatis, non autem contra proprietarium, c. 115. n. 3. p. 43

Legata si fuerint alicui alimenta durante vita, & præterea summa 200. scutorum, hoc secundum legatum intelligitur ut valeat durante vita, ob naturam dictionis repetitivæ, cap. 147. num. 7. p. 113

Legatum inutile est, si jam testator rem legatam inter vivos donasset, c. 158. n. 1. p. 134

In legato rei jam donatæ, ne quidem debetur æstimationis, n. 3. ibid.

Nulla existente legato, censentur nulla onera, & gravamina illi adiecta, n. 4. ibid.

Translatio legati debet intelligi facta cum suo onere, n. 6. ibid.

Fallit quando translatio est inutilis, veluti si gravamen fuisset impositum super re jam donata, n. 7. ibid.

Legatis bonis, aut eorum valore, datur electio hæredi dandi bona, vel eorum pretium, c. 197. n. 5. p. 199

Legatum filix factum loco legitimæ, si fuerit euctum, limitanda est æstimatio rei euctæ ad ratam ipsius legitimæ, n. 6. ibid.

In legato alternatio, vna re perempta absque mora hæredis, sufficit aliam præstari, n. 10. ibid.

In legato alternatio, si res vna esset litigiosa tempore testamenti, subsequuta euctione, hæres de illa non tenetur, n. 16. ibid.

In legato alternatio bonorum, vel æstimationis illorum, legatarius non potest acceptare partem in bonis, & partem in pecunia, hærede invito, n. 17. p. 200

In legato alternatio ut sciatur an sit locus euctioni, voluntas testatoris consideranda est, n. 20. ibid.

In legato alternatio præsumitur quod testator crediderit vnam rem æquivalere alteri, & sub eo respectu legasse, cuius opinioni standum est, n. 22. & 23. ibid.

Rei legatæ æstimatio cuius temporis respectu facienda est, n. 35. p. 199

In dubio legatum nominum intelligitur de illis, quæ testatori debentur, c. 174. n. 4. p. 161

Quod si in hereditate aderant debita tam activa, quam passiva, res esset dubia, sed cessat dubium si testator id expresserit, n. 5. ibid.

Legitima.

Liquidatio legitimæ facta cum vno, prodest quoad alios, c. 109. n. 3. p. 22

Imputatio in legitimam dotis, & donationis per patrem factæ filio contemplatione matrimonii, iisdem regulis deciduntur, cap. 144. num. 1. p. 107

Quando liberi succedunt tanquam liberi, tenentur dotem imputare in legitimam aui, si verò tanquam hæredes, non tenentur imputare, num. 22. ibid.

Idem dicendum de donatione facta contemplatione matrimonii, quia si succedatur jure hæreditario, non erit locus imputationi, n. 3. ibid.

Nepotes in casu emancipationis non imputantur, quamvis cum patris concurrent, num. 111. p. 108

Legitimæ continentur appellatione onerum hæreditariorum, c. 145. n. 11. p. 110

Legitima est res alienum, & loco æris alieni detrahitur, n. 13. ibid.

Ius petendi legitimam est transmissibile ad quoscunque hæredes, c. 166. n. 1. p. 145

Si pater usus fuerit debita cautela, filius acceptans testamentum excluditur à petitione oneris remouendi, imò & ab ipsa petitione legitimæ, seu supplementi illius, n. 5. ibid.

Quomodo concipienda sit dispositio paternæ, ad hoc ut filius cogatur approbare gravamen appositum in legitimam, n. 8. p. 146

Legatum fructuum, vel ususfructus, aut annuæ præstationis, factum filio, virum augeat globum hereditatis paternæ, ad impinguandam legitimam, n. 9. ibid.

Magna est inter DD. controuersia, virum filio Religionem bonorum capacem professio, statim parentibus legitima debeatur? Sed opinio affirmatiua tenenda est, c. 194. n. 1. p. 194

Matris legitima super bonis professi est triens, quando nulli ipsius professi fratres adsunt, n. 2. ibid.

Legitima debetur matri, etiam in bonis filio post professionem delatis, n. 5. p. 195

In bonis industria Religiosi quæstus parentes nullam habent legitimam, secus est in bonis illi jure sanguinis obvenientibus, n. 7. ibid.

In jure vniuersali, qualis est Legitima, veniunt etiam bona futura, n. 8. ibid.

Legitima fauorabilior est piæ causæ, num. 10. ibid.

Legitimatio.

Legitimationes quæ sunt contra voluntatem testatoris nunquam sunt admittendæ, c. 124. n. 2. p. 65

Ampliatur ut procedat, etiam si legitimatio facta fuerit à Principe in amplissima forma, num. 2. ibid.

Sed vide infra, n. 15. p. 66

Princeps legitimando non derogat expressæ testatorum voluntati, n. 4. p. 66

Prohibita verbis amplissimis bonorum alienatione, censetur quoque prohibita legitimatio. Et explicatur quomodo procedere possit contra iâ Mantice sententia, n. 9. ibid.

Legitimatio

Index Rerum,

Legitimatio facta in articulo mortis non nocet
substitutis, n.10. *ibid.*
Legitimatio Archiuii Romani multum sicca, &
debilis est, n.11. *ibid.*

Legitimus.

Quando testator proprias filias à successione ex-
clufit, multo magis legitimatas excludere vo-
luiffe censendus est, c.124.n.5. p.66
Idem dicendum est, si masculos filiarum excluserit,
n.6. *ibid.*
Aut si fœminarum etiam extranearum legitimatos
reiecerit, n.7. *ibid.*
Exclusis à primo & secundo substitutionis gradu
legitimatis, censentur à tota successione exclusi:
n.8. *ibid.*

Liberarius.

Liberarius bonorum tenetur ad interesse, non
quidem ad ratam summæ, quæ debetur credi-
toribus ex pretio liberationis, sed ad ratam fru-
ctuum qui ex re liberata percipiuntur, c.167.
n.10. p.147

Liberatio.

Liberatio à redditione rationis favorabilior est
quando agitur de affinibus, cap. 102. num.11.
p.4
Liberatio generalis, etiam à præterita administra-
tionis ratione reddenda, regulari debet ad arbi-
trium boni viri, n.12. *ibid.*

Liberi.

Liberi positi in conditione in contractibus, non
censentur dispositiue vocati, ex veriori senten-
tia, c.119.n.9. p.55

Quæstio de liberis in conditione positis, hodie
valde anceps est, & ferè Iudicibus arbitraria,
n.10. *ibid.*

Coniectura quod liberi positi in conditione sint
vocati, quia descendentes, rejicitur, num. 13.
ibid.

Item & coniectura masculinitatis cum digressionem
ad plures gradus, n.14. *ibid.*

Maximè si masculi sint positi in conditione affir-
matiue, n.15. *ibid.*

Idem si testator non habuerit intentionem conser-
uandæ agnationis, & alia concurrant, de quibus
ibidem, n.16. p.55

Qualitas jurisdictionalis quando non faciat conie-
cturam vocationis filiorum positorum in condi-
tione, n.21. p.56

In casibus, in quibus filii in conditione positi sunt
vocati ex coniecturis, non tamen ex eo infer-
tur quod fuerint reciprocè grauati, num. 24.
ibid.

Quod agatur de descendentes, non est coniectura
vocationis liberorum positorum in conditione,
c.120.n.1. p.56

Rejicitur coniectura vocationis ex eo quod agatur
de contractu, n.2. p.57

Ex dispositione in rem concepta quando oritur
coniectura vocationis, n.3. *ibid.*

Vocatio liberorum positorum in conditione exclu-
ditur per contrarias coniecturas, n.7. *ibid.*

Si testator in vno casu filios in conditione positos
expresse vocauerit, excluditur coniectura voca-
tionis in alio, n.11. *ibid.*

Coniectura ab absurdo vitando potens est pro ex-
clusionem vocationis, n.12. p.58

Excluditur vocatio ex coniectura petita à verifi-
canti mente testatoris, n.14. *ibid.*

Ex eo quod agatur de descendentes, non ex eo
solo positi in conditione censentur vocati, licet

in descendentes leuiore coniectura sufficiat,
c.121.n.2. p.59

Ampliat ut procedat, etiam si ageretur de sub-
stitutione contractuali, n.3. *ibid.*

Mentione filiorum facta sub qualitate legitimorum
& naturalium, non ideo inferitur vocatio posito-
rum in conditione, n.5. *ibid.*

Exclusio fœminarum restricta ad certum gradum
non arguit vocationem masculorum in condi-
tione positorum, n.8. p.60

Deficientibus verbis tractum temporis successum
importantibus, liberi in conditione positi di-
lius censentur vocati, n.24. p.61

Favor liberorum prævalet favori pæ cause, c.125.
n.15. p.113

Si testator aliquam summam liberis nasciturum
institutionis reliquerit, satisfacit legi, & testam-
entum sustinetur, cap. 183. numero 2.
p.141

Quando per donationem fuit quæsitum jus liberis
viti liberis, creditores paterni nihil possunt pre-
tendere super bonis donatis, cap.168. num.4.
p.149

Liberi censentur successiue vocati post patrem, &
non simul, etiam si agatur de collateralibus,
quando sunt vocati per nomen collectum,
cap.176.n.1. p.169

Et hoc casu liberi censentur vocati per sub-
stitutionem vulgarem, maximè quando per verbum
directum *Instituto*, n.2. *ibid.*

Quando testator procedit ad plures substitutionum
gradus, liberi collectiue nomine vocati cen-
sentur per fideicommissum substitui, num. 3.
ibid.

Intellige ut hoc procedat, quando inter patrem, &
suos, adsunt verba tractum temporis importa-
tia, non autem quando sunt appolita inter alios
vocos, n.2. *ibid.*

Liberi in conditione positi in prima substitutionis
parte, non impediuntur venire tanquam vocati
in secunda parte, in qua proximiores vocantur,
n.9. p.160

Quando liberi positi in conditione censentur
positiue vocati, idem de illis dicendum est, quod
de vocatis expresse, c.192.n.17. p.160

Linea.

Pia causa substituta, deficiente linea masculina,
excludit fœminas descendentes ex ultimo
culo, c.183.n.1. p.161

Et similiter excludit neptem ex ultimo
natam, n.2. *ibid.*

Filia primi gradus non est de linea masculina,
est principium lineæ fœminine, n.5. p.161

Filia vltioris grauati dicitur de linea masculina
num.6. *ibid.*

Contrarium tenet Duranus Rotæ Auditor, &
rius est, n.7. p.162

Facta mentione descendendum ex linea masculina
potior est causa filie ex illa linea descendens
dum contendit aduersus substitutum extraneum
saltem durante vita filie, n.8. *ibid.*

Filia ex linea masculina proveniens excludit
piam causam substitutam, n.9. *ibid.*

Littera Cambii.

Ex litteris cambii oritur hypotheca secundum
positionem Statuti Auenionensis, videlicet
recognitionis ipsarum, c.167.n.1. p.163

Litteræ cambii habent hypothecam auctoris
etiam aduersus creditores in instrumentis
numerationem continente posteriori, n.2. p.163

& Verborum.

Quando debitor qui scripsit literam cambii in Civitate Avenionensi, solvendam Lugduni, vult solvere summam principalem in hac eadem civitate Avenionensi, creditor tenetur illum recipere, quia tunc degenerat in naturam mutui, num. 6. *ibid.*
Creditor potest recipere interesse à debitore volente, etiam literis non presentatis, si verè tanti ejus interfit, n. 8. *ibid.*

Litis pendencia.

Qui opponit coram Iudice de litis pendencia coram alio Iudice, si videat non obstante oppositione procedi ad ulteriora, tenetur appellare, aliàs sibi præjudicat, c. 178. n. 4. p. 169

Locumtenens.

Dignitas Locumtenentis Rectoris Comitatus Venaisini, inter Senatorias numerari potest, c. 116. num. 1. p. 45
Vicerektor gaudet iisdem immunitatibus, quibus gaudet Actor, n. 4. & 7. p. 46
Intellige hoc procedere, quando agitur de Locumtenente deputato à Principe, secus si esset deputatus ab ipso Rectore, n. 5. *ibid.*
Mortuo, vel revocato Rectore, adhuc durat officium Locumtenentis à summo Pontifice deputati, num. 6. *ibid.*

Locupletior.

Quando contractus est nullus, qui allegat contrahentem ex eo fuisse factum locupletior, tenetur hoc probare, cap. 187. n. 13. p. 183

Locus.

Locus loci est de substantia contractus, c. 175. n. 15. p. 180

Lucrativum.

Duo tituli lucrativi circa eandem rem concurrere non possunt, c. 158. num. 2. p. 134. & c. 191. n. 8. p. 190

Dos est titulus lucrativus, n. 9. *ibid.*
Dux causæ lucrativæ simul concurrere possunt, quando tendunt ad diversam, n. 10. *ibid.*

Lucrum.

Lucra nuptialia omnino liberis illius matrimonii sunt reservanda. Intellige ut infra, c. 115. n. 6. p. 44

Lucra non nuptialia sunt in libera dispositione vxoris ad secunda vota non conuolantis, dummodo tamen expresse disponat, alioquin omnes liberi in illis succedunt æqualiter, num. 6. *ibid.*

Explicantur variae constitutiones contrariæ circa acquisitionem istorum lucrorum nuptialium, & potestatem de eis disponendi, quando mater non transit ad aliud matrimonium, num. 13. *ibid.*

M

Mala fides.

Mala fides quæ inducitur per litis contestationem, non est mala fides vera, sed præsumpta, seu ficta, c. 114. n. 1. p. 41

Mala fides præsumpta non impedit cursum præscriptionis 30. annorum, n. 2. *ibid.*

Ampliatur ut hoc procedat etiam de jure Canonico, n. 3. *ibid.*

Magistratus.

Magistratus temporalis durante officio accusari non potest, c. 178. n. 1. p. 169

Magistratus non possunt ex generali consuetudine

accusari nisi de dolo, barataria, & aliis extortionibus: num. 2. *ibid.*

Mandans.

Causæ mandantis delictum, & mandatarii, debent tractari coram eodem Tribunali, si ambo sint sub eodem Principe, c. 153. n. 19. p. 127

Multoque fortius hoc procedit in causa auxiliatoris, & principalis, ne continentia causæ diuidatur, & ut evitetur perplexitas, n. 20. *ibid.*

Manutentio.

Manutentio non datur nisi probata possessione, c. 134. n. 1. p. 86

Actus qui non fuit factus jure servitutis, non est manutentibilis, c. 169. n. 12. p. 152

Maritus.

Distinguntur casus in quibus tota pecunia præsumitur peruenisse ad maritum, quando tam ipse, quam vxor fatentur solutionem recepisse, c. 122. num. 5. p. 62

Maritus tenetur restituere vxori, vel ejus hæreditibus, fructus bonorum extradotalium, cap. 123. n. 10. p. 64

Quando maritus constante matrimonio bona vxoris simul cum ipsa alienavit, præsumitur totum pretium ad maritum peruenisse, c. 156. n. 1. p. 110

Masculi.

Masculos descendentes ex femina, secundum aliquorum sententiam, comprehendendi sub nomine masculorum, cuius contrarium alii verius esse crediderunt, cap. 112. numero 6. Super quo referuntur variae sententiæ Mantice, & Menochii, in eadem causa scribentium, *ibid.* n. 5. p. 36

Sed tamen aduersus sententiam Mantice fuit iudicatum contra masculos ex femina descendentes, num. 7. *ibid.*

Concordantur diuersæ sententiæ, ut masculi descendentes ex femina admittantur ad fideicommissum, quando testator non habuit rationem conservandæ agnationis; si enim agnationem contemplatus fuerit, masculi descendentes ex feminis repelluntur, n. 8. *ibid.*

Verius tamen est, totum hoc pendere ex conjecturata testatoris voluntate, n. 9. *ibid.*

Qualitas primogeniti masculi sæpius reperita infert exclusionem masculorum descendentium ex femina, n. 10. *ibid.*

Appellatione liberorum, & descendentium masculorum, veniunt masculi descendentes ex feminis, quando agnatio non est contemplata, n. 20. p. 37

Prædictio masculorum dat conjecturam fideicommissi inter ipsos, tam actiue, quam passiuè, c. 152. num. 2. p. 123

Verba affirmatiua, quod quandiu extrahunt masculi, ipsi succedant, exclusis feminis, arguunt vocationem masculorum successinam, num. 9. p. 124

Affectio testatoris erga masculos in genere, colligitur ex aliis partibus eiusdem testamenti, c. 192. num. 18. p. 192

Masculinitas.

Qualitas masculinitatis non est incompatibilis cum qualitate hæreditaria, cap. 119. num. 3. p. 54

Qualitas masculinitatis quantum operetur ad inducendam filiorum vocationem, c. 120. num. 5. p. 57

Sola consideratio masculinitatis non arguit contemplatio

Index Rerum,

templationem agnationis, cap. 121. n. 4. p. 59
 Sola consideratio masculinitatis non inducit fideicommissum agnaticum, c. 125. n. 20. p. 70. Vide tamen infra, c. 127. & 130.
 Masculinitas, & agnatio ferè pro eodem sumuntur, c. 127. n. 5. p. 73
 Aliud est fideicommissum esse masculinum, aliud agnaticum, c. 130. n. 1. p. 78
 Ex repetita tamen masculorum vocatione, resultat præsumptio fideicommissi agnatici, nisi femina aliqua in parte testamenti fuerint vocata, n. 2. ibid.
 Masculinum fideicommissum restringitur ad personas, & gradus per testatorem consideratos, num. 3. ibid.
Mater.
 Mater habet virilem portionem lucrorum nuptialium, de qua liberè disponere potest, si ad secunda vota non conuolauerit, cap. 115. num. 10. p. 44
 Intellige, modò liberi superuiuant matri, aliàs de toto disponit, num. 11. ibid.
 Quid si mater expressè de hac virili portione non disposuerit, n. 12. ibid.
 Proponuntur rationes, quare matre non disponente de hac virili portione, omnes liberi admitti debeant æqualiter, n. 14. ibid.
 Refertur fuisse iudicatum, quod hæc virilis portio transeat ad heredes matris, quando de ea expressè non disposuit, ibid. num. 16. Sed hæc sententia rejicitur, ibid. p. 45
 Si mater non fuerit deputata tutrix per maritum, inde colligitur, illam marito non multùm dilectam fuisse, c. 132. n. 5. p. 82
 Et hoc casu defumitur coniectura ad excludendam matrem à legitima, in substitutione compendiosa, num. 7. p. 86
 Mater quæ non petit tutorem fideicommissariam, ad quam vocata est, c. 136. n. 11. p. 91
 Quando filio datus est substitutus pupillaris, onus petendi tutorem ipsi pupillo spectat primo loco ad substitutum pupillarem, num. 12. ibid.
 Mater si tutorem pupillo non petierit, excusatur, quando aderant tutores legitimi, n. 13. ibid.
 Si unus ex affinibus de facto, & sine iudicis decreto administravit, mater excusatur, si tutorem pupillo dari non petierit, n. 14. ibid.
 Mater habens probabilem causam ignorantie, excusatur à pœnis non petiti tutoris, n. 15. ibid.
 Qui dicit matrem successionem pupilli privandam, ex eo, quod ipsa non petierit tutorem pupilli, tenetur probare hanc negatiuam, vti fundamentum suæ intentionis, n. 16. ibid.
Matrimonium.
 Conuentiones matrimoniales pertinent ad maritum, & ejus liberos, & uxorem, quasi in vim transactionis, c. 168. n. 14. p. 150
Melioramenta.
 Exceptio melioramentorum, & augmenti valoris bonorum, potest opponi etiam post sententiam, cum illam non impugnet, c. 101. n. 6. p. 2
 Donatis fundis, censetur quoque donata melioramenta tempore donationis existentia, tanquam pars bonorum donatorum, c. 154. n. 4. p. 128
 Liquidatio melioramentorum non valet, nisi fiat compensatio illorum cum deteriorationibus, n. 7. ibid.
 Ampliatur etiam si deterioratio facta fuerit in re diuersa, n. 8. ibid.

Quando minus est impensum, quàm melioramentum id quod minus est, restitui debet, numero 21. ibid.
Æstimatio melioramentorum fieri debet habita ratione ad tempus præsens, n. 12. ibid.
 Expensæ factæ in plantatione arborum, non tales quæ perpetuam fundi vtilitatem conseruant, num. 13. p. 11
 In æstimatione meliorationis factæ per plantationem vinearum, debet haberi respectus ad tempus, quo plantans illarum fructibus utitur, & vineæ in valore sunt diminutæ, numero 14. ibid.
 In æstimanda melioratione plantationis arborum, non debet illarum fieri æstimatio quantum nunc valent, sed sola expensæ plantationis, & deteriorationis inspicitur, n. 15. ibid.
 Possessor suos facit fructus, quos ex melioramentis per cum factis percepit, numero 1. p. 129
Miles.
 Testamentum censetur factum jure militari, si in eo adhibita non fuerint solemnitates requiritæ de jure communi, c. 135. n. 8. p. 89
 Privilegium testandi jure militari competit militibus nostri temporis, qui actu militiam exercent, num. 9. ibid.
 Ex testamento militari succeditur in omnibus bonis, vel in parte ipsorum, secundum voluntatem testatoris, qui potest decedere pro parte testatus, & pro parte intestatus, n. 10. ibid.
 Substitutio militaris relicta ad certa bona, non trahitur ad vniuersitatem bonorum, n. 11. ibid.
 Vtrum ad hoc ut testamentum sustineatur jure militari, sit opus, militem esse in actu expeditionis, remissius, n. 12. ibid.
 In testamento militari, substitutio quibuscunque verbis concepta sit, valet potius in vim fideicommissi, c. 136. n. 9. p. 90
 Vtrum necesse sit pro validitate militaris testamenti, ut miles sit in castris, & in actuali expeditione, c. 137. n. 1. p. 91
 In testamento militari debent saltem duo intervenire, illique rogati, cum non sint in actuali expeditione, & quibus casibus hoc procedat, n. 2. p. 92
 Scriptura testamenti militaris probari debet legitimis probationibus, quod sit eadem scriptura scripta manu propria militis actum, n. 3. p. 93
Minor.
 Minor obligatur propter juramentum, si non sit enormiter, aut enormissime læsus, compellatur illi restitutio in integrum, c. 173. n. 8. p. 101
 Læsus tamen minoris non potest considerari in renunciatione, quæ fit intuitu ingressus in religionem, secus si fiat respectu sacerdotii, n. 9. p. 102
 Donatio facta per minorem suo curatori non sufficit, c. 196. n. 3. p. 110
 Fallit in donatione conditionalis, n. 4. p. 111
Mixtura.
 Quando dubitatur vtrum sententia, à qua appellatur, contineat mixturam, attenditur solum verba sententiæ, c. 172. n. 1. p. 100
 Quando in certis capitibus adest mixtura in sententia, non ideo retardatur executio quoad capitula separata, in quibus non adest mixtura, num. 14. p. 101

& Verborum.

Quæ deducta fuerunt in sententia tantum per modum causæ, non inducunt mixturam, n. 15. *ibid.*
Liquidatio summæ ad effectum possessorii, in ipso iudicio possessorio, non facit sententiam continere mixturam, c. 190. n. 5. p. 188

Mobilis.

Mobilium domus reservatio non continet pecuniam destinatam ad expendendum, c. 158. n. 12. p. 134

In dubio pecunia non venit appellatione mobilium, n. 13. *ibid.*

Ex communi usu loquendi in Gallia vtrum, & quando pecunia veniat appellatione mobilium, & quid iudicetur hac in re apud Gallos, n. 14. *ibid.*

Molendinum.

Servitus molendi in certo molendino, imposita toti Communitati, est realis, cap. 150. numero 1. p. 118

Servitus molendi strictam recipit interpretationem, n. 2. p. 119

Cui competit jus molituræ in molendino bannali, non potest quidquam exigere de granis quæ portantur extra territorium, n. 11. p. 120

Qui per multum tempus ivit ad furnum, seu molendinum, non potest cogi ad continuandum, nisi id fecerit iure servitutis, cap. 169. num. 14. p. 152

Maximè quando agitur contra Dominum jurisdictionalem, qui habet titulum, n. 15. *ibid.*

Molestia.

Prohibitus aliquem molestare, non impeditur recurrere ad Iudicem ex iusta causa, maximè si adsit culpa adversarii, c. 149. n. 15. p. 117

Monasterium.

Bona delata monacho post professionem, acquiruntur monasterio, c. 194. n. 6. p. 195

Quoad effectum ut Religiosus, seu Monasterium ejus loco succedat, habetur pro viuo, num. 11. *ibid.*

Moneta.

Damnum proveniens ex mutatione monetarum, cedere debet in detrimentum debitoris morosi, c. 159. n. 1. p. 135

Quamvis nullum emanaverit edictum Principis, communis cursus monetarum attendendus est, qualis est inter mercatores, & alios, num. 5. *ibid.*

In iudicando valore monetarum, non est respiciendum ad solum usum mercatorum, sed communis usus inspiciendus est, n. 6. *ibid.*

Mora.

Qui tenetur ad solutionem summæ principalis, est prior in mora, si non obrulerit, aut deposuerit; statim verò is, qui debet majorem valorem monetæ, constituitur in mora, & non antea, c. 159. n. 4. p. 135

Mors.

Casus mortis non trahitur ad casum non natiuitatis, quando agitur de præiudicio filiæ prædilectæ, c. 119. n. 4. p. 77

Mors civilis æquiparatur naturali, quando ex illa resultat idem effectus, c. 194. n. 12. p. 195

Item quando in utroque casu eadem ratio militat, mors civilis & naturalis æquiparantur, num. 13. *ibid.*

Mortuus.

In bonis sitis in Gallia datur manutentio hæredi, quia ex generali consuetudine mortuus facit viuum, c. 110. n. 3. p. 27

Sanlegerii quæst. & resol. civil. T. II. p. II.

Multas.

Domini Jurisdictionales manutenendi sunt in quasi possessione exigendi pœnas, & multas consuetas, c. 169. n. 1. p. 151

Ius exigendi pœnas & multas dependet à jurisdictione Domini, & non à Communitate, n. 3. *ibid.*

Sicut subditi non possunt pœnas & multas indicere, nisi Domini, aut ejus Officialium interueniente consensu, ita nec impositas minuire, n. 4. *ibid.*

Pœnæ, & multæ, quæ diuturno tempore solutæ fuere, sunt potius consuetudinariæ quàm conventionales, n. 5. p. 152

Dominus non potest pœnas, & multas augere sine consensu populi, n. 6. *ibid.*

Mulier.

Mulier quæ transiit ad secunda vota, excluditur à legitima in casu substitutionis pupillaris contentæ in compendiofa, c. 132. n. 8. p. 83

Mulier luxuriosè viuens intra annum luctus, priuatur omnibus sibi relictis, & cui talia bona applicentur, c. 168. n. 9. p. 149

Bona quæ auferuntur à muliere luxuriosè viuente intra annum luctus, applicantur personis enumeratis in l. 1. C. de secund. nupt. nec creditores mariti super illis quidquam prætereendere possunt, n. 10. *ibid.*

N

Naturalis.

Filia naturalis à patre inuito nihil præter alimenta consequi potest: ex testamento verò paterno quando vnâ, vel duas vncias capere possit, c. 187. num. 1. p. 182

Dos filiæ naturali à patre data, est loco alimentorum, n. 3. *ibid.*

Liberi naturales non habent jus querelandi paternum testamentum, in quo sunt præteriti, num. 2. *ibid.*

Negatiua.

Quando dispositio negatiua habet implicitam affirmatiuam, idem de ea iudicandum est quod de affirmatiua, c. 192. n. 16. p. 192

Nepotes.

Filiorum appellatione non continentur nepotes, c. 112. n. 19. p. 38

Per illa verba, *substituitur superviuentibus, & suis nepotes* sunt vocati per vulgarem, si primus gradus deficiat, c. 118. n. 6. p. 50

Ex legato dotis facto filiabus liberorum, colligitur conjectura exclusionis nepotum, quia si eos vocasset, prouidisset etiam de dotibus in hoc gradu, c. 119. num. 12. p. 55

Nomen.

Vocatus nomine proprio ceteris præferendus est, c. 112. n. 17. p. 38

Nomina possessiua, *meum, & suum*, regulariter referenda sunt ad existentes tempore testamenti, c. 163. n. 8. p. 141

Ad sustinendam validitatem testamenti, nomina possessiua comprehendunt etiam eos, qui nascuntur post tempus testamenti, n. 9. *ibid.*

Creditores agere possunt contra nomen debitoris nondum exactum, & nondum compensatum, non obstante datione in solutum alicui facta, c. 175. n. 5. p. 163

Nominatim.

Substitutio quando dicatur alicui nominatim facta, c. 110. n. 47. p. 31

V

Quando

Index Rerum,

Quando substitutus potest intrare per vulgarem in fideicommissum, non attenditur illa quaestio de substitutione nominatim facta, n. 48. p. 32
 Quando substitutio facta fuit alicui simul nomine proprio, & appellativo, non dicitur nominatim facta, quia praevalet, quoad hoc, appellativum, c. 161. n. 5. p. 139

Notarius.

Officium notarii praecipue consistit in eo, ut fideliter universa iudicii acta conscribat, c. 126. n. 2. p. 71

Notarius tantum tenetur de dolo, & lata culpa, id est dolo proxima, n. 4. ibid.

Monere Superiores de causis criminalibus, potius spectat ad Iudices, quam ad notarios; sed nec Iudices ad id tenentur regulariter, numero 5. ibid.

Notarius, tanquam talis, non tenetur acta deferre sine iussione Iudicis, ibid. n. 6. p. 72

Notarius non est privandus officio, vel illius exercitio, nisi in ipso officio deliquerit, numero 7. ibid.

In tribus dumtaxat consistit munus officii notarii, & quibus, num. 8. ibid.

Notarius male facit excedendo metas sui officii, num. 9. ibid.

Notarii possunt scribi facere acta judicialia per juvenes, & substitutos, num. 10. ibid.

Notarius habet pro se praesumptionem, cum ejus persona sit approbata a publico, numero 11. ibid.

Notario actorum fides plenè adhibetur in judicialibus, c. 188. n. 3. p. 184

Novatio.

Novatio non inducitur, quando agitur de contractu separato, & independenti à primo, cap. 122. num. 13. p. 63

Ex quibus excludatur novatio, quando uxor fecit contractum marito autorizante, numero 14. ibid.

Novatio fit retentis eisdem terminis primi contractus, n. 15. ibid.

Quando agitur de dote, non fit novatio nisi quatenus fuerit utilis, num. 16. ibid.

Novationem fieri ex quibus impediatur, num. 17. ibid.

Cui solvi non potest, ille novare non potest, n. 18. ibid.

Etiamsi quis perceperit per plures annos census annuos currentes, de manu debitoris delegati, non propterea censetur novasse obligationem, c. 128. num. 19. p. 76

Novatio sub conditione sufficientiae debitoris delegati facta, resolvitur, si casus insufficientiae evenit, c. 198. n. 11. p. 202

O

Oblatio.

Possessor bonorum pluribus creditoribus obligatorum, potest offerre creditum anteriori, ad illius exclusionem, c. 101. n. 1. p. 1

Creditor habet jus offerendi adversus tertium possessorem, cui pignus venditum, aut in solum datum est, quamvis pignus plus valeat quam creditum anteriori, n. 2. ibid.

Quando possessor offert creditori, non tenetur illi solvere totum illius creditum, sed tantum usque ad valorem praedii temporis oblationis, deducto valore melioramentorum, si facta fuerint, etiamsi

minus impensum fuerit quam valeant melioramenta, n. 3.

Quando creditor offert possessori, tenetur solvere verum valorem praedii, etiam extrinsecum, & ex solo temporis beneficio auctum, n. 4. ibid.
 Jus offerendi non competit nisi ratione hypothecae, num. 5. ibid.

Observantia.

Observantia multum potest ad interpretationem voluntatis, n. 21.

Observantia non probat, quando agitur de conventionem in qua nullum adest dubium; tunc enim non prodest nisi fuerit praescripta, c. 117. num. 48. p. 48.

In interpretatione voluntatis testatoris circa substitutiones, multum attendi debet quid fuerit observatum tempore praeterito, c. 119. n. 8. p. 115

Observantia multum potest in interpretanda testatoris voluntate, c. 125. n. 19. p. 118

Diuturna observantia declarat dubiam substitutionem, c. 138. n. 19. p. 117

Occidendi animus.

Etiamsi plures adessent percussiones, non tamen eo per necesse concluditur animus occidendi, c. 171. n. 22. p. 156

Animus occidendi excluditur ex qualitate instrumenti, quo occidens usus est, quod quodam prae manibus habebat, n. 23. ibid.

Occidens.

Occisor tenetur ad damna, & interesse, si modum inculpatæ tutelæ excederit, cap. 171. numero 26. p. 156.

Quæ damna hæredibus occisi adjudicanda sunt, remissive, n. 30. ibid.

Explicatur text. in l. inde Notarius, ff. ad leg. Aquil. n. 31. p. 157

Officialis.

Officialis non potest præiudicare successoribus, renunciando privilegio immunitatis concessio Dignitatibus, c. 116. n. 8. p. 146

Scientia Officialium Baronis non sufficit in judicialibus contra jurisdictionem ipsius, cap. 149. n. 18. p. 151

Officium.

Obligatio contracta pro Officio emendo, est ius acquisitionis illius Officii, cap. 147. numero 1. p. 133

In Societate Officii Notarii, lucra ex transactis communicanda sunt à die contractus societatis, c. 165. n. 2. p. 144

Qua ratione diversimodè consideretur in societate Officii casus mortis Principalis, & illius qui societatem admittitur, n. 3. p. 145

Societas Officii non contrahitur super circulo, sed semper apud Principalem remanet, vita dumtaxat ipsius; sed tantum super fructibus illius, n. 4. ibid.

Si Officium pereat, perit domino Officii, nec item illi, qui ad solos fructus, seu villaniam adhibuit, c. 111. n. 1. ibid.

Si Officium non periret domino, societas effectus habet, stante pacto quod admissus ad societatem, in ea solus operari deberet, n. 12. p. 146

Inæqualitas pactorum societatis Officii quomodo reduci debet ad æqualitatem, & quæ hæc in considerationes adhibendæ sint, n. 14. p. 147

Officia in Gallia sunt effecta venalia & hereditaria, etiamsi essent simplices Iudicature Regiae, sunt hæreditaria, non quoad titulum, sed quoad æstimationem, c. 193. n. 1. p. 151

Hæreditas

& Verborum.

Hodiernis temporibus Officia Regia non capiunt totum suum esse à Rege, n.2. ibid.
 Venditio Officiorum voluntaria permittitur, non necessaria per pignorationem, n.3. ibid.
 Sed hodie etiam Officiorum pignoratio permittitur in quibusdam Parlamentis, n.4. ibid.
 Venalia dicuntur Officia, quando Princeps facilis est in concedendo illorum alienationem, num.5. ibid.
 Quando agitur de collatione vel imputatione Officii in Legitimam, illius æstimatio fieri debet habito respectu ad tempus mortis paternæ, num.6. p.193.

Officia dividi non possunt, idè in illis valor succedit loco rei, n.7. ibid.
 Detractio Officii pro juribus hæredis gravati, non habet eandem rationem, quam illius imputatio, vel collatio, n.8. ibid.
 Officium quod capit ab hærede gravato pro suis detractationibus, debet æstimari juxta valorem temporis restitutionis fideicommissi, num.9. p.193.
 Quamvis Officia Regia computarentur inter mobilia, deberent nihilominus æstimari juxta tempus restitutionis fideicommissi, numero 12. ibid.
 Si solum Officium debeat imputari in detractationes, quomodo fieri debeat illius æstimatio, num.13. ibid.
 Verior est sententia, & receptor, Officium hoc casu æstimandum esse juxta pretium, quo fuit alienatum, n.14. p.197.
 Limita, nisi alienatio esset fraudulenta, hoc enim casu vera æstimatio fieri deberet, numero 15. ibid.

Oldradus.

Ratio non recedit à consilio 21. Oldradi, propter solum fœminarum exclusionem, cap.125. n.21. p.70.
 Ut ex sola masculorum vocatione, & fœminarum exclusionem inducatur fideicommissum perpetuum, oportet quod hoc fiat per totam familiam, tam effectivam, quam contentivam, n.22. ibid.
 Alioqui substitutio restringitur ad casus expressos, n.23. ibid.
 Ab Oldradi consilio 21. receditur, quando constat de voluntate testatoris pro fideicommissio agnatio perpetua, c.143. n.10. p.106.
 In Gallia facile receditur à consilio 21. Oldradi, propter favorem familiæ, ex æquitate, num.15. p.107.

Olivæ.

Pro jure cogendi ad detricandas oliuas in molendino proprio, competit manutentio existenti in possessione, c.148. n.9. p.115.

Onus.

In iis quæ pro non scriptis sunt, onus adjectum etiam pro non scripto habetur, cap.158. num.5. p.134.

Opinio.

Argumentum ex testatoris opinione desumptum non habet locum in casu diverso, in quo non eadem militat ratio, c.132. n.10. p.83.
 Opinio testatoris in æstimatione rei relatæ, prævalet veritati, c.197. n.22. & 23. p.200.

Ordo.

Ordo solus scripturæ non dat prælationem masculis, nisi alia concurrant, c.192. n.6. p.191.
 Ordo successionis regulatur juxta successionem ab intestato, n.7. ibid.

Sanlegerii quæst. & resol. civil. T. II. P. II.

Ordo necessitatis quis sit in institutionibus, n.8. ibid.

Inter substitutos considerari etiam potest ordo affectionis, n.9. ibid.

Dum tractatur de prælatione plurium substitutorum inter se, præcipue consideratur ordo affectionis, & ordo necessitatis, n.10. ibid.

Ordo affectionis non consideratur inter gradatum, & substitutum, sed solum respectu personæ testatoris, n.11. ibid.

P

Pactum.

Pacta omnia in contractu emphyteutico appositæ, sunt pars contractus, & ab eo separari non possunt, c.148. n.1. p.115.

In dubio pactum potius præsumitur reale, quam personale, n.5. ibid.

Pacta quæ imponunt obligationem aliquid faciendi, excludunt jus facultativum, n.7. ibid.

Omnia pacta eiusdem contractus censentur eorum respectiva, n.8. ibid.

Pactum de quota litis inter Advocatum & clientem, nullum est, c.178. n.7. p.169.

Maximè quando pactum factum est in casum victoriæ, n.8. ibid.

Pactum factum de certa summa solvenda Advocato, in casum victoriæ, est validum, si conventum non fuerit nihil deberi in casum non victoriæ, num.9. ibid.

Pactum de solvenda certa summa Advocato, est validum, si non fiat per modum quoræ, & summa sit moderata, n.10. ibid.

Pater.

Pater, legitimus administrator bonorum filii sui, non tenetur rationem reddere de neglectis, c.102. n.1. p.3.

Quod maximè procedit, si hoc sibi pater in donatione expressè reservaverit, n.2. ibid.

Pater legitimus administrator bonorum filii, non tenetur de mobilibus per negligentiam deperditis, vel consumptis, n.3. ibid.

Pater cui conventa, vel directæ, aut reservata est liberatio verbis amplissimis, non tenetur filio rationem reddere, nec reliqua præstare, num.8. pag.3.

Sed hoc intelligendum est de administratione præterita, non autem de futura, n.9. p.4.

Pater qui donavit filio in contractu matrimonii, non potest alienare, aut dissipare bona donata, in præjudicium uxoris & liberorum, quibus jus est quæsitum, n.10. ibid. Intellige ut exponitur. ibid.

Pater per generalem liberationem non censetur liberatus ab administratione dolosa, sed tantum à culpa futura, n.13. p.4.

Pater si bona donaverit filio franca, & exempta ab omnibus debitis, non potest pecunias ex bonis donatis provenientes convertere in solutionem propriorum debitorum, n.14. ibid.

Pater qui à redditione rationis liberatus est, non tamen consequitur liberationem, si ex bonis suæ administrationis factus fuerit locupletior, n.15. ibid.

Pater mortuo filio donatario, habet usumfructum in bonis per eum filio suo donatis, quæ transiverunt ad nepotes, c.113. n.19. p.40.

Contrarium multi Doctores tenuerunt, verior tamen est prior sententia, n.22. p.41.

V

Pater

Index Rerum,

Pater autorizando donationem filii familias, sibi non præjudicat in usufructu legali, num. 21. ibid.

Pater utrū teneatur cavere, si exigit pecunias filio suo debitas, num. 23. ibid.

Pater usufructuarius bonorum adventitiorum filii, tenetur ex fructibus solvere debita annua, 123. num. 12. p. 65

Bona patris, legitimi administratoris, sunt tacite hypothecata filio pro mala administratione, num. 13. ibid.

Et ista hypotheca oritur à die quo pater inchoavit administrationem, n. 14. ibid.

Pecunia.

Pecunia dicitur extare, quando debitor desit dolo illam possidere, c. 175. n. 11. p. 163

Et hoc casu creditores habent electionem utrū agere velint ad rem, vel ad pretium, num. 12. ibid.

Stante mala fide, pecunia quamvis consumpta, censetur extare, n. 15. ibid.

In generali dispositione non venit pecunia ad satisfaciendum creditori destinata, c. 198. num. 4. p. 201.

Periti.

Quando periti debent æstimare plura diversa corpora, debent quodlibet corpus separatim æstimare, & referre, cap. 106. numero 1. p. 11

Relatio est incerta, & invalida, quando ex ea non potest sciri quid reddat vnumquodque corpus, n. 2. ibid.

Peritus qui non fecit certam relationem, tenetur declarare suum sensum, & ad id cogi potest officio Iudicis, n. 3. ibid.

Periti tenentur relationem facere de omnibus quæ veniunt in consequentiam suæ nominationis, c. 106. n. 7. p. 12

Quantitatis fructuum qui percipiuntur ex prædiis, tanquam in animo consistentis, declaratio per solos expertos fieri potest, n. 9. ibid.

Peritus ratione muneris assumpti cogi potest ad declarandum id, quo non declarato, quis sit loquplerior cum aliena jactura, n. 12. ibid.

Iudex cogere potest peritum, tanquam testem, ad declarandum suam relationem, n. 18. p. 13

Iudex potest cogere peritos ad faciendam declarationem suæ relationis, tam ex officio, quam ad instantiam partis, n. 19. ibid.

Præsumitur de jure quod peritus omnia consideraverit, n. 20. ibid.

Peritus cogi potest ad declarandum ea, quæ nullus alius præter ipsum scire potest, n. 21. ibid.

A Peritis nihil magis requiritur quam veritas, n. 23. p. 13

Peritos non tenetur reddere rationem suæ relationis, nisi agatur de iis quæ cadunt sub sensu corporeo, n. 31. ibid.

Relatio periti facta contra formam juris, perinde est ac si facta non fuisset, n. 34. p. 14

Tribus peritis facientibus singulis diversam relationem, nulla illarum est habenda ratio, ex mente plurium Doctorem, cap. 107. num. 19. p. 17

Si non pretium, sed aliqua alia liquidatio commissa fuerit peritis, deueniendum est ad alios peritos, à partibus, vel à Iudice eligendos, n. 20. ibid.

Iudici licitum est interrogare peritos à partibus electos, n. 21. ibid.

Iudicem teneri examinare peritos, aliis illorum relationem non subsistere, aliqui DD. existimant, n. 22.

Iudex potest peritos si velit examinare, cap. 107. n. 23.

Iudex potest relationes peritorum corrigere, & de illarum veritate aliunde inquirere, num. 24. ibid.

Etiā post didicita testificata, immò & in causa appellationis peti potest correctio relationis periti, n. 26.

Vbiunque versatur interesse partis Iudex potest cogere peritum ad declarandam suam relationem, c. 108. n. 12.

Quando partis requisitio præcessit relationem periti, res semper dicitur integra ad obtinendam illius declarationem, n. 13. ibid.

Peritus non potest allegare obliuionem, quando præcessit protestatio partis, n. 14. ibid.

Relatio peritorum super valore præsentis temporis meliorationum, non subsistit, nisi periti fuerint informati de statu antiquo: cap. 114. num. 1. p. 107

Pes.

Pes in jure quomodo mensurari debeat, cap. 149. n. 6. p. 101

Peritorium.

Quando exceptio peritorum fuit admissa in iudicio possessorio, cum tamen admitti non debuisset, imputandum est illi qui non contraxit, c. 172. n. 10. p. 158

Pluralitas.

Substitutio de præmoris, & suis in plurali, resoluitur in singularitates, c. 138. n. 10. p. 51

Maximè verò hoc casu pluralitas resoluitur in singularitates, quando substitutio reciproca facta est per alternatiam, n. 11. ibid.

Pluralitas non resoluitur in singularitates, quando adest persona prædicta substitutum excludens, c. 129. n. 9. p. 77

Quod non solum habet locum in substitutione fideicommissaria, sed etiam in popullari, n. 10. ibid.

Pæna.

Pæna privationis officii est dumtaxat civilis, quando alia pæna per Iudicem imponitur, cap. 101. n. 12.

Pæna l. si quis major, C. de transactionibus, n. 10. hodie locum habere potest: cap. 142. num. 1. p. 104.

Pæna dicta l. si quis major, non habet locum nisi verò dolo concludenter probato: num. 4. ibid.

Communitates utrū possint facere statuta generalia sine autoritate Domini, remissus: c. 109. num. 7. p. 152

Qui post datam sibi mentiam, vel alapam christianam occidit, non est puniendus pæna mortis, sed leuiori, c. 171. n. 17. p. 11

Qui alium occidit ridentem quod quis in lapsum impegit, non est puniendus pæna ordinata, sed mitiori, n. 18. ibid.

Occidens eum qui nondum alapam impegit, sed se præparabat ad illam dandam, mitius puniendus est, n. 19. ibid.

Pons.

Pontem non licet extendere ad territorium alterius, c. 133. n. 14. p. 5

Possessio.

Licentia data fideicommissario capiendi possessionem

& Verborum.

propria autoritate, non potest exerceri quando sunt faciendæ detractiones, c. 104. n. 6. p. 7
 Ampliatur ut locum etiam habeat in hærede hæredis, n. 7. ibid.
 Si alicui concessa fuerit medietatis fructuum perceptio, possessio non debet esse penes donatarium, sed penes donantem, ne ex communione possessionis discordia oriatur, cap. 111. num. 8. p. 33
 Possessio rei communis debet remanere apud partem principalem, n. 9. ibid.
 Possessio cui jus resistit, est manutenibilis si sit alicuius temporis considerabilis, cap. 133. n. 5. p. 84
 Possessio capta vigore decreti præcipitanter latæ, & sine probationibus, non est manutenibilis, n. 6. ibid.
 Possessio particularium non dicitur possessio Communitatis, n. 7. ibid.
 Possessio cui jus resistit, non est manutenibilis, n. 15. p. 85
 Possessio cui jus resistit non est manutenibilis, nisi habeat fomentum in petitorio, & simul cum eo debet iudicari, n. 17. ibid.
 Qui à sua possessione eiectus est auctore Prætoris, manutenendus non est, n. 18. ibid.
 Locatio an probet possessionem, cap. 134. num. 4. p. 86
 Possessio probari debet de tempore mortæ litis, n. 5. ibid.
 Possessio quæ dedit causam liti, non est attendenda, n. 6. ibid.
 Possessio probari debet clarè, & per actus distinctos, n. 8. ibid. & n. 24. p. 88.
 Scientia, & patientia aduersarii requiritur in possessione, n. 11. & 20. p. 87
 Possessio capta non citato hærede, non subsistit, etiam si esset vacans, c. 136. n. 17. p. 91
 Fideicommissarius debet capere possessionem de manu hæredis, vel petere ut hereditarij iacenti provideatur de curatore, n. 18. ibid.
 Possessio continuatur per colonos absque noua apprehensione, n. 19. ibid.
 Qui solam allegat possessionem, maximè viciolam, non est legitimus contradictor, numero. 22. ibid.
 Possessio, seu quasi, iurisdictionis vniuersalis, facit ut Domino danda sit manutentio in actibus particularibus à iurisdictione dependentibus, c. 169. n. 2. p. 151
 In dubio possessio potius censenda est cumulatiua, quàm priuatiua, n. 19. p. 152
 Quando quis solum possessionem instrumentalem adeptus est, ille qui conuenitur post illam sic adeptam interim manutenendus est, non obstante productione alterius tituli, si tempore quo fuit immixtus nihil fuit oppositum, cap. 172. n. 8. p. 158
 Qui non possidet, non est citandus tempore immixtionis, n. 9. ibid.
 Ratione hypothecæ cum Constituto, continuari potest possessio, vel capi, si sit vacans, nempe ante aditionem hæredis, cap. 189. n. 9. p. 187
 Posthumus.
 Nomen Posthumus, est appellatiuum, quod refertur ad plures personas sub illo nomine comprehensas, c. 163. n. 4. p. 141
 Fallit si testator nominauerit posthumos ex certa uxore nascituros, aut si dixerit, ex mea uxore, quæ nunc prægnans est, n. 5. ibid.
 Sanlegerii quæst. & resol. civil. T. II. p. II.

Ut excludantur posthumi ex alia uxore, oportet ut testator nominatim, aut taxatiuè locutus fuerit de uxore tunc vivente, n. 6. ibid.

Præceptum.

Præcepta irrationabilia testatorum non sunt attendenda, c. 149. n. 11. p. 117

Prædilectio.

Nominatus nomine proprio, censetur prædilectus aliis comprehensis sub nomine collectiuo, c. 112. n. 12. p. 37

Nepotes censentur prædilecti in ea portione, ad quam illorum pater vocatus fuit, c. 118. n. 22. p. 52

Prædilectio pro conseruatione familiæ magis cadit in remotiores, n. 23. ibid.

Argumentum à prædilectione procedit negatiuè, non autem affirmatiuè, n. 24. ibid.

Absurdum est, minus dilectos vocari, exclusis magis dilectis, c. 127. n. 19. p. 74

Prædium.

Quando inuito domino quis prædium alienum ingreditur, prohiberi potest armata manu, c. 105. n. 3. p. 8

Nemo potest prohibere ingressum sui prædij pro venatione luporum, & similium animalium, quæ apta sunt ad nocendum, n. 4. p. 9

Prohibitio ingressus prædij potest fieri per Dominum fundi, etiam antequam quis sit in procinctu ingrediendi in ipsum, n. 6. ibid.

Præiudicialis.

Quæstio præiudicialis prius terminanda est, c. 117. n. 19. p. 46

Prælegata.

Prælegata continentur in fideicommissis, quando testator totam ferè suam hereditatem in prælegatis distribuit, c. 118. n. 25. p. 52

Si pater duos habens filios, illos æquis portionibus hæredes instituit, sed vni plus quàm alteri prælegauit, debita hereditaria soluenda sunt pro rata portionis hereditariæ, & expenditur textus in l. 1. C. si cert. per. c. 160. n. 1. p. 136

Inæqualitas prælegatorum non arguit inæqualitatem in iure succedendi, n. 2. ibid.

Si prælegatum fuerit factum per modum quotæ hereditatis, prælegatarius sustinet onera pro modo prælegati, n. 4. ibid.

Quando hereditas non est sufficiens ad solutionem æris alieni, tunc agendum est contra prælegatarios pro rata emolumenti, c. 160. n. 6. Intelligit n. 8. & 9. p. 137

Si vnus ex cohæredibus melioratus per prælegatum, plus soluerit quàm ascendat eius portio hereditaria, repetit à cohærede ratam ipsum concernentem, n. 8. ibid.

Sive hereditas sit soluendo, sive non, semper solutio æris alieni tangit quemlibet hæredem pro rata portione hereditatis, n. 9. ibid.

Quando nec hereditas, nec prælegata sufficiunt ad solutionem æris alieni hereditarij, tunc concurrere omnes debent pro rata, n. 10. ibid.

Quando testator hereditatem suam, vel maiorem illius partem prælegatis diuisit, prælegata tunc dumtaxat obtinent locum portionis hereditariæ, quando illa sunt æqualia, vel quasi æqualia, n. 11. ibid.

Prælegatarij tertiam partem prælegati à seipsis capiunt, si sint pro tertia parte hæredes instituti, num. 12. ibid.

Non potest dici quod hereditas non sit soluendo, quando cum prælegatis iuncta sufficit ad æs alienum,

Index Rerum,

- num, quia prælegata ponuntur in globo, & totus globus contribuit ad æs alienum pro portione hereditatis, n. 13. p. 138
- Præscriptio.*
- Heredi gravato nulla currit præscriptio pro suis creditis quandiu possidet bona hereditaria, c. 104. n. 15. p. 7
- Post interruptam mediante litis contestatione præscriptionem, potest inchoari nova præscriptio 30. annorum, ex receptiori sententia, c. 114. n. 4. p. 41
- In actibus conditionalibus tot sunt præscriptiones quot sunt anni, c. 117. n. 14. p. 48
- Præscriptio centenaria æquiparatur immemoriali, num. 8. ibid.
- Census extinctivè præscribitur spatio centum annorum, secundum aliquos DD. n. 9. ibid.
- Præscriptio centenaria probatur tam per testes, quam per instrumenta, 10. ibid.
- In præscriptione immemoriali non requiritur probatio tituli, n. 11. ibid.
- Omnis actio criminalis in crimine homicidii spatio 20. annorum tollitur, c. 170. n. 1. p. 153
- Ampliatur ut locum habeat, siue procedatur per acquisitionem, siue per inquisitionem, num. 2. ibid.
- Præscriptio 20. annorum in delictis currit etiam contra minores, n. 3. ibid.
- Et talis præscriptio currit etiam tempore belli, n. 4. ibid.
- Requiri citationem ad hanc præscriptionem interruptendam quidam existimant, alii solam sufficere inquisitionem, sed prior sententia æquior est, & benignior, n. 5. ibid.
- Iuri adeundi hereditatem spatio 30. annorum præscribitur, c. 176. n. 5. p. 65
- Contra mulierem constante matrimonio currit præscriptio in bonis dotalibus, quando inchoata fuerat antequam nuberet, n. 6. p. 166
- Contra mulierem coniugatam, durante coniugio nulla currit præscriptio, c. 182. n. 1. Limitatur ut infra, n. 10. & 11. p. 175. & 176
- Per compromissum non acceptatum ab Arbitris non interruptitur præscriptio, n. 2. p. 175
- Multo minus per nominationem arbitratorum, seu amicabilem compositorem, tam de iure, quam de facto procedentium, n. 3. ibid.
- Ampliatur, etiam si tales arbitratores processissent ad prolationem laudi, seu sententiæ arbitramentalis, n. 4. ibid.
- Etiam in judicialibus, ad interruptendam præscriptionem debet constare de citatione apud acta, n. 5. p. 176
- De iure Canonico per solam interpellationem extrajudicalem præscriptio interruptitur, n. 6. ibid.
- Contrarium verius est, nisi per talem interpellationem iura adversarii devenierint ad notitiam ejus qui fuit interpellatus, n. 7. ibid.
- Per generale compromissum super omnibus differentiis non interruptitur præscriptio, n. 8. p. 176
- Contra mulierem præscriptio currit durante coniugio, à tempore quo fuit assecurata super bonis sui mariti, propter vergentiam illius ad inopiam, num. 9. ibid.
- Regula generalis, de qua supra, fallit quando dos consistit in pecunia, & non agitur de fundo dotali, num. 10. ibid.
- Fallit præterea etiam si agatur de feudis, quando præscriptio jam erat cœpta ante matrimonium, num. 11. ibid.
- Præsumptio.*
- Ex actibus difformibus nulla oritur præsumptio, c. 134. num. 23. p. 38
- Pretium.*
- Aliud est agi de quantitate pretii non conventi, aliud verò de qualitate & quantitate fructuum, ut quorum proportionem pretium est relatum, c. 108. n. 6. p. 9
- Quando singulis mensuris, vel singulis ponderibus pretium constituitur, censentur tot venditiones, quot sunt pondera, vel mensuræ, num. 7. ibid.
- Quando agitur de diversis speciebus venditis cum Castro, specierum diversitas importat diversitatem, n. 8. ibid.
- Separatio pretii non est necessaria ad inducendam pluralitatem venditionum, quando agitur de rebus diversæ naturæ, n. 9. ibid.
- Pretii partem recipiens approbat venditionem, c. 139. n. 24. p. 100
- Pretium succedit loco rei in subsidium, quando debitor non est solvendo, cap. 175. numero 6. p. 163.
- Creditores agere possunt via executionis contra pretium, quod est apud emptorem bonorum debitoris, num. 13. ibid.
- Primogeniti, Primogenitura.*
- Sola primogenitorum vocatio non arguit gratum perpetuum, nisi sit repetita in pluribus gradibus, c. 125. n. 25. p. 70
- Primogenitura apud nos non debet iudicari ad instar primogeniturarum Hispaniarum, numero 26. ibid.
- Primogenitus quem pater melioravit, non tenetur ad debita hereditaria, nisi iuxta portionem hereditariam, c. 160. n. 5. p. 136
- Prohibitio realis, & perpetua alienationis, fuit et primogenituræ, & agnationis, denotat perpetuum fideicommissum, c. 143. n. 5. & 7. p. 104
- Si testator mandaverit quod bona nullo viam tempore diuidantur, sed semper apud unum maneat, refultat primogenitura successiva, n. 1. ibid.
- Princeps.*
- Princeps supremus non debet litigare spiritualia, c. 133. n. 16. p. 141
- Princeps litigat saecularia, c. 134. n. 14. p. 147
- Privatio.*
- Heres cui sub pœna privationis onus imminuitur est, si contraveniat, hereditate privandus est, c. 142. n. 1. p. 114
- Privationis pœna non incurritur, quando contravenit in casibus à jure permixtis, c. 143. n. 1. p. 118.
- Privilegium.*
- Faciens actum contra privilegium, non est per judicatum quoad futura, sed tantum quoad præterita, quando agitur de actibus negativis, cap. n. 10. p. 46
- Quando agitur de actu qui non est mortuus, quis sibi non præiudicat per simplicem non usum, sed requiritur præscriptio 30. vel 40. annorum, n. 11. ibid.
- Probatio.*
- Probatio æquivoca est vaga, & non relevat, cap. num. 7. p. 100
- Probatio præsumptiva non sufficit in possessione, num. 24. p. 100

& Verborum.

Quando dubium est utrum probationes sint admit-
tendae, Judex potest illas admittere, ita tamen
ut ponantur ad partem, c. 177. n. 5. p. 167

Proclamata.

Dominus Jurisdictionalis acquirit quasi possessio-
nem juris prohibendi, si longo tempore fecerit
proclamata prohibitoria, quibus subditi obtem-
peraverint, c. 105. n. 7. p. 9

Prohibitio.

In quocunque casu prohibere possunt Domini ve-
nationem per totum territorium, certo anni
tempore, vel cum certo genere instrumentor-
um, ne species devastentur, c. 105. n. 8. p. 9

Prohibitio generalis alienationis in fine posita, re-
fertur ad omnia, c. 110. n. 39. p. 30

Si testator comprehendat rem certam in prohibi-
tione alienandi, censetur etiam illam in fidei-
commisso generali comprehendere voluisse,
num. 42. p. 31

Prohibitio de quidquam petendo super bonis suis,
comprehendit etiam bona fideicommissi suppo-
sita, quae reperiuntur in patrimonio disponentis,
c. 114. n. 10. p. 43

Prohibitio alienationis consecutiva fideicommissi,
non operatur ultra casus in fideicommissi ex-
pressos, c. 125. n. 27. p. 70

Prohibitio alienationis etiam amplioribus verbis
concepta, restringenda est ad terminos substitu-
tionis praecedentis, quando alioquin sequeretur
evidens correctio ejusdem testatoris, & contra-
dictio, c. 138. n. 3. p. 95

Extinctio fideicommissi extinguitur vis prohibiti-
onis alienationis consecutiva, n. 4. ibid.

Prohibitio alienationis facta per modum declara-
tionis, dicitur consecutiva, & nihil de novo ad-
dit ad praecedentem substitutionem, n. 5. ibid.

Prohibitio alienationis dicitur consecutiva, quando
juncta fuit principali dispositioni per dictionem
copulativam, n. 6. ibid.

Ampliatur, etiam si dispositio esset in rem concepta,
vel adjecta esset clausula, *in infinitum*, n. 7. p. 96

Prohibitio perpetua alienandi, per modum disposi-
tionis principalis facta, arguit fideicommissum
perpetuum, c. 143. n. 8. p. 106

Proprietas.

Legato usufructu cum prohibitionem alienationis bo-
norum, ipsa quoque proprietas in legato conti-
netur, c. 111. n. 4. p. 33

In contractibus proprietates, concessio usufructu,
non continetur, nisi ita expresse fuerit conven-
tum, n. 5. ibid.

In instrumento divisionis, sola fructuum mentione
facta, non censetur concessa proprietas. Idem in
donatione locum habet, n. 6. ibid.

Quando donatur alicui certus redditus perpetuus, de-
bet illi assignari proprietas, ex qua redditus per-
cipiatur, n. 7. ibid.

Proximiore.

Proximiore inter se censentur vocati activè, & non
passivè, & sic non sunt invicem gravati, c. 176.
num. 16. p. 167

Proximitas.

Quando fit transitus de linea ad lineam, vel de
masculis ad feminas, attenditur proximitas
gravantis, non gravati, secundum plurimorum
sententiam, c. 112. n. 13. Intellige juxta decis. 519.
parte 5. Recensitorum, ibid. p. 37

Publicatio.

Testamentum nihil valet, nisi fuerit publicatum,
c. 137. n. 6. p. 92

Publicatio est de solemnitate essentiali testamenti,
num. 7. p. 93

Pupillaris.

Substitutio pupillaris non est, quando restricta
fuit ad bona propria testatoris: quod tamen in-
telligi debet juxta notata per Fusar. in locis cita-
tis, c. 129. n. 8. p. 77

Substitutio pupillaris non excludit matrem à legi-
tima, licet ad secunda vota convolverit, si te-
stator credidit illi tunc deberi legitimam, quia
opinio testatoris est attendenda, c. 132. n. 1. p. 82

Quando agitur de pupillari contenta in compen-
diosa verbis communibus facta, si substitutus
sit de liberis testatoris, mater excluditur à legi-
tima, n. 4. ibid.

Pupillus.

Creditoribus patris non possunt executiones facere
contra bona propria pupilli, in praedictum
substituti pupillaris, c. 168. n. 1. p. 148

Speciale est favore pupilli, ut substitutus possit
impetrare separationem bonorum patris, & filii,
& acceptare hereditatem pupilli, repudiata pa-
terna, n. 2. ibid.

Q

Qualitas.

Qualitas apposta in una parte contractus om-
nino separata, non influit in aliam partem
diversam ejusdem contractus, c. 150. n. 12. p. 120

R

Rationes.

Rationes semel legitime redditae non reviden-
tur, c. 156. n. 11. p. 132

Rationum redditio est mutua quaedam compen-
satio, c. 198. n. 5. p. 201

Reciproca.

Substitutio reciproca facta inter haeredes, non
comprehendit eos qui non sunt vocati ad hære-
ditatem, c. 118. n. 1. p. 50

De duplici substitutione reciproca, videlicet sim-
plici & propria, & de mixta & impropria, &
quomodo inter se differant, n. 2. ibid.

Substitutio reciproca mixta cum compendiosa pro-
greditur ad alios gradus, & comprehendere po-
test substitutos, n. 3. ibid.

Ad validitatem reciprocae substitutionis mixtae,
sufficit quod quis sit honoratus in illo gradu, in
quo fuit apposta, n. 4. ibid.

Natura substitutionis reciprocae est, ut omnes in-
vicem substitutos aequaliter determinet, num. 5.
ibid.

Si unus ex pluribus institutis decedat relicto libe-
ris, quomodo reciproca interpretari debeat, n. 9.
pag. 51

Vocatio est unum ex requisitis ad reciprocam sub-
stitutionem, c. 119. n. 22. p. 56

Reciproca non potest habere vim exemplaris,
quando unus ex cohæredibus est sanus mente,
c. 127. n. 2. p. 73

Facta substitutione reciproca inter omnes filios, &
descendentes, inde resultat fideicommissum reci-
procum inter omnes, c. 143. n. 4. p. 106

Substitutio reciproca inter omnes descendentes
perpetuum producit fideicommissum, n. 9. ibid.

Facilius inducitur Reciproca quando agitur de def-
cendentibus, c. 152. n. 4. p. 123

V 4

Quando

Index Rerum,

Quando dictum fuit quod foeminae excluduntur
quandiu extabunt masculi, colligitur ex eo Re-
ciproca inter illos, n.5. *ibid.*
Tria regulariter debent concurrere ad inducendam
Reciprocam, n.7. *ibid.*
Tamen etiam si tria illa non concurrant, potest
etiam colligi Reciproca, quando si ea non in-
troducatur, resisteret aliquid inconueniens
contra voluntatem testatoris, n.8. *ibid.*
Substitutio quantumvis reciproca continet grava-
men filiorum, c.166.n.7. *ibid.*
Quamvis proximiores sint vocati, non tamen ex
eo sequitur quod inter illos fuerit factum fidei-
commissum reciprocum, cap. 176. numero 10.
pag. 166

Substitutio reciproca difficilius inducitur inter col-
laterales, n.11. *ibid.*

Rescissio.

In locatione operarum, & societate desuper con-
tracta, non est locus remedio leg. 2. C. de rescind.
vendit. c.165.n.13. *ibid.*

Recognitio.

Ad hoc ut simplex recognitio probet dominium
directum, oportet illam fuisse factam ex certa
scientia, aut saltem quod sint duae recognitio-
nes conformes, c.181.n.2. *ibid.*
Recognitio suffragatur domino absenti, si notarius
pro ipso stipulatus sit, n.7. *ibid.*
Recognitio non nocet Tertio, qui jus & causam
non habet à recognoscete, n.8. *ibid.*
Recognitionis emphyteuticæ robur augetur ex
temporis antiquitate, n.11. *ibid.*
Successores universales, vel particulares, non pos-
sunt contravenire recognitioni factæ per eorum
authorem, n.16. *ibid.*
Error recognitionis probari potest per possessorem
prædii recogniti, n.17. *ibid.*

Recursum.

Nec iuramentum, nec clausulæ generales possunt
impedire recursum ad arbitrium boni viri, c.107.
num.25. *ibid.*

Regalia.

Manuentio datur in Regalibus, quando possessio
est diuturna, c.133.n.4. *ibid.*

Registratio.

Per registrationem bona non sunt hypothecata,
quando agitur de præstatione variabili, & in-
certa; secus si agatur de certa & invariabili, vel
luti de tributo, c.195.n.10. *ibid.*
Contrarium observatur, & verius est, quando bo-
norum descriptio fit autoritate Superioris, &
pro futuris temporibus successivè, numero 11.
pag.197

Relatio.

Relatio pro quolibet corpore separatim fieri debet
quando venditio facta est diversis pretiis, secus
si unum pretium in universum sit constitutum,
c.106.n.4. *ibid.*
Limitatur ut locum non habeat, quando ex æsti-
matione generali notabile damnum partibus eve-
nire potest, n.5. *ibid.*
Periti nominati pro æstimandis fructibus pluri-
um prædiorum venditorum, debent separatim de
singulis referre, n.6. *ibid.*
Relatio peritorum fieri debet de omnibus, in qui-
bus agitur de interesse partium illos nominan-
tium, n.8. *ibid.*

Religiosi.

Religiosi retinent jura sanguinis, & succedunt ab
intestato, c.194.n.9. *ibid.*

Renovatio.

Renovatio emphyteusis non est novus contractus,
sed continuatio præcedentis, cap. 117. num. 9.
pag.48

Intellige hoc verum esse, quando renovatio fit ex
necessitate, n.6. *ibid.*

Quando renovatio pendet ex voluntate Domini de-
recti, non est continuatio, sed novus actus, n.7.
ibid.

Si concessio emphyteuticæ effectum sortita sit per
tempus immemorabile, non potest Ecclesiæ re-
novationem denegare, n.12. *ibid.*

Permissio renovandi emphyteusim, ex quibus de-
catur pura, & non conditionalis, numero 10.
ibid.

Renovatio emphyteusis utrum dicatur novus con-
tractus, an verò continuatio præcedentis, n.11.
pag.49

Renunciatio.

Per renunciacionem factam liti, & causæ tollitur
omne jus renuncians in petitorio, c.118.n.8.
pag.52

Si mater renunciaverit fideicommissum, filii illius &
hæredes non possunt admitti ad illius petito-
nem, c.176.n.13. *ibid.*

Renuncians generaliter omnibus juribus, relevatur
fideicommissis, quæ in futurum evenire possent,
censetur omnibus aliis non relevatis renuncians,
num.15. *ibid.*

Renunciatio fideicommissi etiam conditionalis, ju-
ramento confirmatur, c.191.n.1. *ibid.*

Quando verba respiciunt tempus futurum, renun-
ciatio comprehendit fideicommissum venditum
potestatum, n.2. *ibid.*

Multo magis si renuncians nulla alia habeat bona,
quibus possit renunciare, præter fideicommissum
futurum, n.3. *ibid.*

Renunciatio jurata omni legum auxilio, supplet
defectum lecturæ testamenti, n.4. *ibid.*

Quando in renunciacione nulla profus facta fuit
mentio testamenti continentis fideicommissum
renuncians qui illius nullam profus habuit po-
tatem, non censetur illi renunciare, etiam si
raverit, n.5. *ibid.*

Ampliatur ut procedat, quamvis renunciatus
rit cum juramento omni legum auxilio, n.6.
ibid.

Renunciatio est stricti juris, & ideo si facta sit de
bonis paternis, non extenditur ad mater-
nales, c.200.n.1. *ibid.*

Renunciatio hereditatis maternæ, intelligitur de
successione ab intestato, nec comprehendit suc-
cessionem ex testamento, n.2. *ibid.*

Renunciatio auferens liberam testandi facultatem
non valet, n.3. *ibid.*

Renunciatio facta hæreditati alterius cum illius
consensu, debet intelligi quatenus is con-
sensit, in eadem voluntate permanens, n.4.
ibid.

Renunciatio omnis intelligi debet, rebus suis
bus; & sic non extenditur ad jus de novo
veniens, n.5. *ibid.*

Renunciatio generalis, nisi facta fuerit veniens
plurimis, non comprehendit jura futura de
nientia ex causa de futuro, n.6. *ibid.*

Quando renunciatio facta fuit cum clausula
plurimis, comprehendit etiam jura futura, n.7.
ibid.

Renunciatio comprehendit jura de futuro, n.8.
ibid.

& Verborum.

ex causa de futuro, quando renuncians nulla alia iura habebat præter de novo advenientia, num. 8. ibid.

Renunciatio, qui dicit aliud sibi jus tempore renunciationis competiisse præter jus de futuro, illud probare tenetur, n. 9. p. 205

Non debet in casu proposito fieri differentia inter renunciationem factam de bonis, & de hæreditate, n. 10. ibid.

Hæres matris qui renunciavit bonis paternis, quæ reperiuntur intra hæreditatem maternam, non amittit matris hæreditatem; sed si mater habuerit actionem, & jus super bonis paternis, talis hæres non potest agere contra bona paternæ, quibus renunciavit cum clausulis amplissimis, num. 11. ibid.

Renunciatio non impedit quin renunciatio, hæreditatem, vel legatum ex patris, cui renunciatum est, testamento consequatur: sed illud quod sibi relictum est, tenetur postea restituere fratri, vel forori, in cuius favorem facta est renunciatio, num. 12. ibid.

Repetitio.

Aliud est tractare de repetitione qualitatum substitutionis præcedentis, aliud de comprehensione in secundo substitutionis gradu bonorum in prima substitutione contentorum, c. 110. n. 45. pag. 31

Substitutio alteri conjuncta per dictionem, & operatur repetitionem qualitatum, & conjungit orationes, c. 112. n. 14. p. 37

Orationes conjunctæ per copulam, & inferunt repetitionem qualitatum appositam in oratione præcedenti continuata, c. 119. n. 6. p. 54

Representatio.

Representatio præsupponit representantes fuisse ad fideicommissum vocatos, cap. 112. num. 3. pag. 35

Representatio cessat stantibus conjecturis contra ipsam, c. 118. n. 20. p. 52

Non est opus recurrere ad representationem, quando nepotes possunt succedere ex propria vocatione, n. 21. ibid.

Repudiatio.

Quæ sit differentia inter repudiationem, & renunciationem; & utrum repudiatio facta in favorem alterius habeat vim renunciationis, c. 153. n. 1. pag. 126

Utrum sit renunciatio, vel repudiatio, pendet ex voluntate acquirendi, vel non acquirendi, n. 2. ibid.

Verius est acceptationem tacitam factam ad effectum repudiandi, & non acquirendi, non esse in consideratione, n. 3. ibid.

Quando in repudiante non adest aliquod principium acquisitionis, repudiatio non dicitur talis donatio quæ indigeat insinuatione, numero 4. ibid.

Ampliatur ex mente Rotæ, ut locum habeat etiam si nomen donationis intervenisset, num. 5. ibid.

Natura repudiationis est, ut fiat de jure delato, non quæsito, n. 7. ibid.

In foro exteriori potest fieri repudiatio juris delati, non quæsi, in præjudicium creditorum, n. 8. ibid.

Ampliatur ut procedat quamvis ageretur de præjudicio creditorum hypothecariorum, num. 9. ibid.

Item in præjudicium filii, n. 10. & 12. ibid.

Rescriptum.

Rescriptum commissionis causæ appellationis superveniens, quando retrahatur ad effectum attentatorum, c. 188. n. 18. p. 185

Reservatio.

In reservatione bonorum certi loci non continentur debita, c. 158. n. 10. p. 134

Item nec fructus à solo separati continentur in reservatione mobilium, n. 11. ibid.

Res Indicata.

Qui post rem judicatam patitur de ea cognosci, sibi præjudicat, c. 177. n. 8. p. 168

Restitutio.

Majori quibus ex causis concedatur restitutio adversus delationem juramenti decisorii, cap. 177. n. 9. pag. 168

Difficilius admittitur probatio per testes in causa restitutionis in integrum, adversus delationem juramenti decisorii, quam per instrumenta, n. 10. ibid.

Retentio.

Retentio non datur quando aliquid devenit ad creditorem vitio affectum, cap. 175. num. 16. pag. 163

Retentio pro credito liquido non potest impediri per exceptiones turbidas & illiquidas, quæ adversus illud opponuntur, c. 189. n. 17. p. 187

Retentio non competit pro credito illiquido, c. 190. num. 7. p. 189

Retentio in tantum denegatur, in quantum præsumitur creditor satisfactus, n. 8. ibid.

Excipitur in dote, in qua uti privilegiata nulla considerari potest præsumptio satisfactionis ex fructibus perceptis, nisi constet ad manus creditoris tot fructus pervenisse, ex quibus probabiliter satisfieri poterit, n. 9. ibid.

Eoque magis ubi non intercessit tempus adeo considerabile, ut tot fructus percipere potuisset, ex quibus integram satisfactionem consequutus fuisset, n. 10. ibid.

Revelare.

Nemo cogitur revelare Curia delictum, cujus habet notitiam, excepto crimine læsæ majestatis, c. 126. n. 1. p. 71

Rixa.

Quando nullus adest tractatus præcedens, nec positum præambulum, homicidium censetur in rixa commissum, c. 171. n. 4. p. 155

Quando ex reali, vel verbali controversia inopinata, devenit fuit ad homicidium, tunc illud dicitur in rixa commissum, n. 5. ibid.

In dubio judicandum est, homicidium fuisse in rixa commissum; & qui dicit contrarium, tenetur illud probare, n. 6. ibid.

Quod maxime procedit, quando inter rixam & homicidium, modicum tempus intercessit, n. 7. pag. 155

Inter ipsos inimicos rixa inopinata intervenire potest, n. 10. ibid.

Etiamsi homicidium fuerit commissum intra carceres, aut in alio loco privilegiato, non meretur poenam mortis, si fuerit factum in rixa, num. 25. pag. 156

S

Salarium.

Salarium 100. scutorum non dicitur excessivum, quando agitur de negotiis multiplicibus, & magni laboris, c. 178. n. 11. p. 170

Duo

Index Rerum,

Duo requisita concurrere debent, ad hoc ut pactum initum super salario Advocati, sit nullum; & quæ, n. 12. ibid.
Post finitam litem, non prohibetur Advocatus facere conventionem super salario præteriti laboris, n. 13. ibid.

Scedula.

Affixio scedularum in locis publicis, æquivalet sub-
hastationibus, c. 139. n. 12. p. 99

Scientia.

Scientia debet esse certa, & non sufficit generica, c. 134. n. 13. & 21. p. 87
Scientia Officialium Principis sufficit ad præscriptionis interruptionem, ibid. n. 22. p. 88
Distingue ut c. 169. n. 18. p. 152
Qui aliquo actu facit mentionem alicujus instrumenti cum expressione anni, diei, & Notarii, præsumitur scivisse eorum instrumentum, c. 175. num. 8. p. 163
Recipiens solutionem in vim alicujus instrumenti, præsumitur illius noticiam habuisse, numero 9. ibid.

Scriptura.

Scriptura privata testamenti nihil probat, nisi fuerit legitime recognita, cap. 137. numero 5. pag. 92
Scripturæ privatæ testamenti non potest concedi via executiva, nec dari remedium *leg. fin. C. de edict. Div. Hadr. toll.* nisi illius præcedat publicatio, n. 8. p. 93
Scriptura contenta in libro mercatoris non potest præjudicare Tertio abenti, & ignorant, c. 167. num. 9. p. 147
Ordo scripturæ utrum semper attendendus sit, ut qui primò scriptus est, aliis præferatur, c. 192. num. 5. p. 191

Sententia.

Sententia notoriè injusta nunquam transit in judicatum, c. 167. n. 14. p. 148
Quando in eadem sententia Judex teneatur providere pluribus donatariis concurrentibus, & è contra non teneatur, c. 172. n. 5. p. 158
Quando adversus donatarium, qui possessionem obtinuit, alii donatarii concurrunt per viam exceptionis, Judex non debet expressam de illis in sententia facere mentionem, n. 6. ibid.
Ex Statuto Avenionensi, sententia debet executioni demandari, quando lata fuit in favorem instrumenti publici, n. 17. ibid.
Sententia continens contradictionem non meretur executionem, c. 189. n. 7. p. 187
Ut evitetur sententiæ contrarietas, benigna fieri debet interpretatio, n. 8. ibid.

Servicium.

Si fuerit imposita gabella super serico, debetur etiam de serico tincto, & in opus converso, c. 150. n. 9. p. 119

Servitium.

Qui præterdit servitutem, debet probare, c. 134. num. 19. p. 87
Promissio servitutis personalem actionem producit, sed illius traditio dat actionem realem, nempe confessoriam, & negatoriam, cap. 148. num. 3. pag. 115
Actus ex quibus dignoscatur factus jure servitutis, & quando jure facultatis, n. 4. ibid.
Servitutes sunt stricti juris, & ideo strictè intelligi debent, c. 150. n. 3. p. 119

Simulatio.

Contractus simulatus factus in fraudem usura-

rum nullus est, & invalidus, cap. 179. num. 1. pag. 170

Contractus si fuerit simulatus, clausule, & jura-
menta in eo apposita, sunt nulla, n. 2. ibid.

Simulatio probatur conjecturis & præsumptio-
bus, n. 4. ibid.

Facilius præsumitur simulatio in contractu menti,
quàm in aliis contractibus, n. 5. ibid.

Simulatio probatur per argumentum à verisimi-
lium, n. 6. ibid.

Qui non aded sufficiens habet facultates, faci-
lius præsumitur fecisse contractum minus im-
portum, n. 7. p. 171

Ex tractatu præcedenti colligitur simulatio, magis
magis accedente expressa conventionem præce-
denti, n. 8. ibid.

Nulla melior est simulationis probatio, quàm pro-
pria confessio, n. 9. ibid.

Exceptio simulationis opponi potest etiam po-
lapla tempora præfixa ad opponendam excep-
tionem dotis non numeratæ, cap. 185. num. 10. pag. 180

Societas.

Societas omnium bonorum contrahi potest inter
virum, & uxorem, cap. 109. numero 1. pag. 21

Quando inter duos contracta est societas omnium
bonorum, quilibet ex sociis habet medietatem
singulorum corporum, n. 4. p. 22

Ampliat etiam si duo patrimonium communicata,
essent inæqualia, n. 5. ibid.

Pactum societatis, quod ponens operas, illas am-
tat & simul capitale, finita societate, est illicitum, c. 165. n. 15. p. 145

Solutio.

Ficta solutio inducitur pro debitis, quæ debebantur
tempore aditionis, non autem pro postea con-
tractis, c. 104. n. 14. p. 7

Solutio coacta non nocet solventi, cap. 106. n. 3. pag. 14

Forma solutionis potest longissimo tempore præ-
scribi, c. 117. n. 18. p. 49

In provincia Provincie creditores possunt solvere
in bonis credita pecuniaria, cap. 122. num. 1. pag. 62

Solvens nomine proprio non extinguit obligatio-
nes debitoris principalis, ideo cedenda sunt illi
actiones, c. 128. n. 4. p. 71

Spurium.

Spurio debentur alimenta super bonis patris, de
jure Canonico, c. 146. n. 1. p. 10

Jus alimentorum spuris jure naturæ debitorum pro-
nuui non potest, nec pacto, nec consuetudine,
nec statuto, n. 2. p. 111

Alimenta spurii non ad simplicem necessitatem re-
stringenda sunt, sed taxanda juxta qualitates &
dignitatem patris, n. 6. ibid.

In taxandis spurii alimentis non est consideranda
industria filii, n. 5. ibid.

Si pater filio spurio legatum fecerit, ut vice li-
vendum, consideranda sunt alimenta juxta
textum in l. hereditarium, ff. ad leg. juliam, n. 1. pag. 111

Quando agitur de spurio, qui uxorem publi-
biliter ducturus est, in taxatione alimentorum
habenda est ratio futuræ uxoris, & familie,
num. 12. ibid.

Filio spurio cum patre litiganti, alimenta ex po-
terna substantia præstanda sunt, numero 14. ibid.

& Verborum.

Spurii, & naturales non differunt à legitimis, quoad alimenta, c.187.n.15. p.183

Statutum.

Expenditur Statutum Avenionense loquens de substitutione fideicommissaria, verbis communibus facta, lib.1. Rubr.60. artic.1. cap.136.n.10. pag.91

Statuto Avenionensi cavetur, ne Civis pro extraneo se obligare possit, c.162.n.1. p.140

Hujus Statuti validitas à nonnullis revocatur in dubium, & in patria Pedemontana judicatur impeditivum commercii, n.2. ibid.

Verius tamen est, illud Statutum esse validum, & civibus favorabile, n.3. ibid.

Statutum illud locum habet, etiam si Civis fecerit debitum proprium, casu quo extraneus non solveret, n.4. ibid.

Statutum loquens de fidejussore, non habet locum in expromissore, n.10. ibid.

Quando statuti prohibitio facta est verbis amplissimis, omnem pro debito alieno promissionem comprehendit, n.11. ibid.

Quando adest Statutum exclusivum fœminarum propter masculos, fœminæ quidem excluduntur, sed onus eas dotandi spectat ad fratres, c.180.n.5. p.172

Stipulatio.

Quando in instrumento donationis stipulatio fuit interposita per donatarium pro se, & suis hæredibus, & successoribus quibuscunque, tunc liberi non succedunt in bonis donatis tanquam liberi, sed tanquam hæredes, cap.119. num.1. pag.54

Si stipulatio fuerit concepta pro hæredibus & successoribus quibuscunque, pater potest ex bonis donatis relinquere uni, vel pluribus liberis, prout sibi placuerit, n.2. ibid.

Si in stipulatione facta fuerit mentio hæredum, filii non succedunt nisi sint hæredes patris, mediati, vel immediati, n.4. ibid.

Quando pater stipulatur pro se, & hæredibus, & successoribus quibuscunque, liberi vocantur tanquam hæredes, non tanquam liberi, c.120.n.6. pag.57

Stipulatio pro hæredibus & successoribus quibuscunque, est contraria substitutioni agnatiæ, c.121.n.13. & 15. p.60

Utrum pater stipulationem interponens pro filiis, censetur pro illis stipulatus tanquam filiis, vel tanquam hæredibus, ardua est quæstio, c.168. num.3. p.149

In dubio pater sic videtur stipulatus, ut actio de dote communis esset inter patrem & filiam, c.186.n.12. p.181

Impersonalis stipulatio restitutionis dotis, potius interpretari debet ut actio de dote non auferatur à patre, n.13. ibid.

Clausula restitutionis dotis, quibus de jure, non nocet patri dotanti, quamvis persona filiae sit apposta in prima parte stipulationis; quia non attenditur ordo scripturæ, sed ordo juris, n.14. pag.182

Sordi consilium 206. à multis reprobatur, num.15. ibid.

Subditi.

Diuturna præstatio subditorum habet præsumptionem tituli legitimi, c.168.n.8. p.152

Substitutio.

Una substitutio aliam declarat, cap.110. num.32. pag.29

Substitutio quæ refertur non potest nisi ad certas personas, ad illas necessariò referenda est, num.33. pag.30

Substitutio una alteri juncta per copulam, Et, censetur facta sub iisdem qualitatibus. Idem dicendum de clausula, ut supra, n.34. ibid.

Substitutio fideicommissaria juncta cum pupillari, ab ista recipit interpretationem, n.36. ibid.

Omnes substitutiones regulantur ab ultima clausula, quando sunt accessoriæ ad illam, num.37. ibid.

Datur etiam substitutio vulgaris in fideicommissio, in qua primo gradu caducato, secundus succedit per vulgarem, n.49. p.32

Et hoc casu secundus substitutus succedit in omnibus bonis, in quibus primus est vocatus, n.50. ibid.

Si primus gradus sit substitutus pupillariter, secundus verò per compendiosam, primo caducato, secundus succedit per pupillarem, & sic in bonis propriis pupilli, n.51. ibid.

Ex eo quod quis sit substitutus activè, nihil inferri potest ad substitutionem passivam, seu gravamen, c.114.n.5. p.42

Ex substitutione reciproca facta inter filios, nihil potest inferri pro reciproca erga uxorem coheredem, n.6. ibid.

Quando plures pluribus sunt substituti, supponitur inter illos reciproca substitutio, cap.118. n.16. pag.51

Explicatur decisio 37. Rotæ Avenionensis, num.17. ibid.

Explicatur in quo casu procedat decisio 1479. Scraphini, n.18. p.52

Substituti licet vocati sint nomine proprio, non ex eo representatio excluditur, quando illorum liberi sunt expressis verbis vocati, n.19. ibid.

Ex substitutione activa nihil inferitur ad passivam, c.119.n.23. p.56

Per illa verba, si tunc non vivat, fit ut vivente gravato expiret substitutio, cap.120. num.9. pag.37

Quando una substitutio pendet ab eventu alterius, habentur pro unico substitutionis gradu, c.121. num.12. p.60

Si unus tantum succedere debet, & substitutio facta sit cum conditione, si sine liberis, illo decedente cum liberis, substitutio expirat; & sic non est fideicommissum graduale, & perpetuum, num.21. ibid.

Substitutio expirat, quamvis liberi liberorum positi fuerint in conditione, si testator pluribus verbis restrictivis usus fuerit, cap.125. num.13. pag.69

Substitutio per verba alternativa sonat in vulgarem, n.15. ibid.

Etiam si plures sint substituti, potest evenire casus quod omnes vivo testatore moriantur, vel adire non possint eo mortuo, ibid. n.18. p.70

Substitutio facta in legato, est fideicommissaria, quæ matrem non excludit à legitima, c.132.n.2. pag.82

Substitutio facta filio impuberi per verba communia, sub conditione, si sine liberis decesserit, est compendiosa, n.3. ibid.

Substitutio ad bona certa militis testantis restricta, semper valet uti fideicommissaria, cap.136. pag.90

Ampliat secundum multorum sententiam, etiam si dinumeratio statum facta fuerit, n.2. ibid.

Clau

Index Rerum,

Clausula illa, qua quis substituitur, in bonis, qua testator habet in patria sua; est restrictiva, & non demonstrativa, n. 3. *ibid.*
 Verba illa substitutionis, in bonis qua testator habet in fundis & stabilibus, sine dubio dicuntur restricta ad certa bona; quia nec mobilia, nec jura, nec actiones continentur, n. 4. *ibid.*
 Substitutio non dicitur universalis, quando facta fuit per modum quotæ, nisi facta sit sub nomine quotæ hæreditatis; & ideo semper est fideicommissaria, n. 8. *ibid.*
 Substitutio ad certas personas restricta, ad ulteriores extendi non debet, c. 138. n. 2. p. 95
Substitutus.
 Substitutus agere non potest antequam fideicommissi casus adveniat, alioquin falsa esset regula quæ vult, illi nullam ante casum fideicommissi currere præscriptionem, c. 139. n. 13. p. 99
Successor.
 Ex lege Florentina, pater succedit filiis masculis ab intestato, exclusis filiabus suis, c. 180. n. 4. p. 172
Successor.
 Successor in Officio, non obstantibus gestis per ejus antecessorem, potest jura suæ dignitatis tueri, etiam remediis possessoris, c. 116. n. 9. p. 46
 Succedens in feudo hæreditario, tenetur solvere debita sui authoris, c. 180. n. 4. p. 178
Sui.
 Suorum appellatione continentur descendentes, & postea collaterales, c. 129. n. 11. p. 78
 In casibus in quibus sui sunt vocati per fideicommissum, illud intelligitur inter gravatum, & illum, qui primò ex suis est admittendus; ceteri verò gradus sunt tantum vocati per viam vulgaris substitutionis inter ipsos, c. 130. n. 6. p. 79
 Ampliatur ut locum habeat, etiam si clausula codicillaris per verba futuri temporis esset adjecta: num. 7. *ibid.*

T

Tarditas.

Sinistra suspicio oritur contra eum, qui tardus est in producendo instrumentum, cap. 185. n. 16. pag. 180

Tempus.

Clausula, ex tunc, denotat extremitatem temporis, & omne aliud tempus excludit, c. 125. n. 13. p. 68
 Dispositio restricta ad tempus mortis filiorum, non extenditur ad gradus ultiores, nec ad filios filiorum, n. 4. *ibid.*
 Dispositio restricta ad superstitēs, sive tunc viventes, non extenditur ad postea natos, n. 5. *ibid.*
 Tempus determinatum debet probari ab eo, cujus illud est fundamentum suæ intentionis, cap. 154. num. 6. p. 128

Testamentum.

Testamentum, in quo filia est præterita à patre, qui credebat illam esse mortuam, est nullum, nec convalidatur per clausulam codicillarem, c. 104. num. 4. p. 7
 Testamentum patris inter liberos est validum, quamvis sit scriptum sola manu testatoris, sine notario & testibus, c. 131. n. 1. p. 80
 Ex veriori sententia testamentum inter liberos sua retinet privilegia, quamvis in eo liberi sint inæqualiter instituti, n. 3. *ibid.*
 Quæ sint requisita ad hoc ut testamentum imperfectum sustineatur tanquam inter liberos factum, num. 4. *ibid.*

Testamentum non sustinetur tanquam inter liberos factum in iis, quæ concernunt favorem uxoris aut alterius, qui non sit de liberis, n. 5. *ibid.*
 Si mater sit instituta in testamento inter liberos, tota hæreditas accrescit liberis, n. 6. p. 81
 Et hoc casu, neque facultas eligendi, neque tunc uxori relicta sustineri potest tanquam testamentum relicta, n. 6. *ibid.*
 Testamenti publicatio fieri debet coram Iudice ordinario, & quæ praxis hac in re servari debet, num. 11. *ibid.*
 Producent scripturam testamenti patris inter liberos, jurare debet quod non facit calumniam, num. 12. *ibid.*
 Sola comparatio literarum probat identitatem scripturæ testamenti patris inter liberos, n. 13. *ibid.*
 Vigore testamenti patris inter liberos legimus publicati, concedenda est immisio, ex l. fin. c. de edit. divi Adr. toll. n. 14. *ibid.*
 In testamento inter liberos adest tacita clausula derogatoria, c. 173. n. 7. p. 160

Testator.

Testator potest alicui committere secretum suæ dispositionis, c. 149. n. 6. p. 171
 Sed quomodo illa regula intelligi debet, ad interpretationem legis Theopompus 14. ff. de der. p. leg. n. 7. *ibid.*
 Superior non tenetur ad unguem servare voluntatem testatoris, sed potest illam temperare, & ad æquitatem reducere, n. 8. *ibid.*
 Filii non possunt præcise per testatorem compelli ad semper habitandum cum fratribus, sed Iudex potest illos eximere, siante iusta causa, n. 9. *ibid.*
 Si testator prohibuerit filiis recitum ad principem, præceptum nullum est, n. 12. p. 117
 Testator non potest facere quin Iudex adest pro sui testamenti interpretatione, n. 13. *ibid.*
 Iudex potest ex causa recedere à voluntate testatoris, n. 14. *ibid.*

Textus.

Explicatur textus in l. Marcus 53. §. fin. ff. de erro. & conciliatur cum l. fin. §. præterea, ff. de p. de c. 107. n. 10. p. 171
 Textus in l. Imperator, ff. ad Sc. Trebell. ex causa Peregrini restringendus est ad suum casum specialem, c. 139. n. 20. p. 171
 Illius legis dispositio non habet locum quoad mobilia, juxta sententiam ejusdem Peregrini, num. 21. *ibid.*

Remedium illius l. Imperator, ut locum habeat, quirit fraudem, n. 22. Sed vide n. 23. ff. fin. *ibid.*

Titulus.

Productio tituli invalidi facta per aditorem, non nocet reo habenti pro se præsumptionem tituli validi, c. 116. n. 12. p. 171

Translatio.

Ex simplici tractatu absque conclusione constituitur obligatio, c. 159. n. 7. p. 171
 Si in eodem contractu ad sint verba translativa, & liberatoria, ista destruantur per translationem, c. 128. n. 11. p. 171
 Ex quibus clausulis colligatur solutio translativa, fuisse translativæ, n. 12. p. 171
 Dictio, Retrovendit, impropriatur, quando continet de mente contrahentium circa translationem, n. 13. p. 171

Transmissio.

Quando filius est in potestate avi, transmissio patris ad quoscunque alios extraneos, pro patre, non valet, n. 14. p. 171

& Verborum.

tione legitima, cap. 166. num. 2. p. 145
 Jus petendæ restitutionis in integrum minor ad
 quoscumque hæredes transmittit, n. 3. ibid.
 Licet jus petendæ legitimæ transmittatur, jus tamen
 petendi quod onus removeatur à legitima non
 transmittitur ad extraneos hæredes, n. 4. ibid.
 Testator potest facere transmissibile quod alias non
 esset transmissibile, c. 184. n. 1. p. 177
 Hæredum mentio dispositivè facta arguit trans-
 missionem, n. 2. p. 178
 Hæredum mentio facta cum clausula, *ex nunc pro-*
ut ex tunc, transmissionem inducit, n. 3. ibid.
 Hæres veniens jure transmissionis, tenetur solvere
 debita transmittentis, n. 4. p. 178
 Transmissarius succedit ex persona testatoris, n. 5.
 ibid.
 Bona non transmittuntur nisi sub qualitate hæredi-
 taria, n. 6. ibid.
 Bona transmissionis jure venientia non augent legi-
 titimam super bonis transmittentis petitam, n. 7.
 ibid.
 Mater, quamvis filio naturaliter præmorta, trans-
 mittit ad hæredes jus petendæ legitimæ super
 bonis filii profecti, c. 194. n. 3. p. 194
 Nec solum transmittit proprietatem legitimæ, sed
 etiam fructus, n. 4. ibid.

Trebellianica.

Pater potest prohibere Trebellianicam liberis primi
 gradus, c. 110. n. 9. & 10. p. 27. & 28
 Si testator voluerit totam suam hæreditatem inte-
 grè restitui substitutis, necesse est ut tota hære-
 ditas ad ultimum substitutum devolvatur, & ex
 eo censetur prohibita detractio Trebellianicæ,
 cap. 152. n. 11. 13. & 16. p. 124. & 125. & c. 110.
 num. 35. p. 30
 In quibus casibus verum sit ex prohibitione Tre-
 bellianicæ induci fideicommissum reciprocum,
 num. 12. p. 124
 In dubio dicendum est Trebellianicam fuisse pro-
 hibitam, quando agitur de fideicommissio indu-
 cto favore agnationis, c. 17. p. 125
 Tutor.
 Tutor tenetur ad refaciendum damnum prove-
 niens ob neglectas reparationes bonorum pu-
 pilli, c. 156. n. 10. p. 132

V

Valor.

Non potest sciri veritas valoris totius, nisi scia-
 tur valor singularum partium, c. 106. n. 22.
 pag. 13
 Quando probandus est valor præsens auctus, debet
 articulari & probari valor præteritus, c. 154. n. 3.
 p. 128
 Valutium erat olim de patria Delphinatus, c. 134.
 n. 16. p. 87
 Venatio.
 Generalis prohibitio venationis non est permessa
 Dominis jurisdictionalibus, c. 105. n. 1. p. 8
 Quilibet particularis potest prohibere venationem
 in propriis prædiis, n. 2. ibid.
 Potest Dominus per proclama generale prohibere
 venationem subditis in propriis ipsius Domini
 prædiis, n. 5. p. 9
 Judices in dubio debent favere Nobilibus, & rusti-
 cos remittere ad aratrum, quia venatio propria
 est Nobilium, n. 9. ibid.
 Dominus potest prohibere venationem in propria
 garena, vel parco: multò magis si id fiat cum
 instrumentis fraudulentis, n. 10. ibid.

Sanlegerii quest. & resol. civil. T. II. P. II.

Non est opus ad hujusmodi venationis prohibitio-
 nem, ut garena sit muris inclusa, ex veteri sen-
 tentia, n. 11. ibid.
 Explicatur art. 218. Statutorum Comitatus Venassini,
 num. 12. ibid.
 Vassalli an possint prohibere venationem in suis
 terris, c. 133. n. 8. p. 84
 Prohibitiones venationis, & piscationis, per mul-
 tum tempus factæ per proclamata executioni
 demandata, acquirunt quasi possessionem prohi-
 bendi Domino jurisdictionali, n. 9. ibid.
 Jus venandi quando possit præscribi, vel possideri,
 n. 2. p. 85
 Venditio censetur facta de quolibet corpore in in-
 dividuo, quando pactum contractus refertur ad
 singula corpora, c. 108. n. 4. p. 19
 Quando venditio facta est unico pretio, bona cen-
 sentur vendita tanquam unum corpus, n. 4. ibid.
 Venditor nullam habet prælationem super re ven-
 dita, nisi sibi consuluerit per specialem hypothe-
 cam, vel reservationem domini, c. 147. n. 23. p. 114

Venter.

Instituto ventre, comprehenduntur omnes in futu-
 rum nascituri, c. 163. n. 3. p. 141
 Quamvis testator locutus fuerit de ventre suæ uxo-
 ris, vocati censentur nati ex secunda uxore super-
 inducenda, n. 7. ibid.

Verba.

Verba, *veniant & cadant*, apposita in substitutione,
 sunt verba communia, c. 135. n. 1. p. 88
 Verbum *cadat*, denotat tempus quo hæreditas jam
 fuit quæsitæ hæredi instituto, n. 2. p. 89
 Verba *labatur, devolvatur*, & similia, sunt verba
 communia, n. 3. ibid.
 Verba quæ duplicem sensum habere possunt, nem-
 pe directum & obliquum, quale est verbum, *ca-*
dat, dicuntur communia, c. 136. n. 5. p. 90
 Verba directa quædam sunt civilia, alia naturalia,
 seu non civilia; & quæ illa dicantur, n. 6. ibid.
 Verba directa non civilia habent eandem vim, quam
 verba communia, n. 7. ibid.
 Verba illa, *post mortem*, reddunt actum conditiona-
 lem, etiam in contractibus, c. 141. n. 15. p. 103
 Verbum, *succedat*, est commune, c. 152. n. 14. p. 124
 Verba illa, *qui possunt nasci*, habent tractum tempo-
 ris, & comprehendunt omnes in futurum pro-
 creandos, c. 163. n. 2. p. 141
 In casu dubio verba illa, *ex uxore mea*, censentur
 apposita demonstrativè, n. 10. ibid.
 Verba in sententia prolata, quæ nullam habent
 clausulam taxativam, non sunt taxativa, sed sim-
 pliciter demonstrativa, c. 190. n. 3. p. 188
 Et respicientia quantitatem, sunt solummodò enun-
 tiativa quantitatis hæcenus in eo judicio proba-
 tæ, n. 4. ibid.

Vestes.

Quoad vestes lugubres consuetudo attendenda est,
 c. 155. n. 8. p. 130
 Vestes festivæ, soluto matrimonio, regulariter per
 uxorem restituendæ sunt, n. 12. ibid.

Via Publica.

Quæ sint requisita ad constituendam viam publi-
 cam, c. 133. n. 1. p. 84
 Jus claudendi viam publicam longissimi temporis
 spatio an possit præscribi, n. 2. ibid.
 Via publica terminari solet in aliquo oppido, vel
 fluvio, n. 5. ibid.
 Via publica dicitur, quæ de loco publico tendit ad
 locum publicum, n. 10. ibid.
 Via publica connumeratur inter Regalia, n. 11. ibid.
 Via publica non potest alterari, vel claudi, sine con-
 sensu

Index Rerum,

sensu Principis; nec potest præscribi, n.12. *ibid.*
Via publica consistit in mera facultate, n.13. p.85
Vicarius.

Vicarius non potest petere se manuteneri adversus
Episcopum, c.169.n.13. p.152
Vicini.

Cautio damni infecti potest peti à vicino, qui exer-
cet artem periculosa, veluti conficiendo pul-
verem tormentarium, c.140.n.1. p.100

Pro damno quod timetur propter ignem, cautio
peti potest à vicino, n.2. *ibid.*

Vicini possunt expellere exercentes artes foetidas,
veluti pellipariam, sulphurariam, & confectio-
nis candelarum, n.3. p.191

Expelli potest, reclamantibus vicinis, exercens ar-
tem sanitati, aut vitæ nocivam, n.4. *ibid.*

Nemo impeditur ædificare juxta prædium vicini,
dimisso spatio duorum pedum, n.5. *ibid.*

Cessante vicini jactura, quilibet potest in suo ani-
malia in quacumque quantitate habere, n.11. *ibid.*

Viduae alimenta durante anno luctus regulariter in-
tra domum mariti defuncti præstanda sunt: Li-
mita ut ibi, c.155.n.4. p.130

Operarum obsequialium sit detractio, si vidua in-
tra annum luctus ex justa causa habiter extra
domum mariti, n.5. *ibid.*

Vidua utrùm vestes lugubres anno luctus finito te-
neatur restituere, n.7. *ibid.*

Vidua computat in dorem vestes festivas, durante
anno luctus sibi factas; non autem quotidianas,
num.9. *ibid.*

Hæredes mariti, si statim dotem viduæ restituere
velint, non tenentur ad vestes lugubres illius festi-
vas, nec quotidianas, n.10. *ibid.*

Maritus præsumitur uxori jocalia præstitisse juxta
promissionem, si probetur ipsam bene ornata
incessisse, n.11. *ibid.*

Vidua usufructuaria non prohibetur dotem petere,
num.16. p.131

Universitas.
Ut universitas dicatur habere scientiam, quid re-
quiratur, c.134.n.12. p.86

Testes de Universitate in certis casibus probant ad
favorem Universitatis, n.25. p.88

Maximè si sint admixti cum forensium depositioni-
bus, n.26. *ibid.*

Voluntas.
Testatoris voluntas etiam ex actu inutili colligi-
tur, c.110.n.30. p.29

Ex discretiva loquutione congruens capitur volun-
tatis testatoris conjectura, *ibid.* n.38. p.30

Usufructuarius.
Usufructuarius recitare debet, sed non ædificare, quia
non potest statum rei mutare, c.153.n.10. p.128

Quæ sit differentia inter usufructuariam bonorum,
& usufructuariam hæreditatis, quoad solutionem
debitorum hæreditariorum, c.155.n.14. p.130

Usufructuarius quomodo ad debita teneatur, n.15.
ibid.

Simplex usufructuarius, cui data est facultas alie-
nandi, non potest alienare nisi arbitrio boni viri,
c.102.n.6. p.3

Usufructus.
Avus per authorizationem donationis filii, sibi non
præjudicat in usufructu legali; secus si filius non
indigeat authorizatione, c.141.n.9. p.102

Reservatio usufructus facta duobus, cum clausula
respective, intelligitur facta tam in favorem
unius, quàm alterius singulariter, itaut uno mo-
riente, cesset quoad ejus bona, n.10. *ibid.*

Reservatio usufructus facta pluribus, an intelligi-
tur facta collectivè, vel distributivè, n.11. *ibid.*
In usufructu datur jus accrescendi, seu non decre-
cendi, n.13. p.103

Jus accrescendi locum etiam habet in usufructu
constituto per contractum, n.14. *ibid.*

Usura.
Usura considerari non potest ubi non adest mo-
tuum verum, nec palliatum, c.145.n.9. p.109

Contractus in fraudem usurarum factus, etiam
non nullus, c.179.n.3. p.179

Vulgaris.
Testamentum à substitutione vulgari incipere po-
test, c.118.n.7. p.10

Præmortuis hæredibus, substituti per vulgum re-
ciprocè vocati censentur, si substitutio à eis
referatur, n.8. *ibid.*

Etiam vulgaris substitutio per plures gradus huius-
modi potest, ita ut primo admisso, ceteri excludantur,
c.125.n.14. p.69

Quando verba substitutionis non possunt verificari
nisi ante aditam hæreditatem, solum denotant
substitutionem vulgarem, n.16. *ibid.*

Substitutio facta per clausulam, & *suus*, est vulga-
ris, nisi adjecta fuerint verba tractum tempore
importantia inter vocatum, & *suus*, appolice,
c.130.n.5. p.79

Vxor.
Quando uxor confitetur recepisse pecunias ante-
quam sit locus restitutioni, tota pecunia præsumi-
tur pervenisse ad maritum, c.122.n.6. p.62

Ampliat, etiam si maritus permittit ut uxor pecu-
niam caperet, nisi tamen aliunde probetur,
uxorem factam fuisse locupletem, n.7. *ibid.*

Viro ad inopiam vergente, fructus dotis debentur
uxori, n.8. *ibid.*

Item illi debentur fructus donationis propter nup-
tias, n.9. *ibid.*

Præsumptio l. Quintus, ff. de donat. inter vir. & uxorem,
quod quæsit per uxorem præsumatur proveni-
nisse ex bonis mariti, non habet locum statu-
bus conjecturis in contrarium, n.10. *ibid.*

Uxor non habet bona mariti obligata pro fructi-
bus bonorum extradotalium, nisi constet ma-
ritum illa administrasse de consensu tactio, vel
expresso uxoris, c.123.n.11. p.64

Si testator legatum uxori fecerit, illudque in causa
secundarum nuptiarum revocaverit, ex eo dis-
cimitur illius exclusio à legitima filii, cum facta
est substitutio compendiosa, c.132.n.9. p.61

In rebus ex pecunia dotali comparatis uxor nu-
lum habet in proprietate jus, sed illa peritiam
ad acquirentem, c.147.n.25. p.104

Uxor pro pretio bonorum per maritum aliena-
rum debet graduatim juxta ordinem hypothecarum,
à die contractus matrimonii, c.156.n.1. p.101

Uxor non tenetur cedere jura sua creditricibus ma-
riti, nisi talia qualia sibi competunt, n.3. *ibid.*

Dominium meliorationum spectat ad uxorem, quæ
propterea illarum fructus percipere debet, solum
matrimonio, n.8. p.101

Uxor mortuo marito potest continuare possessionem
bonorum mariti tunc vacantem, & ea bona
pro suis dotibus retinere, si illo vivo possidebat,
c.189.n.3. p.161

Ampliat ut ista retentio competat etiam pro dotibus
illiquida, n.4. p.161

APPENDIX